

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2014

ZOO DVŮR KRÁLOVÉ

ZOO Dvůr Králové a.s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2014

ZOO Dvůr Králové a. s.

Štefánikova 1029 | 544 01 Dvůr Králové n. L.

info@zoodvurkralove.cz | www.zoodvurkralove.cz | tel.: +420 499 329 515

IČ: 27478246 | Zapsána v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové
oddíl B vložka 2443

Statutární orgány

k 31. 12. 2014

Správní rada

Předseda: Doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc.

Místopředseda: RSDr. Ing. Otakar Ruml

Členové: Jan Bém, PhDr. Robin Böhnisch, Bc. Karel Klíma, RSDr. Ing. Otakar Ruml, RNDr.
Josef Janeček, JUDr. Miroslav Antl

Statutární ředitel

MVDr. Přemysl Rabas

Zřizovatel

Královéhradecký kraj | Pivovarské nám. 1245/2 | 500 03 Hradec Králové

posta@kr-kralovehradecky.cz | www.kr-kralovehradecky.cz | tel.: +420 495 817 111

Statutární orgán

Hejtman Bc. Lubomír Franc

© 2015 ZOO Dvůr Králové a. s.

Foto: (a) archiv, (SZOO) Sosto ZOO, (th) Tomáš Hajnyš, (zč) Zdeněk Čermák, (nm) Natálie Mašínová, (js) Jiří Semerák, (im) Igor Mašín, (sj) Simona Jiříčková, (vm) Vladimír Mertlík, (zb) Zdeněk Bárta, (vj) Václav Jeliněk, (ma) Matyáš Adam, (mp) Michal Podhrázský, (hg) Hynek Glos, (kb) Khalil Baalbaki, (tf) Tony Fitzjohn, (jst) Jan Stejskal, (jp) Jan Pařík.

Redakce: Jan Stejskal, Pavel Moucha, Pavel Šereda

Jazyková úprava: Jana Myslivečková, Ilona Kratochvílová, Jan Stejskal

Grafická úprava: Pavel Šereda

ISBN 978-80-905184-5-2

Úvodní slovo

Milí příznivci královedvorské zoo,

je mi velmi milé poděkovat vám za zvyšující se zájem o dění v naší zoo. Vaší přízně si nesmírně vážíme a všichni naši zaměstnanci dělají vše proto, aby vám pobyt u nás přinášel jen radosti, zábavu a také trochu poučení. Dovolte mi malé shrnutí toho, co jsme v uplynulém roce 2014 pro vás a také pro naše zvířata vytvořili.

Hned na počátku roku jsme dokončili zastřešení lávky u žiraf, doplnili ji o další vyhlídku a hlavně mnohonásobně zvětšili prostor pro žirafy a nosorožce. Rozlehlé přirozené výběhy vám umožní lépe vnímat krásu afrických zvířat. Vaše nadšení z nových hřišť nás motivuje k budování dalších. Také proto jsme pro vás vytvořili zábavné termitiště, kterým můžete proniknout přímo mezi nosorožce a obdivovat jejich majestát takřikajíc na dosah ruky. Za zvýšené pozornosti a bezpečnostních opatření jsme otevřeli expozici Jedovatá Afrika s unikátní kolekcí nebezpečných plazů a ryb.

V letních měsících jsme vám připravili skutečnou ochutnávku Afriky. A nebyla to jen africká kuchyně krásné Agnes z Kamerunu. Naše kamarádka Maudy ze Zimbabwe u nás dva měsíce přímo před vašimi zraky tvořila kamenné sochy. Taneční a pěvecká skupina IYASA ze stejné země byla hlavním tahákem nejen v průběhu festivalu Doteky Afriky.

Na podzim pozornost veřejnosti i sdělovacích prostředků po celém světě upoutalo naše protestní zničení nosorožčí rohoviny. V závěru roku jsme pak síly věnovali přípravě ubikace pro hrabáče a také stavbě lvího safari, které má návštěvníkům sloužit od léta 2015.

Poděkováním pro nás, zaměstnance zoo, není jen vaše spokojenost, ale také přírůstky našich svěřenců. Mezi stovkami mláďat se tím nejlepším dárkem před koncem roku stalo narození gepardích paterčat, kterých si velmi považujeme.

Věříme, že pro vás připravíme úchvatné zážitky i v příštích letech a že při každé cestě k nám do Dvora si nakonec řeknete: JEDEME DO AFRIKY!

MVDr. Přemysl Rabas

Dvůr Králové nad Labem, 31.12.2014

Vedení a zaměstnanci

Vedení a zaměstnanci k 31. 12. 2014

Ředitelství zoo

MVDr. Přemysl Rabas

Ředitel zoo

Ing. Jaroslav Hyjánek

Zástupce ředitele

Sekretariát ředitele: 2

Komunikace a mezinárodní projekty

Mgr. Jan Stejskal

Vedoucí útvaru

Další zaměstnanci útvaru:5

Návštěvnický servis

Jan Pařík, DiS

Vedoucí útvaru

Lucie Petráčková

Vedoucí návštěvnického provozu

Ing. Zuzana Dědová

Vedoucí prodejen

Roman Lahučký

Vedoucí Hotelu Safari a Safari Kempu

Další zaměstnanci útvaru: návštěvnický provoz 6, zooshop 4, hotel 6, sklad 2, kemp 4

Zoologie

RNDr. Pavel Moucha

Vedoucí útvaru

Bc. Luděk Čulík

Vedoucí oddělení kopytníků 1

Bc. Jiří Hrubý

Vedoucí oddělení kopytníků 2

RNDr. Gabriela Linhart, Ph.D.

Vedoucí oddělení šelem, slonů, ryb a bezobratlých

Mgr. Michal Podhraský

Vedoucí oddělení ptáků a primátů

Zdeněk Bárta

Vedoucí výměny zvířat

Bc. Radek Hlávka

Inspektor zoologie

Další zaměstnanci útvaru: vrchní ošetřovatelé 5, ošetřovatelé 50, administrativa 3

Ekonomie

Hana Dvořáková

Vedoucí útvaru

Další zaměstnanci útvaru: 7

Technický provoz a servis

Ing. Jiří Děd

Vedoucí útvaru

Ing. Petr Jiříčka

Vedoucí útvaru technický servis

Ing. Monika Ptáčková

Vedoucí oddělení výživy zvířat

Miroslav Bednář

Vedoucí oddělení technické údržby

Martin Vala

Vedoucí objemových krmiv a energetik

Další zaměstnanci útvaru: technický servis 3, výživa zvířat 16, údržba 8, zahradní údržba 11

Externí spolupracovníci

Ing. Arch. Markéta Šebestová

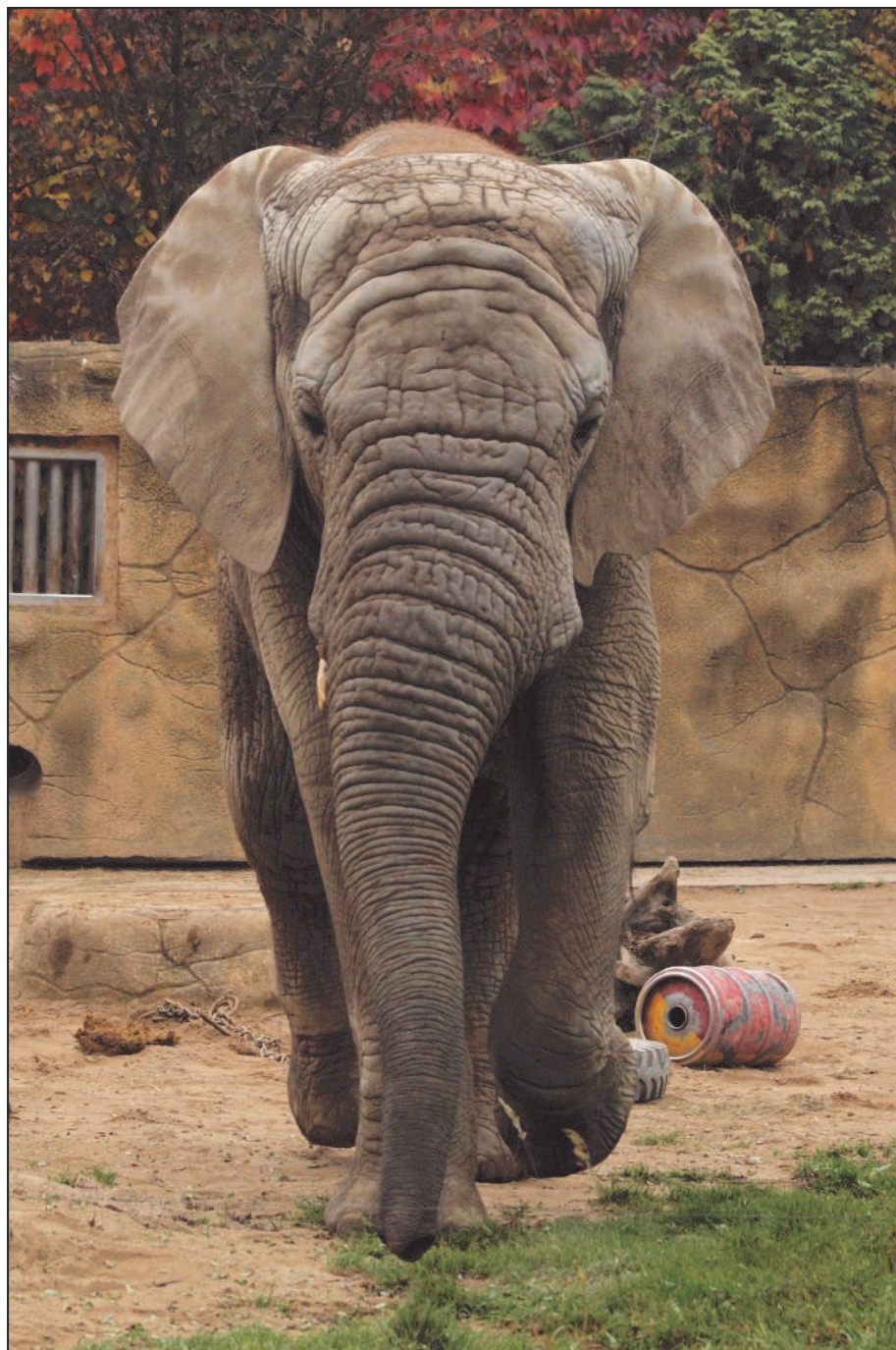
Zahradní architektka

MVDr. Jiří Váhala, Ph.D.; MVDr. Lukáš

Pavlačík, Ph.D., MVDr. Tomáš Krejčí

Veterinární lékaři

Přepočtený počet zaměstnanců zoo v roce 2014: 152

Marketing

Gabriela Linhart, Zdeněk Hefka, Jan Stejskal

Výstava afrických soch. (sj)

Marketingové aktivity roku 2014 plynule navazovaly na směr vytyčený v roce 2013 – soustředit se na africkou specializaci zoo. Naším cílem je neprovazovat jen klasickou zoo, ale návštěvníkům představit celistvý a přesvědčivý kousek Afriky se vší různorodou krásou, který tento kontinent nabízí. Vysokou úroveň chovatelských podmínek a komfortu zvířat se snažíme udržovat v rovnováze s atraktivností expozic či výběhů pro návštěvníky, jimž samozřejmě také vycházíme co nejvíce vstříc v nabídce služeb a nejrůznějších aktivit v zoo. Kromě vstřícné komunikace s potencionálními návštěvníky a vůbec veškerou veřejností rovněž usilujeme o změnu prostředí v zoo tak, aby vizuálně působila jako přitažlivý a jednotný celek.

Velká část roku 2014 byla věnována vývoji nového vizuálního i obsahového systému popisných cedulek u expozic a výběhů zvířat. Dosavadní fotografie zvířat na cedulkách byly nahrazeny autorskými kresbami Jitky Mašínové, zjednodušila se textová a piktogramová část cedulek, původně obdélníkový formát A4 byl změněn na čtverec 25 x 25 cm a výraznou proměnou prošla celá grafika cedulek. Dokončení podkladů pro cedulky, jejich fyzická výroba a osazení v zoo se plánuje na počátek roku 2015.

Po několika letech ZOO Dvůr Králové v roce 2014 opět vydala svůj stolní kalendář, nově dvousložkový. Fotografiemi ho doplnili Přemysl Rabas, Josef Vágner, Rostislav Stach, Václav Šilha, Lukáš Pavlačík, Jiří Semerák a Dana Holečková.

Ryze africká koncepce se promítla do všech provozních součástí zahrady od změny skladby chovaných druhů zvířat, přes dopravní prostředky pro safari jízdy, nabídku afrického menu v restauraci i nového afrického grilu, hudební podkres v areálu zoo, rozšíření nabídky tematicky zaměřených zážitkových aktivit a workshopů, až po vystoupení zimbabwských tanečníků a hudebníků v areálu zahrady.

Grafická tvář zoo vycházející z původní africké batiky se během roku 2014 promítala do všech tiskovin, propagačních a prodejních předmětů a její prvky ozdobily další interiéry i exteriéry zahrady. Podařilo se vydat ne jen jedno číslo informačního magazínu Jambo, jak tomu bylo v minulých letech, ale celkem tři, která byla vždy aktualizována v kontextu daného ročního období nebo sezony.

Mimořádně důležitá byla rovněž spolupráce zoo s médii. Stejně jako v předchozích letech trvalo úzké partnerství především s Českým rozhlasem, zoo se však pravidelně objevovala i v televizních relacích, zejména TV NOVA a České televize. Podařilo se zajistit i natočení pořadu Na Plovárně s moderátorem Markem Ebenem, jehož hostem byl Tony Fitzjohn. Pravidelně byly vydávány rovněž tiskové zprávy a pokračovala i spolupráce s TV Lemuria, jejímž výsledkem byly přibližně tři desítky spotů o dění v zoologické zahradě.

Ke zvýšení povědomí o zoologické zahradě výrazně přispěly i dvě akce, které původně neměly čistě propagační účel. Vůbec poprvé jsme v roce 2014 uspořádali africký festival. Nesl název Doteky Afriky, konal se o posledním červencovém víkendu a jeho hlavním organizátorem byl režisér Jan Svatoš se svým týmem. Festivalem jsme chtěli zdůraznit naši africkou orientaci a také zvýraznit jednu součást našeho poslání, kterou je přibližování africké kultury, afrických zvyklostí a vůbec afrického života.

Druhou významnou akcí bylo spálení nosorožčí rohoviny 21. září (viz podrobné informace v kapitole o ochranných projektech). Ceremoniál zaměřený primárně na zvýšení povědomí o kritické situaci nosorožců se dočkal takové mediální odezvy, že se stal akcí, díky níž se jméno ZOO Dvůr Králové dostalo zřejmě nejvíce do světa za celou historii zoo.

Aktivity zaměřené na Polsko

Stejně jako o rok dříve, i v roce 2014 byly marketingové snahy zoo výrazně zaměřeny rovněž na Polskou republiku, zejména Dolní Slezsko. Jejich stručný přehled na šíři aktivit zoologické zahrady směrem do Polska.

V lednu jsme s polskými partnery hodnotili a připravovali směřování reklamy, jak venkovní, tak elektronické a tištěné. V únoru jsme se prezentovali na 3. ročníku BUM (Běh ulicemi města) v Kudowie Zdróju. Na Valentýnský pobyt byla vydána pozvánka v polském jazyce. Umístili jsme maketu žirafy v blízkosti Města Lubawky při hraničním přechodu v Královci.

V březnu jsme propagovali Zoo Safari na Veletrhu pro děti a rodinu ve Varšavě (Targi rodzinne w Warszawie) s letní nabídkou. V rámci výuky přijížděly polské školy. V dubnu proběhla distribuce letáků, plakátů a propagačních materiálů do Informačních center, hotelů a rekreačních zařízení na letní sezonu 2014. Pro všechny zájemce je v provozu web a Facebook v polštině, které jsou pravidelně aktualizovány.

V květnu se bez Zoo Safari tradičně neobejde Majówka ve Walbrzychu a Stado ogierów w Ksiazi. Tyto Dny květů a umění navštěvuje až 100 tisíc lidí, kteří se živě zajímají o novinky v zoo. Marketingoví pracovníci zoo nabízeli nové propagační materiály na sezonu 2014. Velkou oblibu si získal průvodce Jambo. Propagovali jsme novinky v zoo jako například Jedovatou Afriku, výstavu afrického sochařství a akce v létě: africkou kuchyni, vystoupení africké taneční skupiny IYASA a další lákadla pro turisty. V rámci konání turistického veletrhu v Jelení Hoře jsme nabízeli mj. znovu časopis Jambo s popisky v polském jazyce, což je příznivě vnímáno polskou veřejností. Zoo navštívili představitelé Města Żarów v čele s panem burmistrzem Michalakem. Z polského podniku zabývajícího se výrobou klimatizace přijelo 152 návštěvníků.

V červnu se konal v Kudowie Zdróji Dětský den, na jehož programu se zoo podílela. Do soutěží přispívá propagačními materiály a vstupenkami pro děti. Celopolsky významnou akcí je Kongres regionů ve Swidnici. Toto dvoudenní setkání představitelů státní správy, samosprávy, vědy a byznysu je v hledáčku médií z celého Polska. Nejvýznamnější host byl polský prezident Komorowski. Zde Zoo Safari představila a nabídla aktivity, které jsou vhodné pro polské návštěvníky.

V červenci byla zaměřena pozornost na premiérový Festival Doteky Afriky. Z ohlasů polských návštěvníků usuzujeme, že akce byla velmi vydařená, a to nejen díky opravdu africkému počasí. Dále pokračovala reklamní kampaň, distribuce letáků a oblíbeného časopisu Jambo.

Další maketu žirafy jsme umístili v Meziměstí směrem do Česka od hraničního přechodu Mioszów.

V srpnu proběhlo v partnerské organizaci Stado ogierów w Ksiazi Mistrovství Evropy v jízdě spřežení. I zde jsme Zoo Safari zviditelnili, tentokrát s evropským přesahem.

V říjnu jsme intenzivně vyhledávali další možnosti propagace v polském příhraničí. V Klodzku a Swidnici jsme se zúčastnili akcí v rámci cestovního ruchu. V listopadu se v Klodzku uskutečnila Regionální konference končícího evropského programu pro roky 2007 – 2013, na kterém zástupce zoo přednesl zprávu o změnách v zoologické zahradě a o jejím budoucím rozvoji.

V prosinci se v Jelení Hoře konala Regionální konference nového evropského programu na roky 2014 – 2020. Na tomto setkání jsme předali účastníkům a hostům z

Vojvodství Dolního Slezska propagační materiály zoo a safari. V závěru roku bylo premiérově vydáno zimní číslo časopisu Jambo, které jsme distribuovali do polského příhraničí.

Mezi místa, kde se polští občané mohou setkat s reklamou na zoo a safari, patří Zamek Ksiaz a Stado Ogierów v Walbrzychu, Aqua park Walbrzych, Divadlo pro děti Walbrzych, Park miniatur Kowary, rekreační zařízení v Karpaczi, Park rozrywki Kudowa Zdrój, IT informační centra a ubytovací zařízení v Dolním Slezsku. Dlouholetými partnery ZOO Dvůr Králové jsou v Polsku Týdeník 30 minut, TV DAMI a Radio Zet GOLD.

V intenzivních marketingových aktivitách v Polsku hodláme pokračovat i v roce 2015.

Na českém území zorganizovalo oddělení projektového managementu a vnějších vztahů (od října fungující pod názvem oddělení komunikace a mezinárodních projektů) ve spolupráci s ostatními útvary zoo v roce 2014 více než 100 akcí jak v areálu zahrady, tak mimo ni. Výčet těch nejvýznamnějších je zpracován v samostatné kapitole Významné události.

IYASA v zoo. (jm)

Významné události 2014

Tomáš Hajnyš, Jana Myslivečková

V listopadu byl dokončen model termitišťe ve výběhu nosorožců. (th)

V roce 2014 jsme v ZOO Dvůr Králové otevřeli největší výstavu kamenných soch moderního afrického umění v České republice. Slavnostně byla otevřena i nová expozice Jedovatá Afrika v pavilonu Vodní světy s mambami a kobrami. Návštěvníkům byl nově představen zrekonstruovaný přednáškový sál nad Zooshopem, který se změnil v africké obydlí Tengenenge. Jméno dostal podle zimbabwské vesnice, která je největší sochařskou komunitou na světě. Zejména dětem jsme nabídli novou atrakci – vyhlídku termitů u výběhu nosorožců, kam se dostanou podzemní cestou. Termity tam nenajdou, jedná se totiž o model termitišťe, který slouží jako pozorovatelná. Otevřen byl i nový domek pro velké želvy. Nově jsme uspořádali víkend pro zoosběratele a fanoušky zoologických zahrad a také africký festival. Během letních prázdnin zněly africké bubny, tančil a zpíval soubor IYASA, grilovalo se a vařila masajská káva pod vedením Mama Africa, vytvářely se sochy – vše v africkém stylu! Do zoo přišlo celkem 464.165 návštěvníků, což bylo o 55 807 lidí více než v roce 2013. Další informace najdete v následujícím přehledu.

Leden

1. 1. **Prvním mládětem roku 2014** v ZOO Dvůr Králové se stala voduška červená. Dnes se ZOO Dvůr Králové může pochlubit největším stádem vodušek červených na světě chovaném v zajetí. Je to přes padesát zvířat a narodilo se zde téměř 450 mláďat.
1. 1. – 5. 1. **Vánoční zoo.** Zoo byla už od Vánoc předešlého roku slavnostně osvětlena, o víkendech bylo otevřeno až do 19 hodin, v pracovních dnech do 16 hodin. Od 15 hodin bylo sníženo vstupné. K nejnavštěvovanějším pavilonům patřil Ptačí svět s expozicí pro orangutany, kde bylo možné vidět 2 mláďata orangutana a sledovat i dva nové přírůstky u hulmanů jávských. Vánoční zoo, ovšem bez sněhové nadílky, si užívaly různé druhy zvířat ve venkovních výběžích. Bylo mimořádné teplé lednové počasí.
6. 1. **Desáté narozené tele skotu dahome bylo stříbrné.** Domorodý skot dahome chová v Česku jenom ZOO Dvůr Králové a Zoo Ostrava. V pondělí 6. ledna se černým rodičům narodilo stříbrné tele, teprve podruhé v historii chovu.
8. 1. **Tunis-velké pískoviště.** První přednáška z cyklu organizovaného již osmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Michal Skalka přednášel o cestování na ostrově Jerba a po Tunise. Díky jeho povídání jsme podnikli výpravu do oblasti pokryté saharským pískem, cestovali jsme na velbloudech a potkávali beduíny.
- 15.1. **Setkání se zaměstnanci.** Ředitel zoo Přemysl Rabas zahájil setkání zhodnocením minulého roku. Dále poděkoval a ocenil pracovníky zoo: Lucii Vágnerovou, Janu Nerudovou, Jaromíra Šejnohu, Jana Paříka, Janu Myslivečkovou a Igora Mašína za dlouholetou a příkladnou práci a spolupráci. Následovala informace o chystaných změnách a přípravách pro novou letní návštěvnickou sezonu. Akce byla zakončena neformální diskusí s občerstvením, které sponzorsky zajistila firma Gastro-ZOO.
- 23.1. **Nové ptačí druhy.** V rámci výměny zvířat mezi zoologickými zahradami byly do ZOO Dvůr Králové dovezeny ze Zoo Plzeň dva nové druhy ptáků: volavky stříbřité a holubi afričtí.
- 27.1. **V první vlně hnízdění pelikánů se podařilo odchovat 21 mláďat.** Z toho bylo 6 pelikánů skvrnozobých. V současné době je ZOO Dvůr Králové společně s Tierparkem Berlin nejlepším chovatelem pelikánů na světě.
31. 1. - 2. 2. **Za hezké vysvědčení do ZOO Dvůr Králové** jenom za desetikorunu. Od pátku 31. 1. do neděle 2. 2. 2014 chodily děti za vysvědčení s jedničkami a nejhůře dvojkami do zoo jenom za deset korun. Některé z nich pozvaly kamarády na bowling v Hotelu Safari za stovku a dali si v Restauraci U Lemura za desetikorunu dobrou palačinku.

Únor

3. 2. - 14. 3. **Detektivem v říši zvířat a zajímavosti ze zákulisí zahrady během jarních prázdnin.** Zajímavosti ze zákulisí zoo se návštěvníci dozvěděli v úterý a pátek, vždy v 12.30 od našich průvodců zdarma. Pro všechny, kteří se na chvíli chtěli stát „detektivy v říši zvířat“, probíhal po celé období jarních prázdnin, tedy od 3. února do 31. března, napínavý pátrací závod po zoo. Stačilo si vzít na pokladně zoo připravené pracovní listy a podle mapy vyrazit

na dobrodružnou procházku osmi tropickými pavilony. Pátralo celkem přes 920 rodin i jednotlivců. Pátrací závod byl připraven i v jazyce anglickém. Správné odpovědi našli na stojanu v galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana, kde byly pro ně připraveny i drobné odměny.

5. 2. **Základy biogeografie a ostrovní ekologie.** Druhá přednáška z cyklu organizovaného již osmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Petr Rybář hovořil o základech biogeografie, vědního oboru o zeměpisném rozšíření rostlin a živočichů a o ostrovní ekologii.
14. 2. **Valentýnský víkend.** V rámci akce Mezinárodní den darování knihy – dej knihu dětem jsme čekali na první tři děti, které věděly, kde je expozice nejstaršího zvířete žijícího v naší zoo. Děti dostaly knihy s příběhy zvířat a lidí z Knižního klubu a další drobné dárky. Z dárků měly radost a navíc se dozvěděly zajímavosti o našich nejstarších zvířatech. Jsou totiž hned dvě, šimpanzí samice Babeta a Bonie, kterým je letos přibližně 44 let. Přišly jako mláďata z afrického Kamerunu, tudíž přesné datum jejich narození není známé.

Březen

5. 3. **Borneo.** Třetí přednáška z cyklu organizovaného již osmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Petr Pavliska hovořil o nádherné přírodě Bornea.
- 14.–15. 3. **Veletrh cestovního ruchu a cykloturistiky 2014.** Prezentace zoo na veletrhu cestovního ruchu na výstavišti Aldis v Hradci Králové ve společném výstavním stánku Královehradeckého kraje. Zoo se prezentovala tiskovinami, individuálním oslovováním návštěvníků veletrhu a sobotní prezentací kontaktních zvířat.
14. 3. **Nový živočišný druh.** V Pavilonu Vodní světy bylo možné vidět tzv. "zelenou smrt" - mambu západoafrickou (zelenou). Mamby zelené patří mezi stromové hady, ale obratně se pohybují i na zemi. Mají úzké štíhlé tělo a dorůstají délky až tří metrů. Jsou druhým nejdelším druhem jedovatých hadů afrického kontinentu.
17. 3. **Poprvé v historii naší zoo vyvedli drozdíci běločapkoví mláďata.** Tyto půvabné africké ptáky chová v Evropě pouze deset zoologických zahrad. V říjnu 2013 přicestovaly dva nepřibuzné páry, jeden byl umístěn do zázemí, druhý do voliéry v pavilonu Ptačí svět.
22. 3. **Oslava 30. narozenin samice šimpanze Uke.** Uke je jediná ze čtyř šimpanzů žijících v naší zoo, která se zde narodila, a to 26. 3. 1984. Její otec Dingo a samice Bonie a Babeta pocházejí z přírody a jejich věk se odhaduje na 44 let. Oslava byla příležitostí, jak zpestřit šimpanzům den a pobavit je.
31. 3.–25. 4. **Dny Země.** Brigádnická výpomoc 290 dětí a studentů a 21 učitelů ze SŠIS Dvůr Králové nad Labem, ZŠ kpt. Jaroše Trutnov, ZŠ Velké Svatoňovice, ZŠ bratří Čapků Úpice, ZŠ Hořičky a ZŠ Batňovice, kteří pomohli s přípravou na letní sezonu, zejména s úklidem návštěvnických prostor. Žáci a studenti absolvovali naše vzdělávací programy se zvířaty.

Otevření expozice Jedovatá Afrika 19.4. (jm)

Zahájení výstavy soch Tengenenge 19.4. (jm)

První ročník ZOOfanatiky. (jm)

Předávání Bílého slona pro ZOO Dvůr Králové 14.5. (a)

Duben

1. 4. **Samice orangutana bornejského Satu s mládětem Dewi odcestovaly do nového domova v Zoo Arcachon ve Francii.** Na cestě je kromě odborníků z přepravy zvířat doprovázel zoolog, veterinární lékař a ošetřovatelka. Ti také na místě zkontrolovali mladého samce Besara, který byl do Arcachonu dopraven již o rok dříve.
3. 4. **Srí Lanka.** Čtvrtá přednáška z cyklu. Vladimír Lemberk hovořil o neobyčejně pestrém světě, ve kterém se prolínají buddhistické chrámy s prastarými královskými městy, tropické pralesy s rozlehlými jezery, nížiny se střídají s horami a rýžová políčka s plantážemi čaje. Srovnání míst, jak se změnila mezi jednotlivými návštěvami ostrova v letech 2005, 2007 a 2011.
9. 4. **Firemní akce pro Haberkorn.** Zákulisní provázení v Darwinově stanici a Vodních světech, provázení Ptačím světem. Poznávka předmětů v Tengenenge, kde proběhla soutěž Afrika všemi smysly. Doplňovací kvíz a závěrečná bubenická show byla zajištěná ve spolupráci s Agenturou Veronika.
12. 4. **30. ročník silničního Běhu Safari.** Závod pořádal TJ Dvůr Králové nad Labem ve spolupráci se ZOO Dvůr Králové. Hlavní závod odstartovala Lenka Vágnerová. Trasa byla dlouhá 10,6 km, dvě třetiny trasy hlavního závodu vedly areálem ZOO Dvůr Králové přes Africké safari. Hlavního závodu se zúčastnilo celkem 78 závodníků, mezi nimi i ředitel zoo Přemysl Rabas.
- 12.-13. 4. **Zoofanatika.** Víkend pro zoosběratele a fanoušky zoologických zahrad. Možnost získání zajímavých archiválií využilo 30 sběratelů materiálů a příznivců zoologických zahrad. Účastníci kupovali tiskoviny, dvd, knihy, plakáty, suvenýry a řadu dalších předmětů z různých zoo. V aukci byla vydražena kůže vodušky lečve. Zaujaly přednášky Lenky Vágnerové, ředitele zoo Přemysla Rabase a dlouholetého veterinárního lékaře ZOO Ústí nad Labem a spisovatele Petra Skalky.
16. 4. **Dar třinácti tropických ryb Mořskému světu v Praze.** Královédvorskou zoo pobouřil barbarským činem neznámého pachatele, který v lednu otrávil nádrž s rybami v Mořském světě. Nabídla kolegům svou pomoc a darovala jim ze svých chovů 13 velikých ryb z Amazonie a z tropické Asie.
16. 4. **Safari po Safari.** Společná akce ZOO Dvůr Králové, přírodovědného klubu Natura, Lesů ČR, DDM Jednička pro školní kolektivy i veřejnost. 279 účastníků v sedmnácti skupinách z deseti škol absolvovalo trasu s pěti kontrolními zastávkami, kde si ve dvou věkových kategoriích vyzkoušeli znalosti o afrických zvířatech (bonga, okapi, surikaty, nosorožci, lvi a gepardi). Trasa byla atraktivněna šesti stanovišti s dotykovými stoly s přírodninami, kde děti poznávaly africké i evropské savce, ptáky, plazy a ryby. Na závěr opékaly špekáčky.
19. 4. – 4.10. **Hlavní návštěvnícká sezona.** Africké safari bylo otevřeno již v pětadvacáté sezoně a zoo tím nabídla návštěvníkům kompletní služby letní sezóny. Díky příznivému počasí se o Velikonocích otevřely i brány Afrického safari. Návštěvníci se mohli zúčastnit představení Zvířata zblízka komentovaná ošetřovateli a prohlédnout si zvířata na Safari Afrika expressy mezi stády zeber a antilop. Výklad podávali vyškolení průvodci. V Safari se pohybovalo

500 afrických zvířat v 50 druzích. Zoo byla otevřena každý den od 9 do 18 hodin po dobu 169 dní.

- 19.-20. 4. **Velikonoce.** V sobotu a v neděli návštěvníci mohli v rámci velikonoční dílny plést pomlázky. Odpoledne byla otevřena vernisáž **největší výstavy kamenných soch moderního afrického umění v České republice**. Po vernisáži byla slavnostně otevřena nová **expozice Jedovatá Afrika** v pavilonu Vodní světy s mambami a kobrami. Návštěvníkům byl nově představen zrekonstruovaný přednáškový sál nad Zooshopem, který se změnil v africké obydlí Tengenenge. Jméno dostal podle dle zimbabwské vesnice, která je největší sochařskou komunitou na světě. Odtud pocházejí i kamenné sochy vystavené v zoo. Komunitu a cestu soch do Česka představili v přednášce manželé Homolkovi z organizace Africkésochy.cz, kteří sochy do Čech přivezli. Africkou atmosféru po celou dobu velikonočních svátků v zoo vytvářela hudební a taneční skupina IYASA ze Zimbabwe, která v předchozím roce nadchla nejen návštěvníky zoo, ale i celé Podkrkonoší.
21. 4. **Křtiny 250. mláďete žirafy narozeného v historii ZOO Dvůr Králové.** U výběhu žiraf Rothschildových se kmotrem slavné „dvěstěpadesátky“ stal známý herec Petr Čtvrtníček.
24. 4. **Zvíře není věc.** V Galerii Tengenenge, byla 24. dubna otevřena výstava obrázků X. ročníku výtvarné soutěže „Zvíře není věc“, kterou vyhlašuje Hankův dům MKZ, Dvůr Králové. Na začátku vernisáže ocenila ředitelka Hankova domu Zuzana Čermáková autory nejlepších děl. Ceny předávali starostka Dvora Králové n. L. Edita Vaňková a první náměstek hejtmana Královéhradeckého kraje Otakar Ruml. Malé Natálce předal Přemysl Rabas cenu ředitele zoo.
30. 4. **Setkání se zaměstnanci.** Ředitel zoo MVDr. Přemysl Rabas poděkoval v Galerii Tengenenge zaměstnancům za zahájení sezóny, kterou se díky příznivému počasí podařilo zahájit rekordně brzy. Zaměstnanci zoo měli možnost absolvovat lanový park Yellow Point. Akce byla zakončena neformální diskusí s občerstvením U Nosorožců, které sponzorsky zajistila firma Gastro-ZOO.

Květen

- 1.5. - 4.5. **XXVI. ročník Festiwalu Kwiatów i Sztuki.** Stalo se již tradicí, že se Zoo Dvůr Králové účastní Festivalu květů a umění v polském Walbrzychu. Marketingoví pracovníci Zoo nabízeli nové propagační materiály na sezonu 2014. Velkou oblibu si získal průvodce Zoo "Jambo". Propagovali jsme novinky v zoo jako např. Jedovatou Afriku, výstavu afrického sochařství a akce v létě: africká kuchyně, vystoupení africké taneční skupiny IYASA a další lákadla pro turisty.
1. 5. **Africký prvomájový polibek.** První máj, lásky čas a my zvali návštěvníky k africkému polibku pod palmou.
6. 5. **Lvi berberští opět v zoo.** Dva mladí samci lvů berberských byli v Zoo Olomouc naloženi do transportních beden. Odpoledne se vykládali už v novém domově. Jako první přišel na řadu Napoleon, který vážil 190 kilo, jako druhý Bart, vážící 180 kg. Díky sehranému týmu pracovníků přepravy již za necelých

Lenka Vágnerová se želvami, které pro zoo zajistil Josef Vágner v roce 1973. (jm)

Křtiny žirafy Lentilky. (jm)

Den dětí v ZOO Dvůr Králové. (th)

Přejmenování Safari na Africké safari Josefa Vágnera. (jm)

40 minut od příjezdu do zoo zkoumali oba lvi expozici. Příchod lvů sledovali i návštěvníci zoo.

6. 5. **Od přírody k welfare.** 16. ročník semináře pro učitele přírodopisu a biologie organizovaného oddělením vzdělávání a marketingu zoo ve spolupráci se Školským zařízením pro DVPP Královéhradeckého kraje, pracoviště Hradec Králové. Na začátku semináře pozdravil 19 učitelů vedoucí oddělení PMVV Ing. Jaroslav Hyjánek a popřál jim hodně pracovních i osobních úspěchů. Mluvíci zoo Jana Myslivečková informovala o novinkách v zoo a narozených mláďatech. Odbornou přednášku na téma Africké šelmy v zoo podal zoolog Bc. Radek Hlávka. Ing. Monika Ptáčková seznámila přítomné s novým zážitkovým programem Kuchařem v zoo a provedla učitele kuchyní pro zvířata. Po přestávce Zdena Petržílková a Lucie Pavlačíková připravily enrichmentové aktivity pro levharty a tygry. Seminář ukončila projížďka Afrika expressem po safari a prohlídka nově přichozích lvů berberských.
13. 5. **Mosambik a Viktoriiny vodopády.** Pátá přednáška z cyklu organizovaného již osmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Ředitel zoo Přemysl Rabas přednášel o kouzelné africké zemi s korálovými útesy při pobřeží a stády divokých zvířat ve vnitrozemí. Seznámil posluchače také s přírodou podél Zambezi a s návštěvou Viktoriiných vodopádů.
15. 5. **Bílý slon za odchov nosorožce dvourohého Elišky.** Do soutěže o odchov roku a stavbu roku „BÍLÝ SLON“ v zoologických zahradách české a slovenské republiky, kterou pořádá sdružení Česká ZOO, se ve výročním dvacátém ročníku přihlásilo 16 institucí s 59 významnými odchovy. V kategorii savců získala první místo ZOO Dvůr Králové za odchov nosorožce dvourohého Elišky, která je 50. mládětem nosorožce a 38. mládětem nosorožce dvourohého narozeným v historii zoo.
16. 5. **Komerční akce pro klienty TMT.** Průvodci poskytovali informace o zvířatech celkem 100 lidem. V Pavilonu goril bylo poznávací stanoviště s kůžemi, na Vodních světech ukázka chovatelského zařízení pro množení korálů, na Darwinově stanici ukázka kontaktních zvířat a na žirafinci probíhalo krmení žiraf na terase.
17. 5. **1. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 59 klientů ČSOB z oblasti Východních Čech dopoledne absolvovalo krmení žiraf a prohlídku zákulisí Vodního světa a dalších pavilonů. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem prošli pěší Safari až k Pavilonu lvů a pak projeli Africké safari. Na závěr proběhla u lanového hřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
17. 5. **Křtiny 251. mláďete žirafy** s Věrou Martinovou a Věrou Slavíkovou.
24. 5. **2. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 58 klientů ČSOB z oblasti Benešovska absolvovalo krmení žiraf a prohlídku zákulisí Vodního světa a dalších pavilonů. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem prošli pěší Safari až k Pavilonu lvů a následně projeli Africké safari. Na závěr proběhla u lanového hřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
- 24.-25. 5. **Sokolnické ukázky.** Vystoupení sokolníků a setkání s dravými ptáky před výběhy slonů afrických v dopoledních i odpoledních hodinách.

25. 5. **Den s KRNAPEM.** Akce našich partnerů z Krkonošského národního parku, během níž návštěvníky seznamovali s krásami Krkonoš a nechali je nahlédnout i do tajů své práce ve dvou stáncích vedle pavilonu goril a vedle vchodu do zázemí žiraf.
29. 5. **Návrat želv obrovských do ZOO Dvůr Králové.** Tři želvy obrovské, dva samci a jedna samice, se po osmnácti letech vrátily zpět do Královédvorské zoo.
30. 5.-30. 9. **Večerní safari.** V červnu a září bylo v provozu vždy v pátek a sobotu, o prázdninách každý den. Safaribusy odjížděly ve 20 a 21 hodin od vchodu na parkoviště zoo, které bylo návštěvníkům k dispozici zdarma. Večerní safari nabídlo návštěvníkům hodinovou projížďku mezi 600 divokými zvířaty ve více než 50 druzích. Průběh jízdy komentoval odborný průvodce, zvířata byla nasvětlována speciálním reflektorem. Návštěvníci před jízdou měli možnost podívat se na chvíli i do pěší části zoo. Pro skupiny zájemců bylo možné vypravit speciální Safaribus i mimo určené termíny na základě objednávky.
31. 5. **3. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 60 klientů ČSOB z oblasti Praha západ dopoledne absolvovalo zážitkový program v zoo.
31. 5. **Oslavy výročí 25 let otevření Afrického safari Josefa Vágnera** u vjezdu na Safari z parkoviště zoo.
31. 5. **Komentovaná prohlídka soch Tengenenge.** Pro příznivce sochařského umění byla před pavilonem Vodní světy uspořádána komentovaná prohlídka soch s Hanou a Ondřejem Homolkovými ze společnosti Ateliér Africkésochy.cz, kteří výstavu připravili.
31. 5. **Vernisáž výstavy obrazů a sbírkových artefaktů J. W. Nepraky** v Galerii Tengenenge a v Galerii Zdeňka Buriana. Promítání vzpomínkového snímku o J. W. Nepraktovi

Červen

1. 6. **Dětský den v ZOO Dvůr Králové.** K Mezinárodnímu dni dětí připravila ZOO Dvůr Králové ve spolupráci s autory Příběhů doktora Pacičky (pánové Vokrouhlický a Karásek) zábavný a soutěžní program. U Ostrova lemuru děti skládaly obří skládačku s lemurem a fosou. V zoo probíhala soutěž na stanovištích u ostrova lemuru, u slonince (hvězdáři), u goril, na vyhlídce u žiraf a u vily, během které se mohly děti dozvědět mnoho zajímavého o zvířatech v zoo. Hvězdáři z Úpice měli pro malé návštěvníky připravenou soutěž „Astronomický milionář“ a silnými dalekohledy děti i dospělí měli možnost pozorovat Slunce. Všechny děti byly obdarovány drobnými dárky.
1. 6.-20. 7. **Výstava kreseb Jiřího Wintera Nepraky** v Galerii Tengenenge a v Galerii Zdeňka Buriana.
4. 6. **Zasedání poradního sboru EVVO Královéhradeckého kraje v zoo.** Ředitel zoo Přemysl Rabas v rámci úvodní přednášky představil v Galerii Tengenenge africké projekty ZOO Dvůr Králové.
5. 6. **Komerční akce pro klienty firmy Asimut Consult PCS.** Pátrací závod s kvízem na stanovištích v zoo. Zoolektor u stánku s kůžemi, kostmi a živým zvířetem v Safari Kempu. Průvodce na Afrika Expressu.
- 7.-8. 6. **Sokolnické ukázky.** Vystoupení sokolníků a setkání s dravými ptáky v nově upraveném přírodním divadle v poledne i odpoledních hodinách.

Den s čápem 14.6. (jm)

Křtiny lemura s Českým rozhlasem Hradec Králové. (jm)

Tadao slavil 43 let 14.6. (jm)

Zahájení prázdnin - dětský den s doktorem Pacičkou. (jm)

7. 6. **Dětský den v Pardubicích.** Prezentace novinek v zoo a možnost si sáhnout na hroznýše, agamu a korálovku. Nové propagační materiály na sezonu 2014. Velkou oblibu si získal průvodce Zoo "Jambo". Propagovali jsme novinky v zoo jako např. Jedovatou Afriku, výstavu afrického sochařství a akce v létě: africká kuchyně, vystoupení africké taneční skupiny IYASA a další lákadla pro turisty. Návštěvnická účast byla cca 7000 lidí.
12. 6. **Komerční akce pro klienty TMT.** Průvodci poskytovali informace o zvířatech celkem 100 lidem. V Pavilonu goril bylo poznávací stanoviště s kůžemi, na Vodních světech ukázka chovatelského zařízení pro množení korálů a na Darwinově stanici ukázka kontaktních zvířat a na žirafinci probíhalo krmení žiraf na terase.
13. 6. **Den s Českým rozhlasem Hradec Králové.** V dopoledních hodinách u Ostrova lemuru probíhal přímý přenos vysílání ČRo HK s jeho ředitelem Pavlem Kudrnou, moderátorkou Ladou Klokočnickovou, šéfredaktorkou Rádia Junior Zorou Jandovou, ředitelem zoo Přemyslem Rabasem a dalšími hosty. V přímém přenosu bylo pokřtěno mládě lemura. Zajímavý program a soutěže ČRo HK pro návštěvníky zoo trvaly do odpoledních hodin.
13. 6. **Komerční akce pro klienty Swell.** Pátrací závod s kvízem na stanovištích v zoo. Zoolektoři poskytovali informace u stánku s kůžemi, kostmi a živými zvířaty v Safari Kempu. Průvodce s klienty projel Safari Afrika Expressem.
14. 6. **Den s čápem v ZOO Dvůr Králové** ve spolupráci s Českou ornitologickou společností a firmou Swarovski. Cíl akce byla propagace kampaně Pták roku 2014 - čáp bílý a čáp černý, včetně mezinárodního sčítání evropské populace čápa bílého, obecně propagace ochrany ptáků. Návštěvníci zoo měli možnost prohlédnout si stativovými dalekohledy zn. Swarovski čápy stavějící své hnízdo, vyzkoušet si metodu focení přes stativový dalekohled tzv. digiscoping a dozvědět se mnoho zajímavostí o čápech. Pro děti byly připraveny hry, úkoly a tvoření s čapí tematikou.
14. 6. **4. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 59 klientů ČSOB z oblasti Jižních Čech absolvovalo zážitkový program v zoo.
14. 6. **Tadao oslavil 43. narozeniny.** Tadao se narodil v Kamerunu a jako přibližně dvouleté mládě přicestoval v sedmdesátých letech minulého století do Evropy se skupinou dalších malých goril odchycených v přírodě. Jeho přesný věk není znám a odhaduje se na 43 let. Ošetřovatelé pustili Tadaa do výběhu a v expozici mu nachystali malou oslavu. Dobroty a dárky dostal nejen od pracovníků zoo, ale i od fanoušků, kteří za ním přijeli z celé republiky a dokonce i ze Slovenska. Sám si připil na zdraví jablečným bio moštem a potom se pustil s elegancí sobě vlastní do dortu. Ten pro něj připravil kolektiv pracovníků výživy z velkého melouna, ovoce a granulí. A protože z vedlejší expozice vidí na Tadaa čtveřice šimpanzů, dostali dárky i oni.
18. 6.-2. 9. **Ukázky zimbabwského sochařského umění.** Umělkyně Maudy Muhoni z umělecké komunity Tengenenge ze Zimbabwe tvořila africké sochy a vedla víkendové sochařské workshopy pro zájemce přímo v naší zoo poblíž Restaurace U Lemura.

19. 6. **Třídíme s Nikitou.** Vyhlášení výsledků soutěže ZŠ, VII. ročník. Úvodní slovo Oldřich Tamáš, proslovy Jana Myslivečková a Jiří Zálšíš – zástupce společnosti EKO-KOM, a.s.
21. 6. **Mezinárodní den žiraf.** Královédvorská zoo se připojila k oslavám prvního světového dne žiraf. Na vyhlídce u výběhu žiraf síťovaných v 11.30, 13.30 a 15.30 hodin probíhalo komentované krmení žiraf. Návštěvníci tento den kupovali předměty s motivem žirafy se slevou 10 % a přispěli tak na chov žiraf v zoo.
23. 6. **Dětský den v Motole.** Pracovníci vzdělávání uspořádali ve spolupráci s organizátory Indiánských prázdnin dětský den na onkologické klinice v nemocnici Motol pro 40 dětských pacientů a 20 dospělých. Ve třech vystoupeních představili africké kopytníky, šelmy a kontaktní zvířata z Darwinovy stanice.
27. 6. **Vernisáž výstav obrazů Dany Holečkové.** V pátek 27. června byla v Hotelu Safari, v prostorách bowlingu, zahájena výstava obrazů RNDr. Dany Holečkové. Úvodního slova se ujal fotograf a režisér Jan Svatoš. Výstavu „Portréty zvířat“ tvoří 23 olejů na plátně vytvořených v letech 2013-2014. Zobrazena jsou zejména zvířata ze ZOO Dvůr Králové, ale i z jiných zoo a také zvířata, které autorka pozorovala a fotografovala v přírodě, např. slon africký, žirafy Rothschildovy. Výstava trvala až do konce prázdnin v prostorách bowlingu Hotelu Safari.
28. 6. **Den s antilopou Derbyho.** Sobota byla věnována jedné z nejkrásnějších a největších antilop - antilopě Derbyho. Tým nadšenců z občanského sdružení Derbianus CSAW hravou formou návštěvníky seznamoval, se vším co je možno udělat pro její záchranu. Děti se pomocí facepaintingu a výroby papírových rohů a uší proměňovaly v antilopy Derbyho a jiná zvířata. Vybarvovaly si omalovánky nebo kreslily křídami na chodník. Přímou na místě bylo možné přispět na záchranu těchto jedinečných antilop nákupem originálních antilopích suvenýrů.
28. 6.- 6. 7. **Výstava kaktusů, sukulentů a exotických rostlin.** V Královédvorské zoo vedle stánku kaktusářů, poblíž Neumannovy vily, byla zahájena prodejní výstava kaktusů. Výstavu pořádalo Občanské sdružení Klub kaktusářů v čele s panem Francem, kteří návštěvníkům radili, jak správně o kaktusy a sukulenty pečovat. Návštěvníci se těšili ze stovky kaktusů, sukulentů a dalších tropických rostlin.
28. 6. **5. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 58 klientů ČSOB z oblasti Praha absolvovalo celodenní zážitkový program v zoo.
29. 6. **Zahájení prázdnin s Dr. Pacičkou.** Doktor Pacička je pohádkový lékař, který se stará o zvířátka v zoo i v lese. ZOO Dvůr Králové navštívil už 1. června a společně s celým týmem sklídl veliký úspěch. Zábavné hraní a poznávání na různých stanovištích v zoo si děti zopakovaly v neděli 29. června. V roli Dr. Pacičky se opět představil herec Jaroslav Šmíd. Jako odměna za soutěže se dětem rozdávala Pacičkova trixesa a omalovánky.
30. 6. - 30. 8. **Praxe studentů České lesnické akademie Trutnov.** V rámci zlepšování služeb návštěvníkům 49 studentů České lesnické akademie Trutnov poskytovalo postupně během prázdnin ve trojicích u dotykových stolů informace o

Křtiny 250. žirafy, Petr Čtvrtníček a samec Tommy. (jm)

Maudy Muhoni svým sochařským uměním obohatila návštěvníkům zoo jejich návštěvu. (th)

Zahájení festivalu Doteky Afriky. Zleva: Přemysl Rabas, Jan Svatoš, Miloslav Stingl a Steve Lichtag. (jm)

Vlajku festivalu Doteky Afriky podepsal náměstek hejtmana Otakar Ruml. (jm)

plazech, rybách a savcích před pavilony Vodní světy, Ptačí svět a Africká savana.

Červenec

5. - 6. 7. **Sokolnické ukázky.** Vystoupení sokolníků a setkání s dravými ptáky v nově upraveném přírodním divadle a výstava dravců za voliérou s pelikány v poledne i odpoledních hodinách.
7. 7. - 20. 8. **Letní tábory.** V termínu od 7. června do 20. srpna se uskutečnilo 6 táborů pro 183 lidí. Mladí přírodovědci ze stanice Asterix Havířov se zúčastnili týdenního letního tábora v zoo již potřetí. V témže termínu probíhal i tábor pro 35 členů z Orlové a od 21. 7. probíhaly tři turnusy pohybového tábora Life pro celkem 99 účastníků, kteří se pod vedením lektorů Magic English učili angličtině v zoo, absolvovali 5 zákulisních prohlídek (hmyz, plazi, ptáci, žirafa a sloni) a také denní i večerní safari. Ze SMP Karviná přijelo 22 dětí v doprovodu 2 vedoucích.
12. 7. **Oslava narozenin Žanety.** U expozice orangutanů v pavilonu Ptačí svět jsme oslavili narozeniny populární samice orangutana bornejského Žanety, která vychovává malou Indah (Tessu). Zároveň jsme si připomněli, jaké nebezpečí hrozí orangutanům (a nejen jim) v přírodě, zejména v souvislosti s likvidací jejich biotopů při výsadbě palmy olejné.
16. 7. **Potštejn.** Prezentační akce Kukátkem do Zoo Dvůr Králové v Kempu Western Vochtánka. Pracovníci oddělení vzdělávání a marketingu předvedli program se zvířaty a přírodninami a pobavili děti i dospělé hrou na africká zvířata. 400 účastníků.
19. 7. -1.8. **Koncerty skupiny IYASA.** První taneční a pěvecké vystoupení se uskutečnilo ve Vrchlabí. Turné skupiny ze Zimbabwe mělo obrovský úspěch u publika, které zaplnilo téměř polovinu Náměstí T.G. Masaryka ve Vrchlabí, v sobotu 20. 7. hřiště v Safarikempu ZOO Dvůr Králové a v neděli náměstí v Úpici. Soubor IYASA (Inkululeko Yabatsha School of Arts) je osmičlenný soubor sbírající nejprestižnější ocenění po celém světě, který vznikl v roce 1998. Od té doby má na svém kontě několik uznávaných nahrávek a podniká turné po USA a Jižní Americe, Evropě a Africe.
19. 7.-2. 8. **Afrika všemi smysly.** Během těchto dnů v zoo vystupovali zpěváci a tanečníci souboru IYASA. Ve dnech 20. 7. a 27. 7. se od 18 hodin uskutečnily dva veliké koncerty IYASY v Safarikempu. Návštěvníci se také mohli těšit i na pravé africké speciality připravené Agnes a Petrem Peniškovými.
26. - 27. 7. **Festival Doteky Afriky.** Strhující hudební a taneční vystoupení afrických hudebníků, barvitě workshopy, voňavé pokrmy, dobrodružné přednášky zanimálních cestovatelů a odborníků, pro které se Afrika stala životní vášní. Dvoudenní nabitý program zahájil ředitel zoo Přemysl Rabas, ředitel festivalu Doteky Afriky Jan Svatoš, zimbabwská sochařka Maudy Muhoni, členové hudební a taneční zimbabwské skupiny IYASA, manželé Pěniškovi ze společnosti Mama Afrika a další hosté, například cestovatel Miloslav Stingl. Návštěvníci sledovali zajímavé pásmo přednášek v Galerii Tengenenge, letní kino „Vzpomínky na Afriku“ v amfiteátru ale také africké rytmy a ochutnávali pravou africkou kuchyni.

26. 7. - 30. 9. **Výstava obrazů Tinga Tinga v Galerii Tengenenge.** Tingatinga je výtvarný styl pojmenovaný po Edwardu Saidim Tingatinga. Po jeho smrti v roce 1972 se k malíři a jeho příbuzným přidávali další umělci. Dnes lze obrazy stylu tingatinga lze zakoupit v mnoha světových galeriích. Umělci používají plátna a emailové barvy. Typickým znakem stylu je obměňování motivů zvířat a lidských postav.
28. 7. **Vyšetření severního bílého nosorožce.** Samice Nabiré, která žije v ZOO Dvůr Králové a byla jedním z posledních sedmi severních bílých nosorožců na světě, by se mohla stát dárkyní buněk pro umělou reprodukci těchto vzácných zvířat. Ukázaly to výsledky vyšetření, které společně s odborníky ze Dvora Králové provedli veterináři z berlínského Institutu pro výzkum zoo a divokých zvířat (IZW). Sama Nabiré už mláďata mít nemůže.

Srpen

9. 8. **Historické motorové vozy.** Osmdesát pět posádek automobilových veteránů a dvacet motocyklů zamířilo do zoo v rámci 14. ročníku Dvorských toulek do Ratibořic. Výstava byla součástí již tradiční společné akce Old Racing Clubu Dvůr Králové nad Labem a ZOO Dvůr Králové. Od 8.30 hod proběhla jízda rekordních 85 posádek veteránů po Safari. Historické vozy se po safari projíždě seřadily okolo letohrádku zoo. Výstava veteránů byla velkou příležitostí pro obdivovatele techniky a fotografy. Následoval slavnostní odjezd vozidel ze zoo do Ratibořic historickou bránou bývalého vchodu do zoo. U Ratibořického zámku proběhla výstava veteránů, vítězům předávala ceny za zoo Jana Myslivečková.
9. 8. **Novým ptačím druhem v zoo se stal impozantní jeřáb bradavičnatý.** Do kolekce ptačích druhů chovaných v Královédvorské zoo přibyla samice jeřába bradavičnatého neboli laločnatého. Se svou výškou kolem 175 centimetrů je největším ze všech druhů afrických jeřábů.
16. 8. **Světový den lvů.** Na tíživou situaci lvů v přírodě jsme se snažili upozornit i v naší zoo a připojili jsme se k celosvětové kampani World Lion Day. Pro návštěvníky zoo jsme připravili soutěžní kvíz, ukázky krmení, ale také poznávačku kůží, lebek. Odpoledne proběhl ve spolupráci se zoologií a oddělením výživy komentovaný enrichment, který byl zpestřením pro dva mladé lvy berberské. Vypomáhali nám také studenti z České lesnické akademie.
12. 8. - 23. 9. **Úterní pozorování Slunce.** V letních útercích probíhalo ve spolupráci s Hvězdárnou Úpice dopolední pozorování slunečních skvrn a dalších útvarů na Slunci. Pozorování Slunce speciálním solárním dalekohledem se těšilo pozornosti návštěvníků. Odborníci poskytovali návštěvníkům výklad úkazů na Slunci.
15. 8.- 26. 9. **Hvězdné safari.** Spojení večerního pozorování zvířat s pozorováním krás letní oblohy ve spolupráci s Hvězdárnou Úpice. Jízdy Večerního safari byly obohaceny o komentované pozorování noční oblohy prostřednictvím hvězdářských dalekohledů.
23. - 24. 8. **Sokolnické ukázky.** Vystoupení sokolníků a setkání s dravými ptáky v nově upraveném přírodním divadle a výstava dravců za voliérou s pelikány

Emeritní velvyslankyně v Keni Gita Fuchsová podepisuje festivalou vlajku. (jm)

Expediční Tatra cestovní kanceláře Adventura. (jm)

Natáčení pořadu Na Plovárně s Tonym Fitzjohnem. 19.9. (jm)

Novináři fotografují rohovinu z nosorožců určenou ke spálení, 21.9. (hg)

v poledne i odpoledních hodinách. Sokolníci předváděli, jak s dravými ptáky pracují a povídali o nich. Návštěvníci viděli orly, supy a mnoho dalších zajímavých dravců.

30. 8. **Rozloučení s prázdninami.** V sobotu 30. srpna jsme si připomenuli Mezinárodní den orangutanů. V Pavilonu Ptačí svět měly samice Žaneta a její dcera Indah Tessa připravený enrichment. Návštěvníci se také dozvěděli, co orangutany ohrožuje v přírodě.

Září

3. 9. **Čína.** Šestá přednáška z cyklu organizovaného již osmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dana Holečková nás provedla impériem Číny. Vydali jsme se od čínské zdi přes chovnou stanici pandy velké až po HongKong.
6. 9. **Křtiny levharta a expediční trabant v zoo.** Malého levharta pokřtil u výběhu Pavilonu šelem cestovatel Dan Přibáň. V zoo byl také vystaven expediční trabant, s kterým projel Dan se svými přáteli Afriku.
13. 9. **6. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 60 klientů ČSOB z oblasti Praha absolvovalo celodenní zážitkový program.
13. 9. **Jičín – město pohádky.** Prezentační akce zoo spojená s předváděním kontaktních zvířat pro 10 000 návštěvníků na náměstí v Jičíně. Pozvánka na akce Mezinárodní den nosorožců, Dny zvířat a na Týden duchů v ZOO Dvůr Králové.
16. 9. **Exkurze pro středoškolské studenty.** Zoo navštívili studenti z hradeckých gymnázií, kteří řešili biologickou soutěž organizovanou Univerzitou Hradec Králové. Odměnou soutěžícím byly zákulisní prohlídky zoo. Monika Ptáčková a Radka Maříková studentům zabezpečily odbornou exkurzi v naší moderní kuchyni zvěře a v odchovně krmných zvířat a pak všichni účastníci absolvovali projížďku po Africkém safari.
19. 9. **Beseda s Tonym Fitzjohnem v Národním muzeu.** Na pozvání zoo přijel do Česka Tony Fitzjohn, legendární přírodovědec a spisovatel. Osmnáct let vracel s Georgem Adamsonem do přírody lvy a levharty, včetně populárního lva Christiana. Hrdina filmu Strážce lvů spravuje nyní záchrannou stanici pro nosorožce v národním parku Mkomazi v Tanzanii a do Čech přijel podpořit projekty na záchranu nosorožců Královédvorské zoo. Vyprávění Tonyho Fitzjohna v Národním muzeu provázel Miroslav Zámečník.
19. 9. **Večeře pro sponzory přesunu Elišky do Tanzanie v rezidenci britské velvyslankyně v ČR.** Ambasadorka Velké Británie pro ČR, paní Jan Thompson, ve své rezidenci uspořádala sponzorskou večeři, jejíž výtěžek byl věnován na přesun samice nosorožce dvourohého Elišky ze ZOO Dvůr Králové do tanzanského Mkomazi.
21. 9. **Pálení nosorožčích rohů.** V zoologické zahradě ve Dvoře Králové bylo v neděli 21. 9. 2014 spáleno 53,2 kilogramů nosorožčí rohoviny. Kromě rohoviny ze zásob zoo byla zničena i rohovina, která byla zabavena při potírání nelegální činnosti. Podrobné informace o celé akci najdete v samostatném článku v zadní části výroční zprávy.

- 24.-26. 9. **Setkání komise UCSZOO.** Tři dny probíhalo v ZOO Dvůr Králové setkání pracovníků marketingu a vzdělávání Unie českých a slovenských zoologických zahrad. Kolegům jsme připravili pestrý program s výměnou zkušeností a plánů do budoucna a předvedli jsme jim novinky naší africké zoo. Velmi zajímavou přednášku přednesla Pavla Říhová z České inspekce životního prostředí. Úspěch sklídila beseda s Lenkou Vágnerovou (dcerou ředitele Josefa Vágnera) o vzniku a budování africké zoo v Podkrkonoší. Poté představila paní Lenka expozici Veliké africké expedice, která je součástí Galerie pravěk očima Zdeňka Buriana. Závěrem akce navštívili kolegové nové environmentální centrum vzdělávání Krtek ve Vrchlabí, které patří našemu partnerovi - KRNP.
26. 9. **Evropská noc vědců.** Společná akce zoo a Hvězdárny Úpice. Základem programu bylo komentované pozorování hvězdné oblohy. Debatovalo se o dalekohledech a pozorovací technice, ale také se soutěžilo. V kvizech určených pro děti, nebo dospělé, se zúčastnili všechny děti i mnoho jejich rodičů.
27. 9. **7. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 53 klientů ČSOB z oblasti Praha Východ absolvovalo celodenní zážitkový program v zoo.
27. 9. **Narozeniny nosorožce Elišky s Dr. Pacičkou.** Samičce Elišce gratuloval z lávky pěšího safari herec Jaroslav Šmíd (dr. Pacička). Před pavilonem goril probíhaly rovněž soutěže s doktorem Pacičkou.

Říjen

1. 10. **Nejistá budoucnost rohatých obrů.** Přednáška v galerii Tengenenge z cyklu organizovaného již osmým rokem. Lukáš Pavlačík nás zavedl do Jihoafrické republiky, která byla jedním z posledních útočišť a také místem renesance populace afrických nosorožců. V současné době je však zemí, kde jsou tato výjimečná zvířata opět masově vybíjena.
3. 10. **Yellow Point.** Firemní akce pro 25 lidí na Darwinově stanici a na terase žiraf síťovaných včetně naučné soutěže. Na závěr projížďka Safari Expressem od Rotundy ke lvům a přechod do lanového centra.
- 4.-7. 10. **Světový den zvířat a narozeniny Nabiré.** Role gratulanta 31leté samici nosorožce bílého severního Nabiré se ujal známý režisér a scénárista Václav Chaloupek. K narozeninovým dobrotám přivedly mohutného nosorožce dvě černé kočky. Narozeninové dobroty (včetně dárkového balení) pro ni i pro přihlížející návštěvníky připravil, ve spolupráci s úsekem zoologie a výživy, Roman Ondráček, majitel firmy Javero, která vyrábí sušené ovoce a zeleninu v biokvalitě. Tomáš Hajnýš přítomné návštěvníky seznámil s problematikou ohrožení nosorožců v přírodě.
4. 10. **Ukončení hlavní letní sezony.** Příznivého počasí využila ZOO Dvůr Králové k prodloužení letní sezony včetně Afrického safari až do soboty 4. října. Zahrada nabízela své kompletní služby, pokladny zůstaly otevřeny do 18.00 hodin. Hlavní sezóna v roce 2014 trvala od 19. dubna do 4. října, tj. 169 dní.
5. 10.-2.11. **Podzimní mezisezona.** V rámci podzimní sezóny bylo zahájeno stěhování zvířat do zimovišť, safaribusy odjely do garáží. Bylo sníženo vstupné a pokladna zůstala otevřena do 17. hodin. Pro návštěvníky byly přístupné

Generální tajemník CITES John Scanlon přikládá roh z nosorožce na vatru v ZOO Dvůr Králové. (hg)

Kmotr mláděte levharta Dan Přebáň s expedičním trabantem v safari. (jm)

Veteráni v zoo 9.8. (th)

Oslava narozenin Nabiré 4.10. (jm)

všechny pavilony a většina letních výběhů. Vyhlídkové vláčky jezdily okružní jízdy k pavilonu lvů a zpět.

7. 10. **Vyšetření nosorožčí samice Nabiré.** V zoo pokračovaly snahy o rozmnožení nejvzácnějších nosorožců světa. Veterináři z berlínského Institutu pro výzkum zoo a divokých zvířat (IZW) se společně s odborníky ze zoo pokusili odsát velkou cystu, která brání v přístupu k vaječným samice severního bílého nosorožce Nabiré. Vůbec poprvé při tom zákrok probíhal v novém, speciálně upraveném venkovním stání, kde nosorožce na popruzích držel jeřáb.
15. 10. **Výjezdní setkání partnerů projektu „Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Královéhradeckém kraji“ – 80 lidí.** Pracovní jednání ředitelů a učitelů škol v Galerii Zdeňka Buriana zakončené prohlídkou zoo se zaměřením na vzdělávací aktivity v zoo.
17. 10. **Úhyn nosorožce.** 17. října ráno byl v kešské rezervaci OI Pejeta nalezen samec nosorožce bílého severního Suni bez známek života. Z výsledků pitvy a dalších analýz nebylo možné určit jednoznačnou příčinu smrti, bylo však vyloučeno, že by byl upytlačen. Nejpravděpodobnější je nějaká přirozená příčina úmrtí jako například srdeční kolaps. Suni byl jedním z posledních sedmi známých nosorožců severních bílých na světě. Narodil se v ZOO Dvůr Králové a do OI Pejety byl ze zoo převezen v prosinci 2009 společně s dalším samcem a dvěma samicemi.
25. 10. **8. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 30 klientů ČSOB z oblasti Východních Čech absolvovalo celodenní zážitkový program.
- 25.10. – 2.11. **Týden duchů.** Tradiční akce pro veřejnost. Obličej z vydlabaných dýní vyzdobily areál zoo. Na čtrnáctý ročník Týdne duchů se spotřebovalo tři a půl tisíce dýní. Dlabání dýní bylo na čtyřech stanovištích (před Restaurací U Lemura, Občerstvením u slonů, Občerstvením u nosorožců, Pavilonu lvů). Zoo byla otevřena do 18:00 hodin. Největší úspěch měla živá strašidla a veliký zájem byl o tradiční akce s dýněmi u zvířat, která je dostávala na krmení i na hraní.

Listopad

1. 11. **9. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 70 klientů ČSOB z oblasti Středních Čech absolvovalo celodenní zážitkový program.
5. 11. **Kolumbie.** Přednáška v galerii Tengenenge. Michal Skalka nás zavedl do Kolumbie, o které tvrdí, že je bezpečná i nebezpečná. Povídání o kontroverzní zemi se špatnou pověstí, koce, treku do nitra hor ještě nedávno ovládaných guerilami, o puboších s kudlama a jiném.
7. 11. **Kapradí.** 15. setkání škol a institucí Královéhradeckého kraje zabývajících se ekologickou výchovou KAPRADÍ. 84 účastníků setkání si vyslechlo úvodní slovo zástupce ředitele ZOO Dvůr Králové Jaroslav Hyjánka a Jiřího Kulicha, ředitele Střediska SEVER. Dále zazněl projev náměstka ministra životního prostředí Vladimíra Dolejského a Jan Stejskal, vedoucí komunikace a zahraničních projektů zoo, na příkladu mezinárodního projektu „Spalme rohy“ pohovořil o důležitosti osvěty a ekologického vzdělávání v ochraně přírody a pustil film „Pálení rohoviny v zoo“. Následovalo udělování cen za EVVO v roce 2014. Odpoledne následovaly praktické dílny lektorů a setkání

bylo zakončeno dvěma komentovanými prohlídkami zákulisí Pavilonu žiraf a Vodního světa. Hana Kulichová ze Střediska ekologické výchovy a etiky Rýchory Sever a Josef Rydlo z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se shodli na tom, že dospělým a hlavně dětem ze všeho nejvíce chybí přímý kontakt s přírodou.

- 7.-9. 11. **Adventura.** Pracovní setkání 80 průvodců cestovní kanceláře Adventura v zoo. Průvodci měli během setkání možnost podívat se se zoolektory do zákulisí Darwinovy stranice, na množírnu korálů ve Vodním světě a do Pavilonu žiraf.
8. 11. **S Martinem na bílém koni.** Pracovníci zoo se zúčastnili akce pro veřejnost, která byla organizována ZŠ Schulzovy sady. Příjemné nedělní odpoledne přišlo prožít přes 150 dětí se svými rodiči i prarodiči. Ve třídách byly připraveny zábavné úkoly, za jejichž splnění dostávaly děti indicie k vyluštění tajenky. Pracovníci zoo připravili pro děti také zajímavé úkoly. Děti určovaly, komu patřily vystavené kožešiny, mohly si sáhnout na hada, želvu i chameleona. Po celou dobu se dobře bavily nejen děti, ale také dospělí, kteří neodolali a úkoly plnili také.
15. 11. **Orangutan Caring Week a oslava narozenin mláděte orangutana.** ZOO Dvůr Králové se připojila k mezinárodní akci Orangutan Caring Week, která seznamuje veřejnost s kritickou situací orangutanů ve volné přírodě. V zoo proběhly na toto téma u orangutanů dvě přednášky, druhá byla spojena s ukázkou enrichmentu a oslavou čtvrtých narozenin mláděte orangutana bornejského.
20. - 21. 11. **Jednání 26 ředitelů ZŠ a MŠ** organizované Školským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje. Představení nabídky vzdělávacích aktivit ZOO Dvůr Králové a prohlídka areálu zoo.
29. 11. – 1. 12. **Vyšetření nosorožců bílých severních v rezervaci Ol Pejeta.** V rezervaci Ol Pejeta v Keni proběhlo vyšetření severních bílých nosorožců. Skupina expertů pod vedením IZW Berlín prověřila zdravotní stav všech tří nosorožců a možnosti získání a využití spermatu a vajíček pro embryotransfer. (Viz rovněž článek v zadní části výroční zprávy.)

Prosinec

2. – 21.12. **Zdobení stroměčků.** Zoo uspořádala již pátým rokem tuto akci pro školy. Třídní kolektivy si mohly přijít ozdobit za desetikorunu svůj vánoční stroměček a potom si i zoo za symbolické vstupné prohlédnout. Zdobit stroměček přijížděli školáci a děti z mateřských, základních, středních a praktických škol, školních družin, domů dětí a mládeže a ze stacionářů.
3. 12. **Zubr.** Přednáška v galerii Tengenenge. O příběhu největšího kopytníka Evropy vyprávěl ředitel ZOO Dvůr Králové Přemysl Rabas. Seznámil nás s jeho ohrožeností a s navracením zubrů do přírody, na kterém se podílely i české zoologické zahrady.
4. 12. **10. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 15 klientů ČSOB z oblasti Praha absolvovalo celodenní zážitkový program.

Konference KAPRADÍ 7.11. (th)

Tisková konference k projektu záchranu nosorožců v Zoo Praha. (jm)

Adventní přednáška o zubrovi v Galerii Tengenenge. (th)

Akce Zdobení vánočních stromečků probíhala bez sněhu. (th)

5. 12. **Mikuláš v zoo.** Zoo nachystala pro malé i větší návštěvníky mikulášskou nadílku. Od 13 do 17 hod chodil po zoo Mikuláš s maskotem lva. Mikuláš rozdával sladkosti těm, kteří přednesli básničku, písničku či přinesli obrázek.
6. 12. - 4. 1. **Vernisáž výstavy soutěžních fotografií.** Absolutním vítězem třetího ročníku fotografické soutěže ZOO Dvůr Králové se stala Eva Kolářová s fotografií šimpanzů. V Galerii Tengenenge proběhlo vyhlášení výsledků a předání cen autorům vítězných snímků. Součástí programu byla videoprezentace oceněných snímků. Elektronicky bylo zasláno do kategorií Safari, Portréty zvířat a Večerní safari celkem 379 snímků. Soutěž byla vyhlášena ve třech věkových kategoriích (do 12 let, do 18 a nad 18 let). Po předání cen, prohlídce výstavy a malého občerstvení čekala na oceněné fotografie prohlídka zákulisí pavilonu žiraf. Závěr akce patřil oslavám dvanáctých narozenin sloního samce. Oceněná díla byla vystavena v Galerii Tengenenge do 4. 1. 2015.
6. 12. **Oslava 12. narozenin sloního samce v ZOO Dvůr Králové.** V sobotu ve 14 hodin proběhla u výběhu slonů oslava 12. narozenin samce slona afrického Kita. Samec dosáhl váhy 4 850 kilogramů.
12. 12. **Večer pro sponzory ZOO Dvůr Králové.** Slavnostní akce pro přibližně 140 sponzorů a přátel ZOO Dvůr Králové. Začátek v salonku hotelu, následovala prohlídka tropických pavilonů v zoo s průvodcem, program s občerstvením a s bubínky v osvětlené Galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana. Po příspěvcích ředitele zoo Přemysla Rabase, členů představenstva Otakara Rumla a Mariána Slodičáka a Jana Stejskala vystoupila skupina BaToCu.
19. 12. **Tisková konference k projektu Záchrana nosorožců severních bílých** v sídle Unie českých a slovenských zoologických zahrad ve Vzdělávacím centru Zoo Praha. Úvodní slovo o historii projektů in situ ZOO Dvůr Králové a o záchraně nosorožců bílých severních pronesl ředitel ZOO Dvůr Králové Přemysl Rabas. Společně s Janem Stejskalem pak vylíčili historii snahy ZOO Dvůr Králové o záchranu tohoto ohroženého druhu a pokračovali současnými výsledky projektu včetně aktuálních informací z vyšetření nosorožců v rezervaci Ol Pejeta. Hovořili také o dalších možnostech pokračování projektu. Závěrečné slovo pronesl Miroslav Bobek, prezident UCSZ. Konference se zúčastnilo cca 25 novinářů včetně zahraničních tiskových agentur.
20. - 31. 12. **Vánoční ZOO Dvůr Králové.** Zimní období přináší netradiční pohledy na africká zvířata a kouzlo tropických pavilonů. Návštěvníci se mohli těšit na vánoční nadílku u lidoopů a vánočně vyzdobenou zoo.
21. 12. **Nadělování u lidoopů.** Gorilí samec Tadao, skupina šimpanzů a orangutani dostali vánočně zabalené ovoce a oříšky, které byly schovány i v adventních kalendářích místo čokolády. Populární samice orangutana Žaneta, která se proslavila předvánočním úklidem, dostala také malířskou štětku. Měla velkou radost.
31. 12. **Silvestr v zoo.** Slavnostní přípitek pro 40 hotelových hostů, kteří v restauraci U Lemura trávili silvestrovský večer. Přípitek servírovala firma Gastro-ZOO v pavilonech Vodní světy. Následovala zákulisní prohlídka Ptačím světem, Pavilonem goril, Africkou savanou a Pavilonem okapi, hrošíků a šelem.

Vzdělávání 2014

Tomáš Hajnýš, Ilona Kratochvílová

Doteky Afriky 26.-27.7.2014. (th)

Vzdělávání hraje důležitou roli v moderní zoo. Náš lektorský tým nabízí širokou nabídku 24 ekologických vzdělávacích programů, které mají podobu 1,5–3hodinových bloků. V tomto roce jsme vyrobili a distribuovali 14 000 letáků „Učte se od zvířat – Vzdělávací programy pro školy“ s nabídkou výrazné 35% slevy na vstupném pro třídní kolektivy. Připravili jsme balíčkové sady pracovních listů (20 různých témat).

Letošních 573 výukových programů a přednášek se zúčastnilo 12 584 žáků a studentů. Zoolektoři se při výukových programech věnovali celkem 215 školním skupinám se 4 535 žáky a studenty. Samostatné sady pracovních listů si zakoupilo 319 školních tříd. Skupinám jsme nabídli tři nové výukové programy v angličtině: Endangered Species, Exotic Animals a Zoo Detective. Nabídky využilo 5 třídních kolektivů se 101 dětmi z jazykových gymnázií (Prague British school, Gymnázium Špitálská Praha 9, Gymnázium Jaroměř). Návštěvníkům bylo poskytnuto celkem 950 povídaní o zvířatech. Zážitkového programu Zadními vrátky se zúčastnilo 2 803 lidí ve 167 skupinách, na program Průvodce po zoo se vydalo 1 746 klientů v 88 skupinách. Na brigádách v areálu zoo se vystříдалo celkem 12 skupin, 290 studentů a 21 učitelů, kteří odpracovali celkem 1 018 hodin v předsezónní přípravě. Do kroužku Darwinovy stanice chodilo 18 dětí. Konalo se šest letních zootáborů pro celkem 183 účastníků. U pavilonů Africká savana, Ptáčí svět a Vodní světy probíhalo v letní sezóně povídaní u dotykových stolů s přírodninami. Výklad zabezpečovali studenti 2. ročníku oboru cestovního ruchu ze Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové n. L. a studenti Lesnické akademie Trutnov.

Ekologické vzdělávací programy

Zajímavou nabídku připravila letos ZOO Dvůr Králové pro školy a dětské kolektivy, které spojily prohlídku zoo s tak trochu jinou hodinou přírodopisu. Pokud kolektiv zvolil některý ze vzdělávacích programů, dostal automaticky 35% slevu na vstupném, a ušetřil tak v letní sezóně 55 Kč na jedno dítě či studenta. K ceně vstupného se připočítávala cena za vzdělávací program. Pokud si třídní kolektiv objednal program se zoolektorem, potom příplatek za program činil 175 Kč pro skupinu do 25 dětí, tedy 7 Kč na jedno dítě. V případě, že si kolektiv vybral samostatnou práci s pracovními listy a preferoval hledání informací v terénu, pak příplatek činil 30 Kč pro celou skupinu. Samozřejmostí zůstalo vstupné zdarma pro řidiče autobusu a pro doprovod dětí (dva učitelé na jednu skupinu).

Pro žáky a studenty byla připravena nabídka 24 vzdělávacích programů: 3 programy pro děti 5–9 let, 8 programů pro děti 9–15 let, 12 programů pro děti a mládež 12–15 let a 1 program pro handicapované občany. Součástí programu jsou i pracovní listy, které žáci a studenti vyplňují v areálu zoo.

Vzdělávací programy absolvovalo 534 školních skupin s 10 915 žáky a studenty (o 81 skupin více než v roce 2013). Vzdělávací program se zoolektorem si objednalo 215 školních skupin (o 6 více než v roce 2013) s 4 535 žáky a studenty). Zaznamenali jsme nárůst zájmu o programy se samostatným vyplňováním pracovních listů díky výhodné nabídce. Programy bez zoolektora si objednalo 319 skupin (o 75 skupin více než v roce 2013).

Největší zájem byl o **vzdělávací programy se zoolektorem** Exotická zvířata (39x), kdy jsme s dětmi navštěvovali čtyři nejpobulárnější zvířata v zoo (slon, žirafa, gorila a tygr) a

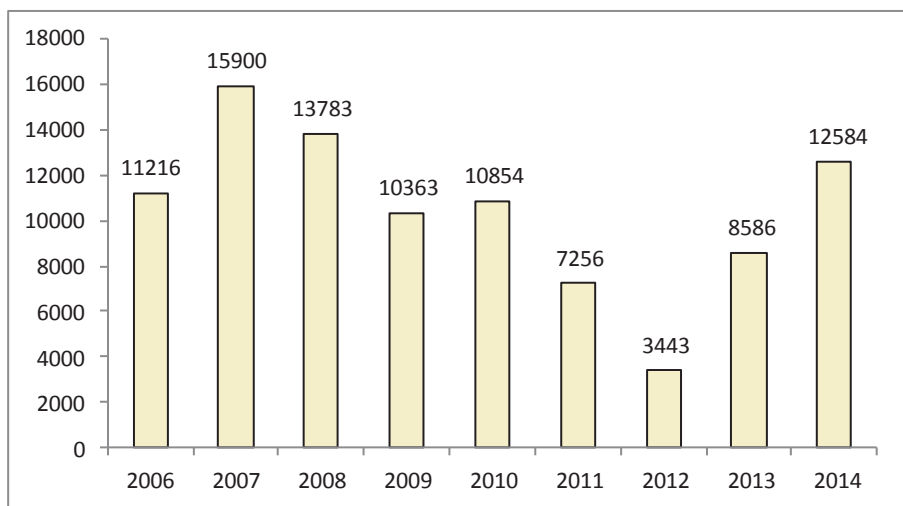
Program se zoolektorem	Skupin	Osob
Kontaktní zvířata	39	851
Exotická zvířata	39	812
Lidoopi	21	432
Šelmy	15	299
Ohrožené druhy	12	290
Tropický deštný les	12	269
Savana	12	222
Etologie	11	261
Žirafa	10	222
Plazi	8	152
Nosorožec	6	136
Okno dokořán	6	95
Programy v angličtině	5	101
Slon	4	71
Ptáci	4	70
Pátrací závod	3	80
Život ve vodě	3	65
Poušť	2	45
Zoologické karty	2	44
Vývoj života	1	18
Celkem	215	4535

Pracovní listy	Skupin	Osob
Exotická zvířata	85	1700
Domácí zvířata	44	880
Šelmy	42	840
Žirafa	25	500
Tygr	20	400
Nosorožec	18	360
Ptáci	16	320
Evropská fauna Savana	15	300
Tropický deštný les	12	240
Plazi	11	220
Etologie zvířat	10	200
Slon	10	200
Korálový útes	5	100
Programy v angličtině	4	80
Vývoj života	1	20
Ohrožené druhy	1	20
Celkem	319	6380

Vzdělávací programy a přednášky

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet skupin	323	395	431	360	384	362	244	477	573
Počet účastníků	11216	15900	13783	10363	10854	7256	3443	8586	12584
Počet hodin	506	697	647	510	558	543	366	466	569

Vzdělávací programy a přednášky

Kontaktní zvířata (39x), při kterém si děti mohly sáhnout na živá zvířata na Darwinově stanici. Další pořadí úspěšnosti programů lze vyčíst z tabulky.

Sadu pracovních listů pro samostatnou vzdělávací práci bez zoolektora si v pokladně zakoupilo celkem 319 učitelů pro 6 380 dětí a studentů. Zde byl zaznamenán vzestup zájmu prodeje o 75 sad více než v roce 2013. Největší zájem byl o pracovní listy k vzdělávacímu programu Exotická zvířata (85x), Domácí zvířata (44x) a Šelmy (42x).

Přednášky

Naše zoo zorganizovala nebo se lektorsky podílela na 39 osvětových přednáškách pro širokou či odbornou veřejnost. Těchto přednášek se zúčastnilo celkem 1 669 osob, což je o 15 přednášek a 604 účastníků více než v roce předcházejícím.

Soupis přednášek 2014:

8. 1. Skalka, M.: **Tunis - velké pískoviště**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 50 účastníků;
10. 1. Rabas, P.: **Hodnocení minulého roku a plány do budoucna**. Galerie Pravěk očima Zdeňka Buriana v ZOO Dvůr Králové, 85 účastníků;
16. 1. Hajnyš, T.: **Krásy a nástrahy Jihoafrické republiky**. Obecní úřad, Velký Vřešťov, 25 účastníků;
23. 1. Rabas, P.: **Soumrak černých titánů**, Centrum KRMAP Krtek. Vrchlabí, 50 účastníků
24. 1. Rabas, P.: **Soumrak černých titánů**, AOPK Praha, 50 účastníků
24. 1. Rabas, P.: **Keňa a Tanzánie**, Chomutov, 50 účastníků
5. 2. Rybář, P.: **Základy biogeografie a ostrovní ekologie**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 35 účastníků;
20. 2. Hajnyš, T.: **Hospodaření na biofarmě v Německu a na mléčné farmě v Minnesotě**. Obecní úřad, Velký Vřešťov, 25 účastníků;
1. 3. Hajnyš, T.: **Zvířata jihoafrické savany**. Obecní úřad, Sudice, 30 účastníků;
5. 3. Pavliška, P.: **Borneo**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 55 účastníků;
13. 3. Hajnyš, T.: **Florida**. Obecní úřad, Sudice, 20 účastníků;
3. 4. Lemberk, V.: **Srí Lanka**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 30 účastníků;
12. 4. Vágnerová, L., Myslivečková, J.: **Minulost a současnost Afrického safari Josefa Vágnera**. Zoofanatika, salonek Hotelu Safari. ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků;
13. 5. Rabas, P.: **Mosambik**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 55 účastníků;
15. 5. Čulík, L.: **Činnost žirafí komise**. Valná hromada UCSZOO. ZOO Ostrava, 51 účastníků;
15. 5. Hajnyš, T.: **Činnost vzdělávací komise**. Valná hromada UCSZOO. ZOO Ostrava, 51 účastníků;
16. 5. Stejskal, J.: **Spálení nosorožčích rohů a reintrodukční programy ZOO Dvůr Králové**. Výjezdní porada MŽP, ČIŽP a pracovníků krajských úřadů zaměřená na problematiku CITES, galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 45 účastníků;
22. 5. Rabas, P., Říhová, P.: **Záchranné projekty nosorožců, pytláčení a obchod s rohy**. Diskusní večer českého spolku v Bruselu, 90 účastníků;
4. 6. Rabas, P.: **Africké projekty ZOO Dvůr Králové**. Zasedání poradního sboru EVVO Královéhradeckého kraje. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 10 účastníků;
15. 6. Vágnerová, L., Myslivečková, J.: **Minulost a současnost Afrického safari Josefa Vágnera**. Galerie Z. Buriana. ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků;
3. 9. Holečková, D.: **Čína**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 35 účastníků;
20. 9. Fitzjohn, T.: **Reintrodukční projekty v Mkomazi**. Setkání s legendárním přírodovědcem a spisovatelem v ZOO Dvůr Králové, 65 účastníků;
24. 9. Rabas, P.: **Přežili rok 2000 - černí nosorožci**. Setkání komise vzdělávání a marketingu UCSZOO v ZOO Dvůr Králové, 35 účastníků;
24. 9. Moucha, P.: **Krokodýli - ohrožená zvířata?** Setkání komise vzdělávání a marketingu UCSZOO v ZOO Dvůr Králové, 35 účastníků;
24. 9. Podhrazský, M.: **Sledování migrace husy velké**. Setkání komise vzdělávání a marketingu UCSZOO v ZOO Dvůr Králové, 35 účastníků;

Seminář pro učitele 6.5. (th)

Komentované krmení želv. (th)

24. 9. Stejskal, J.: **Záchranné projekty ZOO Dvůr Králové**. Setkání komise vzdělávání a marketingu UCSZOO v ZOO Dvůr Králové, 35 účastníků;
26. 9. Vágnerová, L., Myslivečková, J.: **Minulost a současnost Afrického safari Josefa Vágnera**. Setkání komise vzdělávání a marketingu UCSZOO. Galerie Z. Buriana. ZOO Dvůr Králové, 35 účastníků;
1. 10. Pavlačík, L.: **Nejistá budoucnost nosorožců**. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Dvůr Králové nad Labem, 35 účastníků;
5. 11. Skalka, M.: **Kolumbie**. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Dvůr Králové nad Labem, 45 účastníků;
7. 11. Stejskal, J.: **Spálení nosorožčích rohů a význam vzdělávání v ochraně divoké přírody**. Úvodní slovo konference KAPRADÍ organizované SEVERem. ZOO Dvůr Králové, 100 účastníků;
7. 11. Hajnyš, T.: **Tropický deštný les**. Dílny KAPRADÍ organizované SEVERem. ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;
7. 11. Myslivečková, J.: **Člověk a zvíře**. Dílny KAPRADÍ organizované SEVERem. ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;
7. 11. Kratochvílová, I.: **Kontaktní zvířata**. Dílny KAPRADÍ organizované SEVERem. ZOO Dvůr Králové, 12 účastníků;
20. 11. Hajnyš, T.: **Vzdělávací programy v ZOO Dvůr Králové**. Jednání ředitelů ZŠ a MŠ organizované Školským zařízením pro DVPP Královéhradeckého kraje. ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků;
27. 11. Vágnerová, L., Myslivečková, J.: **Minulost a současnost Afrického safari Josefa Vágnera**. Krtek – KRMAP, Vrchlabí, 35 účastníků;
3. 12. Rabas, P.: **Zubr**. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Dvůr Králové nad Labem, 30 účastníků;
10. 12. Vágnerová, L., Myslivečková, J.: **Minulost a současnost Afrického safari Josefa Vágnera**. Městská knihovna Slavoj, Dvůr Králové nad Labem, 25 účastníků;
12. 12. Stejskal, J.: **Spálení nosorožčích rohů a reintrodukční programy ZOO Dvůr Králové**. Večer pro sponzory v galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana, 140 účastníků;
19. 12. Rabas, P., Stejskal, J.: **Záchrana nosorožců severních bílých**. Tisková konference v sídle Unie českých a slovenských zoologických zahrad ve Vzdělávacím centru ZOO Praha, 25 účastníků;

Zvířata zblízka

Povídání u zvířat je oblíbená a moderní forma vzdělávání veřejnosti. Na desíti stanovištích program zajistilo celkem 29 odborných pracovníků, kteří představili řadu zvířat chovaných v zoo. Povídání probíhala v květnu, červnu a v září o víkendech a o svátcích, v červenci a v srpnu denně. U výběhů a expozic zvířat bylo veřejnosti celkem prezentováno 950 představení.

Novinkou bylo povídání o želvách obrovských v 10.30 hod. Zajímavosti o zvířatech sdělovali návštěvníkům sami ošetřovatelé, kteří chovaná zvířata znají nejlépe.

Šelmy - 10.00 hod.

moderátoři: Z. Petržílková, L. Pavlačíková, G. Žižková, J. Králová

Okapi - 10.15 hod.

moderátoři: Bc. L. Čulík

Želvy - 10.30 hod.

moderátoři: M. Smrček, P. Kalus, R. Šleis, I. Kratochvílová, Ing. Tomáš Hajnyš, J. Myslivečková

Sloni - 11.00 hod.

moderátoři: M. Bartoš, J. Čuboň, P. Kalus

Ostrov lemurů - 12.30 hod.

moderátoři: J. Vodehnal, Z. Jarošová, Z. Petržílková, L. Pavlačíková, G. Žižková

Primáti Asie - 13.00 hod.

moderátoři: A. Ryšavá, N. Humlová, Ing. P. Židuliaková, I. Kratochvílová, Ing. T. Hajnyš, J. Myslivečková

Žirafy - 13.30 hod.

moderátoři: J. Kabát, M. Voňková, Bc. Markéta Čulíková, M. Syrůček

Primáti Afriky - 14.00 hod.

moderátoři: A. Ryšavá, N. Humlová, Ing. P. Židuliaková, I. Kratochvílová, Ing. T. Hajnyš, J. Myslivečková

Ptáci - 14.30 hod.

moderátoři: Z. Jarošová, D. Kodet, Z. Řeháková, P. Líbalová, J. Vodehnal

Nosorožci - 15.00 hod.

moderátoři: J. Žďárek, J. Šejnoha, V. Hošková, Ing. P. Petržílek, J. Gandurski

Průvodce po zoo a Zadními vrátky

Zaznamenali jsme nárůst prohlídek po zoo s odborným průvodcem o 100 %. Komentovaného výkladu využilo 1 746 osob v 88 skupinách, což je o 44 skupin a 1 035 lidí více než v roce 2012. V rámci zážitkového programu Zadními vrátky absolvovalo dalších 167 skupinek s 2 803 účastníky tento zajímavý zákulisní program. Je to o 10 skupin méně a o 263 osob více než v roce 2013. S klienty se chodilo do zákulisí obou pavilonů žiraf, Vodních světů, na Ostrov lemurů a ke kontaktním zvířatům na Darwinovu stanici. Tyto zážitkové programy jsou pro klienty zajímavé díky pomoci zoologů, ošetřovatelů a pracovníků oddělení výživy. Na sjednávání prohlídek se podíleli i pracovníci návštěvnického servisu. Za to jim všem patří poděkování.

Služby byly poskytovány za úplaty:

Průvodce po zoo - skupina do 20 osob	2500 Kč
Zadními vrátky 1 zákulisí - skupina do 10 osob	8 000 Kč
Zadními vrátky 2 zákulisí - skupina do 10 osob	12 000 Kč
Příplatek za anglický jazyk	1 000 Kč

Průvodce po zoo

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet skupin	50	57	45	39	28	38	42	44	88
Počet účastníků	1583	1329	860	630	518	701	685	711	1746

Zadními vratky

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet skupin	0	0	0	0	83	115	129	177	167
Počet účastníků	0	0	0	0	893	1409	1665	2540	2803

Seminář Od přírody k welfare

Dne 6. 5. se konal 16. ročník semináře Od přírody k welfare pro učitele přírodopisu a biologie ve spolupráci se Školským zařízením pro DVPP Královéhradeckého kraje, pracoviště Hradec Králové. Na začátku semináře Ing. Jaroslav Hyjánek pozdravil 19 učitelů a popřál jim hodně pracovních i osobních úspěchů. Mluvíci zoo Jana Myslivečková informovala o novinkách v zoo a narozených mláďatech. Odbornou přednášku na téma Africké šelmy v zoo odpřednášel zoolog Bc. Radek Hlávka. Ing. Monika Ptáčková seznámila přítomné s novým zážitkovým programem Kuchařem v zoo a provedla učitele kuchyní pro zvířata. Po přestávce Zdena Petržilková a Lucka Pavlačíková připravily enrichmentové aktivity pro levharty a tygry. Seminář ukončila projížďka Afrika expressem s Ing. Tomášem Hajnyšem po safari a prohlídka nově příchozích lvů berberských.

Praktické dílny KAPRADÍ

15. setkání škol a institucí Královéhradeckého kraje zabývajících se ekologickou výchovou se uskutečnilo 7. listopadu v naší zoo. 84 účastníků setkání si vylislo slovo zástupce ředitele ZOO Dvůr Králové Ing. Jaroslav Hyjánek a RNDr. Jiřího Kulicha, ředitele Střediska ekologické výchovy SEVER. Dále zazněl projev náměstka ministra životního prostředí Mgr. Vladimíra Dolejškého, který považuje královédvorskou zoo za důležitou a atraktivní vzdělávací instituci. Mgr. Jan Stejskal, vedoucí komunikace a zahraničních projektů zoo, na příkladu mezinárodního projektu „Spalme rohy“ pohovořil o důležitosti osvěty a ekologického vzdělávání v ochraně přírody a pustil film „Pálení rohoviny v zoo“. Následovalo udělování cen za EVVO v roce 2014 a praktické dílny lektorů. Ing. Tomáš Hajnyš vedl dílnu Tropický deštný les v pavilonech zoo, Jana Myslivečková prováděla skupinku účastníků se zaměřením na vztah Člověk a zvíře a Ilona Kratochvílová se podělila o své zkušenosti s kontaktními zvířaty na Darwinově stanici. Setkání bylo zakončeno dvěma komentovanými prohlídkami zálukisí Pavilonu žiraf a Vodního světa. Hana Kulichová ze Střediska ekologické výchovy a etiky Rýchory Sever a Josef Rydlo z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR se shodli na tom, že dospělým a hlavně dětem ze všeho nejvíce chybí přímý kontakt s přírodou.

Zasedání vzdělávací komise UCSZO

Společné zasedání dvou komisí pro vzdělávání a marketing probíhalo 24.–26. září 2014 v ZOO Dvůr Králové. Setkání se zúčastnilo celkem 40 zástupců ze čtrnácti různých zoologických zahrad: Bratislava, Brno, Děčín, Dvůr Králové, Hodonín, Chomutov, Jihlava, Košice, Liberec, Ohrada, Olomouc, Ostrava, Plzeň a Ústí nad Labem.

Hlavními tématy jednání byly prezentace chovu ohrožených druhů zvířat v zoo a projekty in-situ a formy komunikace směrem k veřejnosti. Setkání zahájil ředitel ZOO Dvůr Králové

Setkání komise vzdělávání a marketingu UCSZOO 24.-26.9. (jm)

KAPRADÍ, dílna Tropický deštný les 7.11. (a)

MVDr. Přemysl Rabas příspěvkem „Přežili rok 2000 – černí nosorožci“. Velmi zajímavou přednášku o různých pohledech na ochranu ohrožených druhů přednesla Pavla Říhová, vedoucí odboru ČIŽP. Koordinátor in-situ projektů ZOO Dvůr Králové Jan Stejskal hovořil o tom, proč odchovávat nosorožce a vracet je do Afriky k jejich záchraně nestačí. V rámci příspěvku informoval o akci spálení nosorožčích rohů. Martin Maláč ze ZOO Jihlava se podělil o své zkušenosti z 22. mezinárodní konference vzdělávacích pracovníků v Hong Kongu. V příspěvku Všichni za jednoho, jeden za všechny hovořila Šárka Kalousková ze ZOO Ostrava o tom, zda je jednotná komunikace reálná. Tomáš Hajnýš ve společné prezentaci shrnul aktivity ke kampani EAZA „Od Pólu k pólu“ v jednotlivých zoo, které se do kampaně zapojily – Ostrava, Bratislava, Brno, Děčín, Dvůr Králové, Jihlava a Plzeň. Míša Jerhotová ze ZOO Ohrada tlumočila výzvu pro kampaň WAZA „Biodiverzita – to jsme my“.

Účastníci setkání se projeli Safari busem po večerním Africkém safari, ve skupinách zavítali do zákulisí pavilonu žiraf a nosorožců a nakoukli pod pokličku moderní kuchyně pro zvířata a do odchovny krmných zvířat. Také absolvovali podvečerní prohlídku a podívali se do Safari kempu. Zahráli si přátelský bowling v Hotelu Safari a zajímavé prezentace zhlíželi ve zrekonstruovaném vzdělávacím centru zoo, v Galerii Tengenenge s Darwinovou stanicí.

Z dalších zajímavých příspěvků jmenujme:

Pavel Moucha (ZOO Dvůr Králové): Krokodýli – ohrožená zvířata?

Michal Podhrazský (ZOO Dvůr Králové): Sledování migrace husy velké

Dana Škorňáková (ZOO Ostrava): Propagace projektu Návrat orla skalního do ČR

Milan Kořínek (ZOO Olomouc): Chov levhartů mandžuských v ZOO Olomouc

Jiřa Pešová (ZOO Plzeň): Podpora záchranných projektů v ZOO Plzeň

Jan Kubánek (ZOO Liberec): Mobilní aplikace ZOO Liberec v kapse pro tablety a smartphony

Jiří Slanina (ZOO Ostrava): Hledačka sovy Rozárky

Šárka Krakovská (ZOO Hodonín): Netrpíme estivací aneb divoké léto v ZOO Hodonín

Pavla Jarošová (ZOO Jihlava): Co vyšlo na povrch z PodpoVRCHu v ZOO Jihlava

Veliký úspěch sklidila beseda s Ing. Lenkou Vágnerovou (dcerou ředitele Ing. Josefa Vágnera) o vzniku a budování africké zoo v Podkrkonoší. Poté představila paní Lenka expozici Veliké africké expedice, která je součástí Galerie Pravěk očima Zdeňka Buriana. Závěrem akce navštívili někteří kolegové nové environmentální centrum vzdělávání Krtek ve Vrchlabí, které patří našemu partnerovi – KRNPAP.

Safari po safari

U příležitosti Dne Země uspořádala ZOO Dvůr Králové ve spolupráci s DDM „Jednička“, Klubem Natura a Lesy ČR soutěž Safari po safari pro školní kolektivy i veřejnost. Letošní téma v hlavní soutěži se věnovalo africkým zvířatům, jako jsou bonga, okapi, surikaty, nosorožci, lvi a gepardi. Účastníci absolvovali trasu s pěti kontrolními zastávkami, kde si ve dvou věkových kategoriích vyzkoušeli znalosti o těchto zvířatech.

Pro ohlašované chladné, větrné a deštivé počasí organizátoři plánovanou trať po safari nahradili pátráním po zvířatech v tropických pavilonech v klasické části zoo. Na start u hlavní pokladny zoo přišlo mezi 8. a 10. hodinou celkem 279 účastníků v sedmnácti skupinách z deseti škol (Nemojov, Ozdravovna, Dubenec, Hajnice a ze Dvora Králové

Střední škola informatiky a služeb, ZŠ Schulzovy sady, ZŠ Strž, Základní a praktická škola, MŠ Drtinova a MŠ Elišky Krásnohorské).

Trasa byla ztraktivněna šesti stanovišti s dotykovými stoly s přírodninami. Spoustu zajímavých živočichů exotické i evropské fauny představovali studenti gymnázia z přírodovědného klubu Natura, studenti SŠIS, pracovníci Lesů ČR a DDM „Jednička“. Tak například se účastníci soutěže mohli seznámit se zajímavostmi ze života zvířat Africké savany, Ptačího světa a Vodních světů. Studenti gymnázia si připravili poznávání savců a ptáků našich luk, polí a lesů. Pracovníci Lesů ČR nechali přiřazovat kůže a lebky ze stejných zvířat a určovat stopy zvířat.

Pro ty nejloubovější byla připravena pátrací soutěž Detektivem v říši zvířat. Děti se tak na chvíli staly „detektivy v říši zvířat“. S připravenými pracovními listy a podle mapy vyrazily na dobrodružnou procházku po osmi tropických pavilonech a hledaly odpovědi na celkem 16 hloubavých otázek.

Na závěr pochodu si žáci a studenti opékali špekáčky. Děkujeme pracovníkům zoo z oddělení údržby za připravený táboráček a firmě GASTRO – ZOO za poskytnuté dvě várnice s horkým čajem. Slunečné počasí zlávalo nakonec některé skupiny k procházce po trase safari, kde se o hlavní návštěvnické sezóně jezdí pouze vlastním vozem nebo Afrika Expressem.

Brigády v zoo

V zoo pracovalo v rámci aktivit ke Dni Země celkem 12 skupin se 290 žáky a 21 učiteli. Odpracovali pod vedením pracovníků oddělení zahradní údržby celkem 1 018 brigádnických hodin.

Za pomoc při přípravě na letní sezónu děkujeme žákům a učitelům ZŠ Voletiny Trutnov, ZŠ Batňovice, ZŠ kpt. Jaroše Trutnov, ZŠ bratří Čapků Úpice, ZŠ Velké Svatoňovice a ZŠ Hoříčky. Zvláště děkujeme učitelům a studentům ze Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem, kteří po pět pracovních dnů v termínu 31. 3.–4. 4. pomáhali s přípravou zoo na hlavní návštěvnickou sezónu. Svou praxi zde vykonávalo 16 středoškoláků pod dohledem pedagogického doprovodu a týmu pracovníků oddělení zahradní údržby. V odpoledních hodinách absolvovali vzdělávací programy s pracovníky oddělení vzdělávání. Studenti střední průmyslové školy sbírali zkušenosti v ZOO Dvůr Králové již devatenáctým rokem nepřetržité spolupráce. Pomohli vydatně v předsezónní přípravě a zaslouží si naši pochvalu.

Kampaně

V rámci spolupráce s UCSZOO jsme vyrobili 1 000 ks letáků s názvem „Pomozme přírodě od pólu k pólu – pomůžeme i sobě“. Finančně jsme se podíleli na výrobě dabingu spotů WAZA „Biodiversita – to jsme my“.

Nejdůležitější zorganizované osvětové akce zaměřené na ochranu přírody:

26.–27. 7. festival Doteky Afriky

20. 9. beseda s Tonym Fitzjohnem

21. 9. pálení nosorožčích rohů (viz podrobněji v zadní části výroční zprávy)

19.12. tisková konference k projektu Záchrana nosorožců severních bílých

Safari po Safari 16.4. (th)

Doteky Afriky 26.-27.7. (th)

Den lvů 16.8. (jm)

Praxe studentů o dotykových stolů pro návštěvníky. (th)

Dále to byly:

16. 4. soutěž Safari po safari pro školy i jednotlivce
6. 5. seminář pro učitele Od přírody k welfare
- 14.6. Den s čápem v ZOO Dvůr Králové
21. 6. Mezinárodní den žiraf
28. 6. Den s antilopou Derbyho
- 12.7. Oslava narozenin samice orangutana bornejského Žanety
16. 8. Světový den lvů
- 4.–7. 10. Světový den zvířat a narozeniny Nabiré
7. 11. Člověk a zvíře
15. 11. Orangutan Caring Week

Brigády

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet skupin	15	15	15	17	14	14	21	14	12
Počet účastníků	468	458	438	510	413	363	457	418	311
Počet hodin	1 597	1 580	1 564	1749	1572	1356	1688	1339	1018

Praxe u dotykových stolů s přírodninami

Od 30. 6. do 30. 8. se vystřídalo u dotykových stolů celkem 49 studentů České lesnické akademie Trutnov, kteří po dobu 9 týdnů poskytovali ve trojicích návštěvníkům informace o plazech, rybách a savcích u vozíků před pavilony Vodní světy, Ptačí svět a Africká savana. Studenti ukazovali kosti, lebky, kůže, peří, vejce i celé exponáty vypreparovaných zvířat k jednotlivým tématům. Zoo také dlouhodobě spolupracuje s Českou inspekcí životního prostředí a ukazuje návštěvníkům tzv. zakázané suvenýry zabavené českým turistům při letištních kontrolách. Upozorňovali, že kabelky, aktovky, peněženky, opasky, polobotky a jiné předměty vyrobené z kůže ohrožených druhů hadů, varanů a krokodýlů jsou sice atraktivní, ale každý takový výrobek je zaplacený životem konkrétního zvířete. Podobně to platí i pro výrobky ze slonoviny nebo z tvrdých korálů. Tímto jsme se pokusili o zvýšení nabídky aktivit pro návštěvníky v hlavní letní sezóně.

Osvěta pokračovala i v září a říjnu, kdy se od 9 hod do 14 hod vystřídalo u dotykových stolů dalších celkem 30 studentů Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové n. L., kteří byli pod vedením lektora zoo na tuto činnost celoročně připravováni. Ohlasy návštěvníků na tuto formu osvěty byly vesměs velice kladné.

Zookroužek

Zoo nabídla dětem jeden zájmový kroužek, kterého se pravidelně jedenkrát týdně (středa, 14:30–16:00) zúčastňovalo 18 dětí. Vedoucím tohoto kroužku byla Ilona Kratochvílová.

V letošním roce došlo k výraznému snížení věkového průměru dětí, nejstarší ukončily činnost a přišlo několik nováčků, převážně z nejnižších ročníků.

Děti mají možnost poznávat zvířata v zoo a aktivně sledovat všechny změny v průběhu celého roku. Na Darwinově stanici se učí starat o zvířata a sbírají zkušenosti ve správném

kontaktní s jednotlivými druhy. Absolvovaly řadu kvízů, soutěží a exkurzí do zákulisí a postupně se seznamovaly s chovanými druhy zvířat.

Činnost kroužku byla pro děti zajímavá i díky pomoci dalších zaměstnanců zoo. Chovatelky z oddělení šelem pomáhaly s realizací enrichmentu, do kterého se děti s velkým zájmem zapojovaly. Další aktivity probíhaly i v dětské zoo. Starší děti se pod odborným dohledem chovatele učily pečovat o osly, kozy a ovce.

Poděkování patří také vedoucí oddělení výživy Monice Ptáčkové, která děti seznámila s problematikou výživy zvířat a provozem.

Výborná byla i spolupráce s rodiči, kteří pomáhali s náročnějšími akcemi. Dvakrát v roce probíhala společná aktivita, na Týden duchů a při posledním předprázdninovém setkání.

Darwinova stanice

Darwinova stanice slouží jako chovatelské zázemí pro kontaktní zvířata a učební prostor pro výuku speciálních programů: Kontaktní zvířata, Plazi, Okno dokořán pro handicapované a dalších. Při těchto programech byla vždy používána kontaktní zvířata. Absolvovalo je 1098 dětí v 55 skupinách.

Darwinova stanice je také využívána jako jedna ze zákulisních zastávek zážitkového programu. Letos navštívilo stanici 56 skupin. S kontaktními zvířaty a přírodninami jsme se zúčastnili 8 velkých akcí a veletrhů mimo zoo.

V letošním roce byla stanice přestěhována do nových prostor, došlo ke sloučení obou výukových míst.

Letní zootábory

V termínu od 7. června do 20. srpna se uskutečnilo 6 táborů pro 183 lidí:

7.–11.7. Asterix Havířov pro 25 osob

8.–12.7. Tábor Orlová pro 35 osob

21.–25.7. Tábor Life in the ZOO I pro 33 osob

28.–31.7. Tábor Life in the ZOO II pro 32 osob

3.–8. 8. Tábor Life in the ZOO III pro 34 osob

19.–20. 8. Tábor Karviná pro 24 osob

Letní zootábor dětí střediska volného času Asterix Havířov a tábor Life I., II. a III.

Uskutečnil se již třetí ročník letního soustředění pro 25 účastníků ze střediska volného času v Havířově Asterix v termínu 7. 7.–8. 8. Program v zoo jsme zahájili Pátracím závodem, aby se děti v zoo dobře zorientovaly. Hlavní náplní každodenní návštěvy mladých přírodovědců ze Severní Moravy byly výukové programy přizpůsobené zájmu dětí doplněné o představení ošetřovatelů se zvířaty. V polovině pobytu děti absolvovaly noční projížďku po Africkém safari a prohlídku Safari kempu. Děti byly nadšené z pozorování zvířat v rámci programu Etologie a z návštěvy zákulisí u žiraf. Líbily se jim také programy Lidoopi, Savana, Sloni, Žirafy, Šelmy a Kontaktní zvířata. Tato forma letní činnosti byla pro mladé přírodovědce skvělou příležitostí rozšířit si v praxi své znalosti přírody v krásném prostředí naší zoo. V době prázdnin se také uskutečnily tři turnusy pohybového tábora Life s výukou

angličtiny pro 99 dětí, o které se starali kolegové z návštěvnického servisu.

Letní zootábor dětí DDM Orlová Lutyně a SMP Karviná v ZOO Dvůr Králové

V termínu 14.–18. 7. proběhl první běh dětského letního tábora **DDM Orlová Lutyně** s názvem Africká expedice. Účastnilo se ho 30 dětí v doprovodu 5 vedoucích. Děti z Moravy si užívaly pobyt v zoo dokonale, bydlely ve stanech v Safari kempu a v zoo se i stravovaly. To jim umožnilo absolvovat opravdu nabitý program složený z výukových programů, návštěv zákulisí, dobrovolnické pomoci ve formě enrichmentových pomůcek a následných pozorování, večerní prohlídky, denního i nočního safari, návštěvy lanového centra, spousty her a soutěží.

SMP Karviná jezdí na letní pobyt do zoo pravidelně již mnoho let. Letošní pobyt byl pouze dvoudenní (19.–20. 8.), a protože účastníci jezdí opakovaně a navíc jsou z kroužku přírodovědné stanice, není lehké zajistit pro ně pestrý program. Účastnilo se ho 22 dětí v doprovodu 2 vedoucích. Letos se věnovali novinkám – expozice Jedovatá Afrika, blíže se seznámili s lemury a jejich chovem v zoo a užívali si safari.

Odborné články pracovníků zoo publikované v roce 2014:

Stejskal, J., Podhrazský, M., 2014: **In situ a další ochranné projekty**. Výroční zpráva 2013. ZOO Dvůr Králové: 124–131.

Podhrazský, M., Máslo, M., Jarošová, Z., 2014: **Chov a prvodchov pižmovky ostruhaté v ZOO Dvůr Králové**. Výroční zpráva 2013. ZOO Dvůr Králové: 132–135.

Zootábor Asterix Havířov 7.-11.7. (th)

Zahraníční cesty

Hana Dvořáková

Návštěvníci vyrážejí na cestu do místní Afriky. (th)

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
23.1.	Německo - Zoo Dresden, transport zvířat	Bárta
23.-28.2.	Anglie - Zoo Marwell, Zoo Paignton, Polsko - Zoo Krakow, transport	Bárta, Vetter
7.-9.3.	Německo - Zoo park Hamm, transport zvířat	Bc. Brokeš, Smrček
11.-14.3.	Rusko - Zoo Moskva, konference EARAZA, jednání prezidia	MVDr. Rabas
18.-20.3.	Německo - Zoo Hannover, transport zvířat	Bárta, Vetter
24.-26.3.	Německo - Zoo Kronberg, Polsko - Zoo Opole, transport zvířat	Bárta, Bednář
25.-27.3.	Slovensko - Zoo Bratislava, Zoo Košice, transport zvířat	Vetter, Vala
1.-4.4.	Francie - Zoo Arcachon, Německo - Zoo Norimberk, transport zvířat	Bárta, Vetter
1.-3.4.	Francie - Zoo Arcachon, transport zvířat	Mgr. Podhraský, Židuliaková
11.4.	Polsko - Zoo Wroclaw, transport zvířat	Vetter, Bc. Hlávka
13.-17.4.	Francie - Zoo Boissière, Maďarsko - Zoo Veszprém, transport zvířat	Bárta, Vetter
1.-11.4.	Francie - Zoo Arcachon, transport a aklimatizace orangutanů	Židuliakova
21.4.	Rakousko - Vídeň, odvoz hudební skupiny IYASA	Ing. Hyjánek
23.-24.4.	Maďarsko - Zoo Győr, transport zvířat	Bárta
28.-30.4.	Holandsko - Zoo Emmen, Polsko - Zoo Gdaňsk, transport zvířat	Bárta, Vetter
13.-16.5.	Dánsko - Safari Park Knuthenborg, Maďarsko - Zoo Győr, transport	Bárta, Bednář
13.-16.5.	Německo - Zoo Hannover, Zoo Hohenhagen, Dánsko - Zoo Givskud,	Vetter, Vala

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
19.-22.5.	Holandsko - Zoo Kerkrade, Maďarsko - Zoo Veszprém, transport zvířat	Vetter, Hrubý
19.-23.5.	Německo - Zoo Gelsenkirchen, Francie - Zoo Anneville, transport zvířat	Bárta, Bednář
20.-22.5.	Belgie - Brusel, přednáška o nosorožcích	MVDr. Rabas
6.-8.6.	Německo - Zoo park Hamm, transport zvířat	RNDr. Moucha, Smrček
17.-20.6.	Španělsko - Mallorca, natáčení filmu pro Zoo	MVDr. Rabas
19.6.	Rakousko - letiště, doprava sochařky	Ing. Hyjánek
24.-28.6.	Francie - Zoo Arcachon, transport zvířat	Bárta, Vetter
1.-3.7.	Německo - Zoo Lipsko, Polsko - Zoo Poznaň, transport zvířat	Bárta
8.-10.7.	Slovensko - Zoo Bojnice, Maďarsko - Zoo Budapešť, transport zvířat	Bárta, Vetter
15.-19.7.	Holandsko - Zoo Bekse Bergen, Maďarsko - Zoo Szeged, Zoo Győr, transport zvířat	Bárta, Vetter
24.-25.7.	Polsko - Zoo Wroclaw, odvoz hudební skupiny IYASA	Ing. Hyjánek
31.7.	Rakousko - Vídeň, odvoz hudební skupiny IYASA	Ing. Hyjánek
22.-26.8.	Keňa - Ol Pejeta, dovoz vzorků trusu nosorožců	Bc. Hrubý
10.9.	Rakousko - Vídeň, odvoz vzorků trusu nosorožců	Bc. Hrubý
14.-20.9.	Ukrajina - Zoo Berdyansk, transport zvířat	Bárta, Vetter
21.-24.9.	Rusko - Zoo Moskva, konference EARAZA	MVDr. Rabas
23.-25.9.	Holandsko - Zoo Emmen, Polsko - Zoo Lodž, transport zvířat	Bárta, Vetter
29.9.-4.10.	Polsko - Zoo Varšava, Francie - Zoo Arcachon, transport zvířat	Bárta, Vetter
8.-9.10.	Německo - Zoo Berlín, transport zvířat	Vetter
8.-9.10.	Polsko - Zoo Gdaňsk, 20. setkání česko - polsko - slovenských zahrad	MVDr. Rabas
12.-17.10.	Německo - Zoo Gelsenkirchen, Srbsko - Zoo Palič, transport zvířat	Bárta, Bednář
14.-15.10.	Polsko - Zoo Wroclaw, transport zvířat	Vetter, Vala
22.-23.10.	Německo - Zoo Lipsko, Zoo Hannover, konzultace - Lví safari	Bc. Hrubý, Bc. Čulík, Ing. Jiříčka, Ing. Mertlík, RNDr. Linhartová
20.-24.10.	Německo - Zoo Berlín, Maďarsko - Zoo Sóstó, transport zvířat	Bárta, Vetter
23.10.-1.11.	USA - Zoo San Diego, jednání o nosorožcích	Ing. Hyjánek, Mgr. Stejskal
29.-30.10.	Belgie - Zoo Antwerpy, transport zvířat	Mgr. Podhrzský, Vala
3.-7.11.	Francie - Zoo Thoiry, Slovensko - Zoo Bojnice, transport zvířat	Bárta, Vetter
2.-7.11.	JAR - Svazijsko, in situ projekty	MVDr. Rabas
10.-15.11.	Maďarsko - Zoo Sóstó, Francie - Zoo Arcachon, transport zvířat	Bárta, Bednář
9.-11.12.	Německo - Zoo Prätenow, transport zvířat	Bárta, Bc. Hrubý
26.11.-5.12.	Keňa - Ol Pejeta, vyšetření severních bílých nosorožců, jednání s partnery	Mgr. Stejskal

Návštěvnícký servis

Jan Pařík a Lucie Petráčová

Dopravní provoz na safari. (th)

ZOO Dvůr Králové je jedním z nejvíce navštěvovaných míst Královéhradeckého kraje. V roce 2014 jsme přivítali 464.165 návštěvníků což bylo o více 55.000 více než v loňském roce. Jako každý rok jsme se snažili nabídnout dokonalý servis. V letošním roce jsme pokračovali v akci Safari vlastním vozem, již druhým rokem Afrika expressy, nové pěší trasy a nový vzhled zoo jako celku. Prodejny, Hotel Safari a Safarikemp připravily pro naše návštěvníky široký sortiment zboží, upomínkových předmětů, rozšíření ubytovacích kapacit a zážitků.

Rok návštěvníckého provozu

Jako každoročně náš rok začal Vánoční zoo, která se opakuje už po osmé.

Zimní období je pro chod zoo náročné. V letošním roce nebyly na horách dobré sněhové podmínky, vyšší teploty a dále pak dobré počasí v měsících únoru až dubnu vedly k tomu, že zoo v tomto období byla navštěvována návštěvníky z nedalekých hor. První a druhé čtvrtletí proto bylo jedno z nejlepších za poslední 3 roky. Zoo v tomto období navštívilo 122.245 lidí.

Během zimního a jarního období jsme připravovali zoo jako každý rok včetně novinek, tak aby návštěvníci mohli vychutnat skutečnou atmosféru Afriky a Safari. Pro ty, kdo nemohli do Safari vlastním vozem byl pro tento rok připraven Afrika express o celkové kapacitě 130 osob a tradiční Safaribusy o celkové kapacitě 106 osob.

Letní sezóna začala již 19.4.2013 a skončila 5. října, trvala 170 dní tedy o 7 dní více než v roce 2013. Celkově v těchto dnech navštívilo zoologickou zahradu 374.583 a to včetně

Večerního safari, kde jsme převezli 8.188 osob a Offroad safari kde jelo 796 osob. Vjezd osobních vozidel byl stejný jako v roce 2013, projelo jich do Safari celkem 16.202, Afrika expressem jsme převezli 57.567 osob a Safaribusem 106.056 lidí. Cílem bylo poskytnout zoo pro co nejširší veřejnost. I tento rok v hlavní sezóně bylo v provozu Večerní safari, Offroad safari a večerní procházky po zoo. Rok a hlavní sezónu jako tradičně uzavíral Týden duchů a Vánoční zoo. Celkové zajištění servisu pro návštěvníky obstarává tým pokladních, řidičů, ostrahy, kontroly a úklidu pod vedením vedoucí návštěvnického provozu Lucie Petráčové.

Návštěvnost zoo - v následujícím grafu a tabulce návštěvnosti za období 2006 – 2014 jsou patrné značné výkyvy měsíční návštěvnosti. Zoo navštívilo přes 464.000 tisíc návštěvníků, což vytvořilo meziroční nárůst návštěvnosti o 10%.

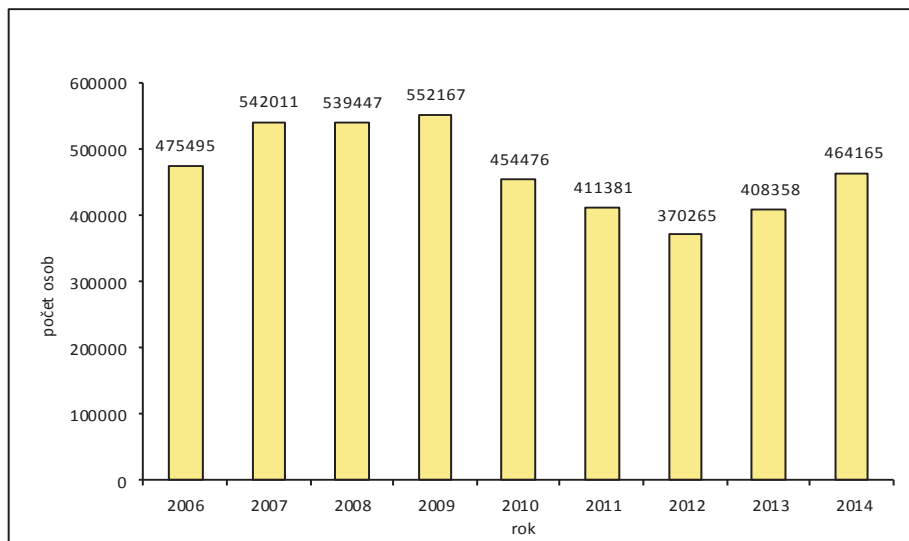
Prodej zboží

Zooshop Serengeti, prodejna v Galerii Zdeňka Buriana a od května do září i stánek, který byl v letošním roce přemístěn k pavilonu lvů, již několik let nabízí návštěvníkům široký sortiment upomínkových předmětů a dalšího zboží s tematikou zoo, Afriky, zvířat a přírody. Prodej a další služby zajišťoval kolektiv prodavaček návštěvnického servisu pod vedením Ing. Zuzany Dědové, které se v letošním roce podařilo zvýšit celkový obrát z prodeje. Dále se podílí na tvorbě nových upomínkových předmětů jako jsou trička, pohledy a ostatní propagační předměty.

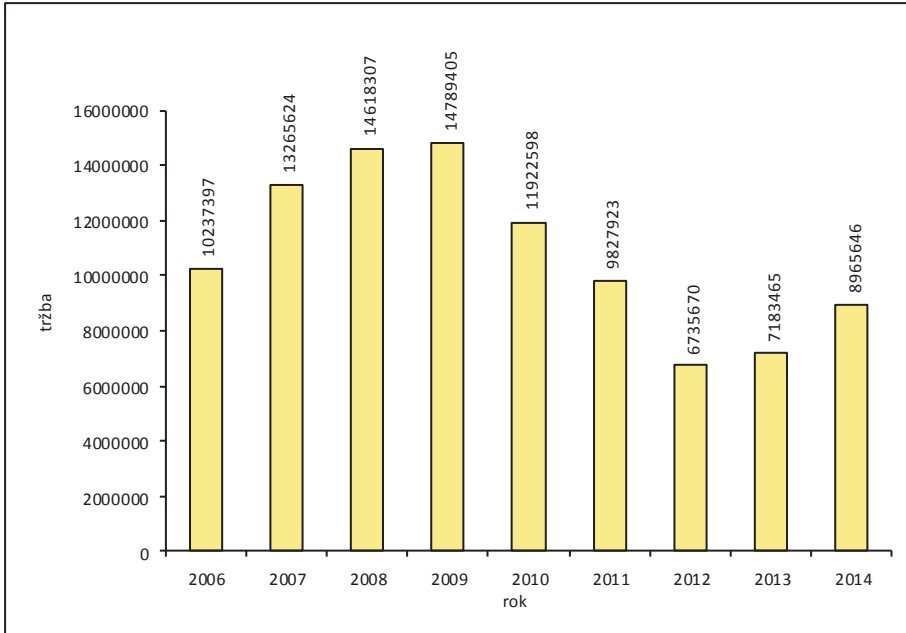
Návštěvnický servis

Útvar návštěvnického servisu zajišťuje i správu některých objektů. Mezi ně patří veškeré sociální zařízení v areálu zoo, letohrádek zoo, ubytovny, Hotel Safari, Safarikemp, centrální

Srovnání návštěvnosti (2006 - 2014)

Tržba prodejen 2006 - 2014 (údaje v Kč)

Letošní první návštěvníci safari. (jm)

parkoviště a pronajímané přilehlé budovy. V průběhu celé sezóny jsme prováděli pravidelné úklidy a drobné opravy těchto budov. Pro zabezpečení a zároveň kontrolu areálu a budov byl rozšířen i kamerový systém po celém areálu zoo a to na celkových 45 kamer, který byl nově nainstalován i na služební vrátnici zoo, která spadá pod kontrolu návštěvnického servisu. Proběhly také drobné opravy nátěrů venkovních i vnitřních částí budov a střech.

Pracovníci návštěvnického servisu dále zdokonalují vnější navigační systém ve městě. V letošním roce se podařilo doznačit a doplnit navigaci do zoo a to vodorovným i svislým značením pod zoo, tak aby nedocházelo k matení návštěvníků.

Vstupné do zoo a ostatní služby

Zoo byla otevřena denně od 9 hodin. Otevírací doba se již několik let nemění a přehled jednotlivých sezón a otevírací dobu přehledně popisuje níže uvedená tabulka, která uvádí ceny vstupného platné v roce 2013. Zoo také nabízí přenosné i neprenosné permanentní vstupenky pro soukromé osoby, školy a další organizace včetně firem.

Druh vstupného	Letní sezona	Večer. safari	Mezisezona	Týden duchů	Zimní sezona	Vánoční zoo
Dospělí	195	180	175	175	120	95
Děti 4-12 let, studenti, důchodci	150	135	105	105	80	65
Děti 2 – 4 let	50	50	50	50	50	50
Rodinné vstupné	660	590	510	510	360	290
Psi	100	100	100	100	100	60
Skupinová sleva	10 % pro skupiny nad 15 platících osob, 35% pro školní zájezdy při zakoupení výchovného programu					
Zdarma	Děti do 2 let, nevidomí, učitelé (1 na 15 dětí), řidič autobusu					

Pruhované autobusy u nás jezdí už čtvrtým rokem. (zč)

Hotel Safari

Roman Lahučký a Jan Pařík

Nová dekorace pokojů. (a)

Hotel Safari je provozován od roku 2001 s posláním nabídnout hostům kvalitní ubytování a zázemí na dosah africké divočiny, přímo v areálu zoo. Hotel je ideálním místem nejen pro individuální turistiku, ale také pro uspořádání firemní akce či rodinné oslavy. V letošním roce v Hotelu Safari přenocovalo 8,5 tis. hostů a utratilo za ubytování a služby s ním spojené více než 10,3 mil. Kč.

Hotelové služby

Hotel Safari nabízí kvalitní a komfortní ubytování po celý rok. Díky své poloze přímo v areálu zoo nabízí, jako jediný ve střední Evropě, atmosféru skutečného afrického safari. Ubytovaní je možné v 23 dvoulůžkových pokojích a 7 apartmánech s možností přistýlek. Každý pokoj je vybaven vlastní koupelnou, TV, minibarem, rychlovarnou konvicí, fénem a telefonem s přímou volbou a wi-fi.

Ke každému pokoji je v letním období k dispozici privátní posezení v zahradě hotelového atria s vyhřívaným hotelovým bazénem o rozměrech 8x4 m. Další možností, jak trávit volný čas, je 4dráhový bowling po 32 hráčů.

Přímo v hotelu je k dispozici salonek U Geparďů o celkové kapacitě až 70 osob, který nabízí zázemí pro pořádání firemní akce, přednášky, semináře či oslavy. Pořádáme zde privátní, firemní a akce pro širokou veřejnost.

Hotel je spojen se stylovou a nekuřáckou Restaurací U Lemura, která zajišťuje stravování hostů a catering. Hoteloví hosté mají po celou dobu pobytu volný vstup do zoo.

Ekonomika a provoz hotelu

I v době pozvolného odeznívání hospodářské krize, které bylo pro celé odvětví po dlouhá léta téměř likvidačním, se podařilo hotelu přilákat velké množství hostů a dosáhnout tak výrazného zvýšení tržeb, které překračují částku 10 mil. Kč. Již tradičně k nám jezdí nejvíce hostů z ČR, zaznamenali jsme nárůst hostů ze Slovenska, Německa, Nizozemí, Polska, Rakouska, Ruska, USA, Belgie a Litvy.

Konferenční služby

V konferenčním salonku U Geparďů probíhají různé odborné semináře, konference, firemní a soukromé oslavy. Kromě ubytování a konferenčních služeb hotel zajišťuje např. večerní safari spojené s grilováním u nosorožců, nahlédnutí do zoo zadními vrátky, hudební vystoupení, barmanskou show, fire show a další. Mezi nově nabízené doprovodné akce patří například bubenická show, vystoupení afrických tanečnic a workshopy s africkou tematikou.

Změny v roce 2014

Na základě průběžného vyhodnocování hotelových dotazníků byly provedeny úpravy interiéru a technologického zázemí. Došlo ke kompletní obnově ložního prádla za moderní a odpovídající standardu *** hotelu. Ke konci roku bylo zrekonstruováno celkem 10 dvoulůžkových pokojů v hotelovém atriu podle zdařilé studie architekta Havlického, který zakomponoval do obývacího pokoje palandová lůžka. Tím jsme dosáhli vyššího využití pokoje a celkové kapacity hotelu, která vykazuje 117 lůžek včetně přistýlek. Koupelny na těchto pokojích doznaly také velkých změn se zapojením moderních a k přírodě šetrných prvků - LED žárovky a úsporné splachovače toalet. Pro zvýšení komfortu starších hostů byla nainstalována i sklopná sprchová sedátka. U ostatních pokojů byl navýšen počet elektrických zásuvek a ploché TV byly umístěny na nástěnné konzole. V návaznosti na tyto práce byly započaty přípravné práce obnovy schodišť a výměny plotovek. V prostorách bowlingu byl instalován nový koberec a provedena tematická výmalba s implementací afrických kulturních prvků.

Ke konci roku byly zainstalovány rozvody tepla a užitkové vody za účelem snížení energetické náročnosti provozu hotelu.

V průběhu roku bylo postupně rozšiřováno portfolio smluvních partnerů nejenom z ČR, ale také ze Slovenska, Německa, Polska, Velké Británie za účelem zvýšení povědomí o ZOO Dvůr Králové a.s. s navazujícími službami.

V listopadu byly také započaty přípravné práce na zavedení systému kvality ubytovacích služeb a recertifikace dle mezinárodních standardů Hotel Stars a AHRČR. Nejedná se pouze o administrativní úkon, ale o funkční systém organizace práce a dodržování závazných standardů a týmových závazků. Cílem Hotelu Safari pro rok 2015 je zvýšení počtu zahraničních hostů, úspěšné certifikace, postupná rekonstrukce hotelových pokojů a oprava vstupu do recepcí a recepcí samotné.

Safari Kemp

Roman Lahučký a Jan Pařík

Nově nabízený stan Sudan. (jp)

Safari Kemp je provozován od jara 2010. Součástí areálu je výběh afrických zvířat, oddělený pouze nenápadným plotem s možností pozorovat zvířata z velké vyhlídky v denních i nočních hodinách.

Ubytování a služby

Safari Kemp nabízí ubytování v bungalovech. Každá jednotka bungalovu má svůj samostatný vchod, chodbu, koupelnu s WC, TV, minibar, rychlovarnou konvici, fén, telefon, wi-fi a možnost přistýlky. Interiéry jsou vyzdobeny originálními batikami a maskami z Keni a Tanzanie a také fotografiemi příslušného zvířete z přírody. Pro hosty je dále k dispozici venkovní dřevěné posezení s grilem před každým bungalovem.

Safari Kemp dále nabízí karavanová stání (s přípojkami na vodu a elektřinu), stanová místa a nově i vlastní stany zoo. K dispozici je stylové centrální sociální zařízení s pračkou a sušičkou prádla, přebalovacím pultem.

Součástí kempu je recepce s prodejnou drobného zboží, sezónní bufet Banua, venkovní bazén a vyhřívaná vířivka a stylový zahradní nábytek. V areálu kempu se nachází dětské hřiště, míčové hřiště, stoly na ping-pong a dětské minikáry.

Hosté ubytovaní v bungalovech mají vstup do zoo zdarma po celou dobu pobytu. Recepce zajišťuje pro hosty kempu zážitkové programy zoo: Večerní safari, Offroad safari, Zoo zadními vrátky, Ošetřovatelem v zoo a také nové kulturní programy jako bubenické a taneční vystoupení pro převážně firemní klientelu.

Stravování zajišťuje nekuřácká Restaurace U Lemura, která se nachází v areálu zoo. Hosté mohou využít sezónně otevřený bufet se základní nabídkou nápojů a potravin.

Ekonomika a provoz kempu

Nejvíce hostů k nám jezdí z České republiky a Slovenska. Zaznamenali jsme výrazný nárůst počtu ubytovaných a tržeb na úroveň 19,7 tis. osob a necelých 10 mil. Kč.

Novinky roku 2014

V červnu byly zakoupeny 3 bavlněné stany, které Safari Kemp úspěšně nabízel hostům až do konce září pod obchodními jmény Sudan, Kenya a Etiopia. Tato forma zvýšení rozmanitosti ubytovacích kapacit byla v podstatě hitem letní sezóny. Stan pojme až 6 komfortně ubytovaných osob, které nocují na pohodlných skládacích lůžkách. Velkou novinkou byla také bivaková vyhlídka, která slouží nejenom k pozorování zvířat ve výběhu, ale také k přenocování ve spacáku.

V Safari Kempu byl díky velké úspěšnosti roku 2013 pořádán letní pohybový tábor s výukou anglického jazyka. Tento rok bylo pro velký zájem nutno otevřít 3 běhy pro více než 110 dětí.

Během roku proběhly opravy ochranných sítí na vyhlídce, ochranné nátěry venkovního nábytku a výmalby bungalovů. Na vyhlídku byly z edukativních účelů také umístěny lebky afrických kopytníků.

V průběhu roku bylo postupně a cíleně rozšiřováno portfolio hostů z ČR, Německa, Dánska, Nizozemí a Belgie, kteří mají možnost Safari Kemp navštívit za příznivějších podmínek v mimosezóně při předložení členských průkazů ACSI.

V listopadu byly také započaty přípravné práce na zavedení systému kvality ubytovacích služeb a certifikace dle mezinárodních standardů Hotel Stars a AHRČR. Nejedná se pouze o administrativní úkon, ale o funkční systém organizace práce a dodržování závazných standardů a týmových závazků. Cílem Safari Kempu pro rok 2015 je zvýšení počtu zahraničních hostů, úspěšné certifikace, odvodnění problematických stanových míst a prostor za recepcí, přesun vlastních stanů k výběhu, řešení výlevky WC karavanů, umývacího koutu na nádobí. Je potřeba také najít vhodnější řešení vjezdové brány, která neumožňuje vjezd větších vozidel a karavanů.

Gastronomické služby, Catering

Igor Mašín, Jan Majzlík, Michal Novák, Andrea Mašínová, Martin Kvak

Svatební hostina v zoo - Galerie Zdeňka Buriana. (js)

Společnost GASTRO-ZOO s.r.o. zajišťovala šestnáctým rokem kompletní gastronomické služby v areálu ZOO Dvůr Králové. Také v roce 2014 jsme pokračovali ve změnách, které jsme odstartovali v roce loňském. Vybudovali jsme nové provozy, včetně přípravny jídel, která je v hospodářské části zoo – tím pádem vznikla i značka „naše domácí“ – označujeme tak jídla, která si od základu sami vyrobíme. Začali jsme se také více orientovat na ekologické projekty v našem oboru, kterými chceme přispět k poslání zoo jako takové – hlavní akcí byl začátek používání vratných „Chombo“ kelímků na veškeré nápoje. Pomáhali jsme zahradě s financováním afrických prvků pro hlavní sezónu – konkrétně sochařky Maudy a stravování pro skupiny IYASA. Zaměstnali jsme na letní sezónu našeho prvního Afričana – šlo o Godwina Yao Fena z Ghany, který pracoval u výčepu v restauraci.

Tento rok předčil ve výsledcích veškerá naše očekávání a plány – hlavní byl neuvěřitelný nárůst průměru útraty na jednotlivého návštěvníka.

V roce 2014 jsme nabízelí gastronomické služby v těchto provozech:

Restaurace U LEMURA – samoobslužná restaurace a restaurace s obsluhou

Naše hlavní provozovna v zoo má tři části: restauraci s obsluhou v Africkém stylu, samoobslužnou restauraci typu fast food a letní terasu, která je zastřešena a v jarních a podzimních měsících ji můžeme vytápět. Restauraci s obsluhou může navštívit každý návštěvník zahrady, ale především je určena pro hosty Hotelu Safari a také Safari Kempu.

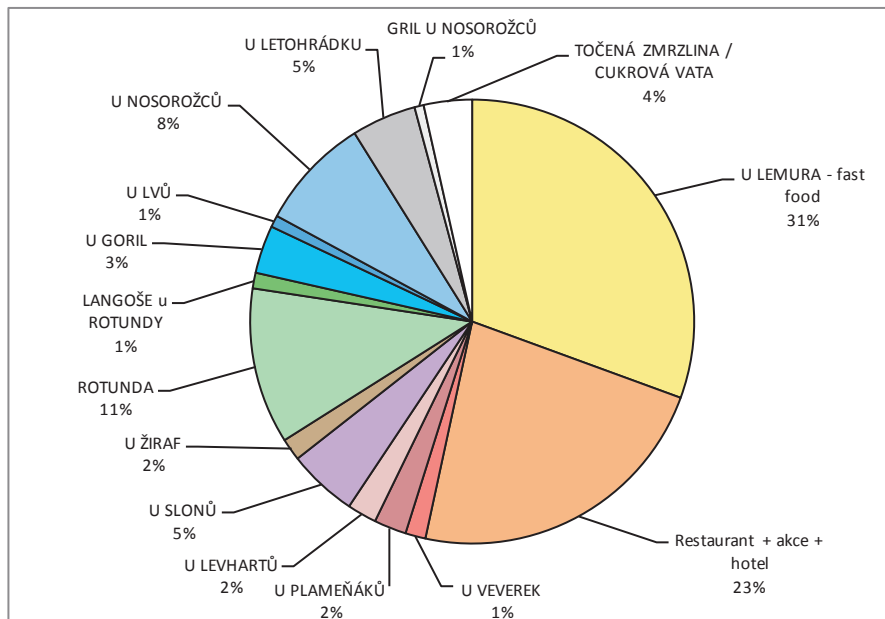
Každé ráno od 7 hodin zde mají hosté nachystané snídaně a také večer je tento provoz hotelovými a kempovými hosty hojně využíván. Během obědů je zde často prostřeno pro hromadné akce. Při snídaních je také využíván prostor bowlingu, přesto jsme letos měli v určitých momentech problémy s dostatkem míst pro všechny hosty. V lednu jsme v obslužné části Restauraci U Lemura vybudovali expozici dvou druhů plazů, trnarepů afrických a velmi vzácných želv paprskatých. Tato expozice je v samém středu restaurace, tudíž pro návštěvníky, hlavně ty dětské, je přístupná ze všech stran. Na konci roku jsme v celé restauraci vyměnili koberce a upravili její celkový design. Také prostor před restaurací doznal zásadních změn – rozšířilo se dětské hřiště a hlavně se vybudoval oheň, který poté hořel prakticky každý letní den. Inspirací byly samozřejmě ohně v Africe, konkrétně ze Svazijského parku Mlilwane.

Jelikož výrobní část restaurace se již nedá žádným způsobem rozšířit, vybudovali jsme po dohodě se zoo v její hospodářské části přípravnu jídel – Kuandaa Milo, kterou jsme nejen stavebně zcela přizpůsobili našim záměrům, ale také vybavili zbrusu novým gastrozařízením. Připravujeme zde veškerá těsta (bramborákové, na trdelníky, pizzu) domácí těstoviny, bramborový salát, plněné bagety, sendviče a je zde také sekce mytí našich Chombo kelímků. Tyto kelímky si v letošním roce koupilo cca 50 tisíc návštěvníků, čímž se staly nejen produktem ekologickým, ale také marketingově nesmírně zajímavým. Vedle kelímků Chombo jsme také zcela odstranili používání umělohmotných příborů, které jsme nahradili dřevěnými, které si sami balíme.

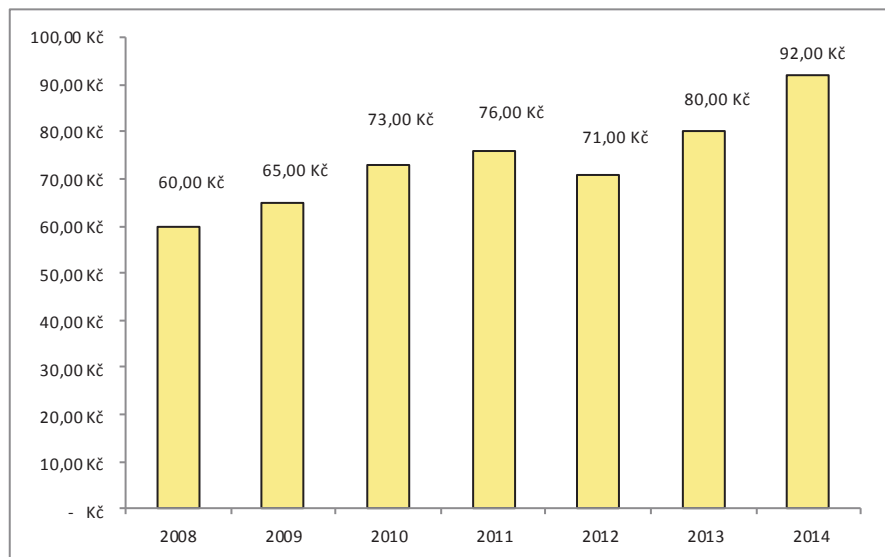

Příprava rybích specialit před Letní restaurací Rotunda. (im)

Podíl jednotlivých provozů na tržbách v roce 2014

Průměrná tržba na návštěvníka v letech 2007–2013 (v Kč)

Občerstvení v areálu zoo

V těsné blízkosti Restaurace U Lemura je cukrárna U Veverek, kde má návštěvník možnost ukončení oběda sladkou tečkou v podobě zmrzliny, palačinky, nebo vafle na špejli. Při prohlídce výběhů ussurijských tygrů, levhartů a dalších šelem byste neměli minout občerstvení U Levhartů, které je v klidném a příjemném prostředí mezi pavilonem šelem a výběhem pralesní antilopy bongo.

Za budovou letohrádku s galerií obrazů Zdeňka Buriana se nachází občerstvení U Plameňáků, kde lze při obědě obdivovat tyto krásné ptáky nebo využít přilehlé dětské hřiště. Letos zažil u tohoto provozu také „zmrtvýchvstání“ amfiteátr, kde proběhl mimo jiné festival Doteky Afriky. Dále se zde nachází občerstvení U Letohrádku. Naproti výběhu největších suchozemských savců je situováno občerstvení U Slonů, které jsme na podzim zásadně zrekonstruovali. Po jídle si zde můžete vychutnat točenou zmrzlinu. V sousedství je Pizzerie U Žiraf, která nabízí několik druhů výborné pizzy. Těsto na pizzu dodával nový provoz – Přípravná jídel. V září jsme Pizzerii uzavřeli a předali do užívání zoo – konkrétně se zde vybudovala zimní expozice želv obrovských. U výběhu pralesních žiraf okapi se nachází AFRIKA BAR, který jsme provozovali střídavě s firmou Mana Africa manželů Peniškových. Fungoval tento rok především jako gril Afrických specialit.

Letní restaurace Rotunda se nachází na nejméně navštěvovanějším místě v zoo, u vjezdu na Safari a pokladny a návštěvníkům zde nabízíme posezení pod velkou pergolou. Jedná se o moderně zařízené občerstvení se širokým sortimentem pokrmů, nápojů a cukrovinek. Nedaleko letní restaurace je malý provoz, kde prodáváme langoše v různých úpravách a těsně vedle také točenou zmrzlinu. Tyto provozy byly v letošním roce opět velmi frekventované.

V průběhu srpna jsme u tohoto provozu vyzkoušeli prodej rybích specialit, které nám zde připravovali kolegové z Restaurace Aquarium v Hradci Králové.

Občerstvení U Nosorožců bylo třetím nejnavštěvovanějším provozem a v tomto roce se obešlo bez zásadních novinek – s výjimkou instalace zajímavého automatu na pamětní mince v těsném sousedství.

Poslední občerstvení je u pavilonu lvů, těsně před nástupem do Safari busů. I letos jsme využili pro gastro-účely vybavenou transportní bednu na nosorožce a její okolí pojali ve stylu afrického bush campu, tj. stanové zastřešení, stoly a židličky z beden a v čele náš Land Rover, který jsme nechali přístupný pro zvědavé dětské návštěvníky. Hlavním sortimentem tohoto občerstvení byly grilované masové špízy, na doplnění zde byla také točená zmrzlina.

Celkové hodnocení roku 2014 je z našeho pohledu maximálně kladné, především navýšení průměru v tržbě na jednotlivého návštěvníka je úžasné.

Naše další služby a reference

Jako každým rokem, tak i letos jsme zajišťovali cateringové služby nejen v zoo, ale pro stálé partnery i na jiných místech v České Republice. Tyto služby nijak zvlášť nenabízíme, ale

Cukrárna U Goril. (js)

Koláč od našich obchodních partnerů. (im)

v případě zájmu sestavíme speciální nabídku dle přání a představ klienta a zajistíme také veškeré doplňkové služby včetně dopravy a doprovodného programu. Spokojenost partnerů a jejich hostů je pro nás vždy na prvním místě.

S našimi službami byli mimo jiné spokojeni: ČSOB, Královéhradecký kraj, KŘENEK FOREST SERVICE s.r.o., JASS a.s., Středisko ekologické výchovy SEVER, cestovní agentura ADVENTURA, Lemon production, s.r.o., Chládek a Tintěra, Pardubice a.s., MILCOM a.s., Metrodis s.r.o., VP AGRO spol. s.r.o., FHV ASEM, LADEPHARMA CZECH s.r.o., M.C.O.M. s.r.o., Haberkon Ulmer s.r.o., OMT group s.r.o.

www.gastro-zoo.cz

Zaměstnanci GASTRO-ZOO (zleva): Hana Kalenská, Jaroslav Veselý, Eliška Plecháčová, Jan Kollár, Helena Vorochtová, Milada Odstrčilíková, Jaroslava Holičová, Jitka Pultarová, Iva Nosková, Pavel Denk, Veronika Nováková, Godwin Yao Fenoo, Igor Mašín, Andrea Mašínová, Tereza Hanáková, Jan Majzlík, Martin Kvak. (nm)

Technický provoz a servis

Jiří Děd

Letní kino. (sj)

V průběhu roku 2014 přispívala vzájemná spolupráce pracovníků údržby, útvaru technického servisu, výživy a zahradní údržby k plynulému plnění úkolů celého úseku.

Všechny investiční akce a opravy, realizované v průběhu roku dodavatelskými firmami, vyžadovaly od našeho oddělení přípravné a dokončovací práce.

Jednalo se především o následující akce:

- oprava voliéry plameňáků
- úprava areálu letního kina – v roce 2014 se podařilo zprovoznit areál letního kina, s úspěchem zde měla pravidelná vystoupení taneční a hudební skupina IYASA, proběhl zde festival „Doteky Afriky“ a nejvýznamnější akcí byla bezpochyby akce „BURN HORNS, SAVE RHINOS“ - pálení nosorožčích rohů
- úprava areálu před Restaurací u lemura – vznikl prostor pro odpočinek návštěvníků doplněn o atraktivní ohniště, parkosy, palmy a palisády
- nátěry fasád na objektech Pentagon, Jihoafričtí kopytníci, Domeček č. 1 – želvy obrovské, dětská zoo
- rybářská vesnice – u výběhu velbloudů se zpříjemnil prostor jezírkem a úpravou terénu a zelení
- přípravné a dokončovací práce při stavební akci „SAFARI 2014“ - Rozšíření výběhu žiraf a nosorožců, vyhlídka u žiraf, vyhlídka u nosorožců, termitů vyhlídka
- SEV – úpravy sálu na galerii TENGE NENGE

- Darwinova stanice – úpravy a stěhování
- výběh pro želvy obrovské
- stánek u pavilonu goril
- sudy na tříděný odpad
- Kromě součinnosti s investiční výstavbou a mimo rámec běžných prací, souvisejících s každodenním provozem zahrady, se naši pracovníci podíleli také na následujících akcích:
- instalování afrických kamenných soch v areálu zoo
- instalování parkosu a dřevěného lva na kruhovém objezdu Denisova náměstí

Pro pracovníky zahradní údržby se již staly samozřejmostí výsadby velkých letničkových záhonů, využívání mobilní zeleně, sekání a navážení vojtěšky i lučních porostů, příprava Týdne duchů i Vánoční zoo.

Africké sochy v zoo. (sj)

Ekonomika zoo

Hana Dvořáková

Mangusty liščí. (jm)

Finanční plán na rok 2014 vycházel z předpokladu, že se podaří zvýšit návštěvnost a tím dosáhnout podstatně lepších ekonomických výsledků, než tomu bylo v předcházejících dvou letech. Od počátku roku se návštěvnost vyvíjela velice dobře, už za první pololetí byla 157 725 návštěvníků a byla tak vyšší než v předcházejícím roce o 41 175 návštěvníků. Tento vývoj pokračoval i během druhého pololetí a celková návštěvnost za rok 2014 byla 464 165 návštěvníků, tedy o 55 807 návštěvníků vyšší než v předcházejícím roce, tj. nárůst 13,7 %. Tomuto nárůstu odpovídaly i dosažené ekonomické výsledky.

Ceny vstupného v roce 2014 byly ponechány ve stejné výši jako v roce 2013, pouze u safaribusů byla zvýšena cena pro dospělého návštěvníka z 20,- na 30,- Kč.

V průběhu roku 2014 byly realizovány investiční akce v celkovém rozsahu 12 160 tis. Kč. Větší část byla realizována před hlavní sezónou, jednalo se např. o zastřešení lávky přes výběh V. - celkem za 934 tis. Kč, dále to bylo rozšíření výběhu nosorožců za 813 tis. Kč, výběh pro žirafy síťované za 735 tis. Kč, pořízení kafilerního boxu za 318 tis. Kč, domeček pro želvy za 490 tis. Kč a některé další investice menšího rozsahu. Na investiční akci „Lví safari“ byla v průběhu roku 2014 vynaložena částka 7 117 tis. Kč, na akci přispěl zakladatel, Královéhradecký kraj, formou blokové výjimky částkou 3 000 tis. Kč.

Hlavní část vlastních příjmů získala zahrada jako každoročně během hlavní sezóny a to hlavně v době prázdnin – července a srpna. Provozní soběstačnost zahrady byla 69,37 %, další potřeba provozních prostředků byla kryta vyrovnávací platbou od zakladatele,

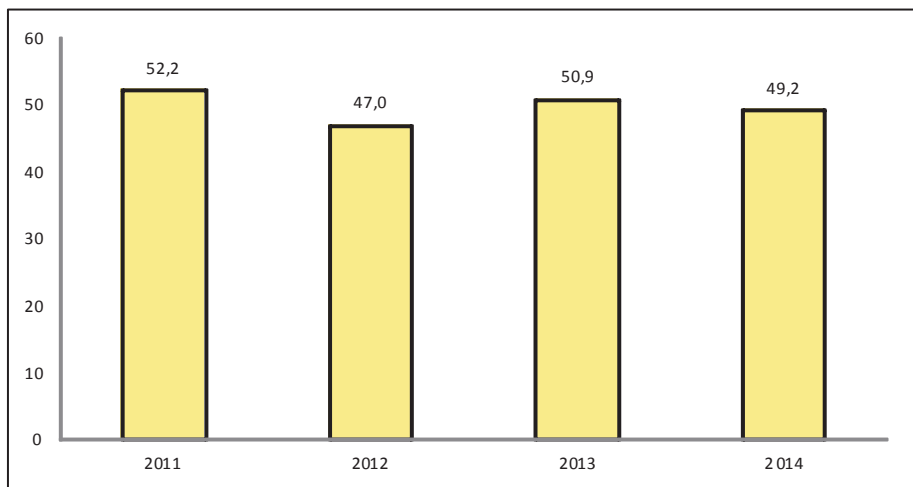
Královéhradeckého kraje, ve výši 47 000 tis. Kč za plnění závazku veřejné služby. Vyrovnávací platba byla o 2 500 tis. Kč nižší oproti roku 2013. Účelovou dotaci obdržela zahrada od Ministerstva životního prostředí ČR a to ve výši 1 317 tis. Kč, která byla nižší o 63 tis. Kč v porovnání s rokem 2013. Vyrovnávací platba a účelové dotace představovaly za rok 2014 celkem částku 48 317 tis. Kč, částka byla v porovnání s předcházejícím rokem nižší o 2 563 tis. Kč, tj. o 5 %. Dotace ve výši 842 tis. Kč z operačního programu „lidské zdroje a zaměstnanost“ se týkala projektu „Vzdělávejte se pro růst II v kraji Královéhradeckém“ a od SZIF zahrada obdržela dotaci 56 tis. Kč na plochu zemědělské půdy.

Náklady na provoz za rok 2014 představovaly bez daně z přidané hodnoty částku 158 455 tis. Kč, byly v porovnání s rokem 2013 vyšší o 18 882 tis. Kč, tj. zvýšení o 13,5 %.

Hlavní položkou materiálových nákladů byla krmiva v celkové výši 11 132 tis. Kč, která oproti předcházejícímu roku zaznamenala snížení o 447 tis. Kč, tj. o 3,9 %. Ke snížení spotřeby došlo u masa o 591 tis. Kč, u ovoce a zeleniny o 231 tis. Kč, u ostatních položek krmiv došlo k mírnému nárůstu.

Náklady na spotřebu všech druhů energií, které za rok 2014 představovaly částku 11 398 tis. Kč, byly nižší o 313 tis. Kč, tj. o 2,7 %. U elektrické energie bylo snížení nákladů o 116 tis. Kč, náklady na nakupované teplo byly nižší o 231 tis. Kč, spotřeba plynu byla na stejné úrovni jako v předcházejícím roce. Snížení nákladů souviselo s velmi příznivým počasím v průběhu roku 2014.

Dotace na provoz v letech 2011 – 2014 (údaje v mil. Kč)

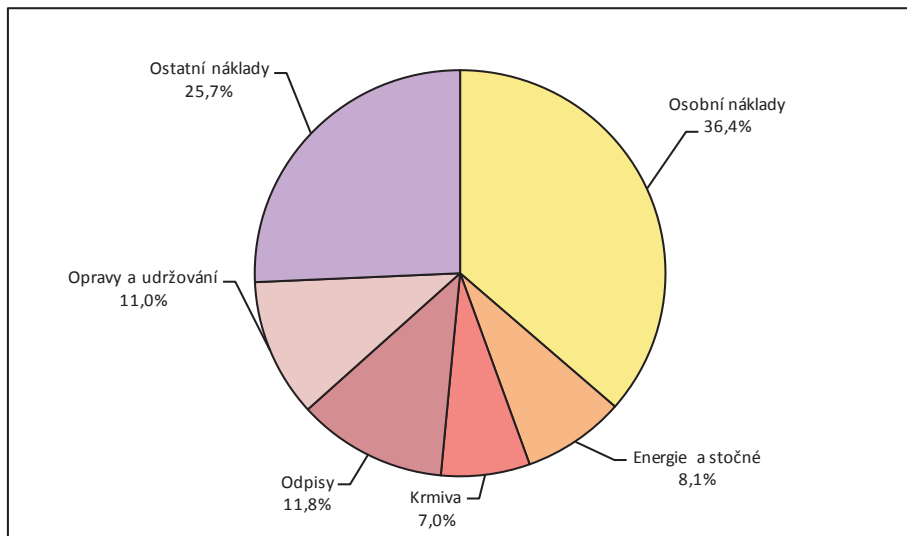
Provozní náklady v letech 2011–2014 (údaje v tis. Kč)

Rok	2011	2012	2013	2014
Celkové provozní náklady	150 550	140 814	139 573	158 455

Náklady v letech 2011–2014 (v tis. Kč)

Rok	2011	%	2012	%	2013	2014	%
Spotřeba materiálu; krmiva	10 480	7	11 093	7,9	11 579	11132	7
Spotřeba materiálu; ostatní	11 278	7,5	10 601	7,5	9 624	11286	7
Spotřeba energie	11 760	7,8	10 979	7,8	11 711	11398	7
Vodné a stočné	2 395	1,6	2 725	1,9	2 402	1465	1
Náklady na prodej zboží	5 703	3,8	4 624	3,3	5 599	6565	4
Opravy a udržování	9 260	6,2	6 754	4,8	6 263	17419	11
Ostatní služby	18 822	12,5	13 976	9,9	12 296	13903	9
Osobní náklady	53 800	35,7	54 918	39	54 991	57637	36
Odpisy	16 305	10,8	18 755	13,3	18 632	18706	12
Dodatečný odvod daně z příjmu	0	-	-63	-	-13	45	0
Daň z příjmu	463	0,3	123	0,1	234	289	0
Odložená daň	-263	-0,2	-149	-0,1	-132	-74	0
Ostatní náklady	10 547	7	6 478	4,6	6 387	8684	5
Provozní náklady celkem	150 550	100	140 814	100	139 573	158455	100

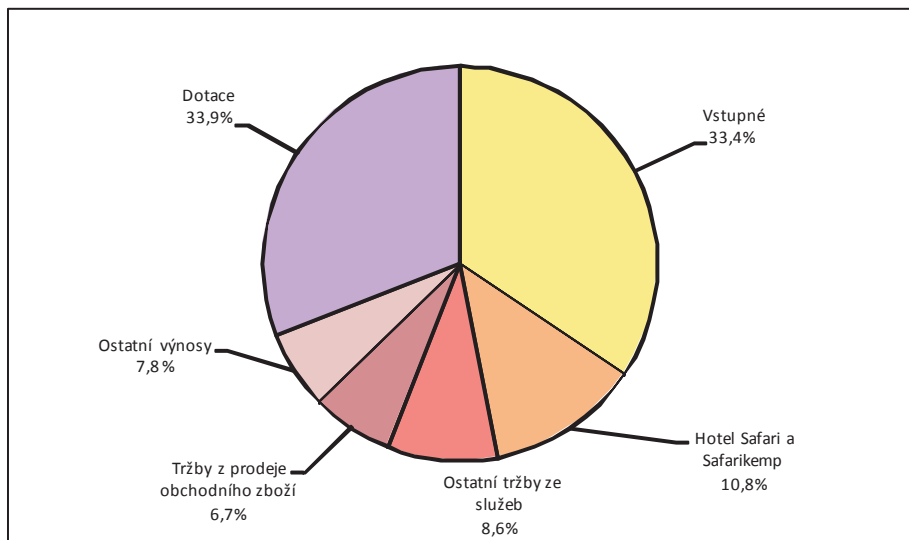
Členění nákladů v roce 2014 (v % z celkových nákladů)

Výnosy v letech 2011–2014 (v tis. Kč)

Rok	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Tržby za prodej služeb	79 806	53	73 267	52,7	71 296	51,1	89 172	56
- vstupné	50 417	33,5	46 313	33,4	45 167	32,3	54 813	34,5
- reklama	2 404	1,6	2 003	1,4	1 414	1	1 493	0,9382
- Gastro - služby, podíl na tržbě	4 211	2,8	3 517	2,5	4 139	3	5 468	3,43608
- vláček, podíl na tržbě	602	0,4	420	0,3	232	0,2	0	0
- ostatní	22 172	14,7	21 014	15,1	20 344	14,6	27 398	17,2168
Tržby za prodej zboží	9 051	6	7 661	5,5	8 673	6,2	10 633	6,68175
Tržby z prodeje zvířat	4 045	2,7	4 869	3,5	4 874	3,5	3 860	2,42561
Úroky	90	0	96	0,1	50	0	47	0,02953
Provozní dotace celkem	52 210	34,7	47 048	33,9	50 880	36,4	49 215	30,9266
- od Královéhradeckého kraje	47 152	31,3	45 000	32,4	49 500	35,4	47 000	29,5347
- granty, evropské fondy	404	0,3	0	0	0	0	898	0,5643
- od MŽP	4 654	3,1	2 048	1,5	1 380	1	1 317	0,8276
Ostatní výnosy	5 432	3,6	5 961	4,3	4 021	2,9	6 285	4
Změna stavu zvířat	-43	0	-62	0	-137	-0,1	-77	-0,0484
Výnosy celkem	150 591	100	138 840	100	139 657	100	159 135	100,015
Hospodářský výsledek po zdanění	41	-	-1 974	-	84	-	680	
Dary celkem	4 000	-	200	-	400	-	2 129	
Soběstačnost s dary	68	-	65	-	64	-	69	

Členění výnosů v roce 2014 (v % z celkových výnosů)

Vynaložené náklady na opravy a udržování celkem ve výši 17 419 tis. Kč byly vyšší o 11 156 tis. Kč v porovnání s rokem 2013. Z důvodu nízké návštěvnosti a tím i nedostatků finančních prostředků v předcházejících dvou letech, byla v zahradě realizována řada úsporných opatření, které se týkaly mimo jiné i nákladů na opravy a udržování. Byly realizovány pouze nezbytně nutné opravy v rozsahu cca 6 000 tis. Kč ročně, přičemž v letech 2008 – 2011 tyto náklady byly dvojnásobné. Bylo proto nutné realizovat v průběhu roku 2014 opravy v podstatně větším rozsahu než tomu bylo v předchozích dvou letech. Byly opraveny podlahy a hrazení v pavilonech těžkých zvířat, střechy na pavilonech, okna, asfalty na komunikacích, přístřešky ve výběžích, bylo provedeno odbahnění rybníků, oprava skleníků a dále byla opravena střecha, fasáda a deset pokojů v Hotelu Safari. Hotel byl uveden do plného provozu v květnu 2001 a byly na něm prováděny pouze drobné opravy.

Náklady na ostatní služby proúčtované v celkové výši 15 368 tis. Kč byly vyšší o 670 tis. Kč v porovnání s rokem 2013, tj. o 4,6 %. Hlavní položkou byly náklady na snídaně a cateringové služby poskytované v hotelu a kempu, které proti předcházejícímu roku narostly o 1 343 tis. Kč a souvisely s nárůstem tržeb o 5 259 tis. Kč. K nárůstu došlo u položky veterinárních služeb o 234 tis. Kč, u nákladů na služby spojené s výpočetní technikou o 161 tis. Kč, dále u nákladů na nájemné o 303 tis. Kč. Sníženy byly náklady na propagaci o 746 tis. Kč, náklady na stočné o 937 tis. Kč a dále náklady na poplatky za členství v mezinárodních organizacích o 208 tis. Kč.

Mzdové a ostatní osobní náklady ve výši 43 101 tis. Kč byly o 1 861 tis. Kč vyšší, tj. o 4,5 %. Nárůst mezd souvisel s vyšším přepočteným počtem zaměstnanců. Vzhledem ke zvýšené návštěvnosti musela být v hlavní sezóně otevřena další pokladní místa a Safari Kemp byl posílen o strážného a údržbáře. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců za rok 2014 byl 161,68, v roce 2013 byl přepočtený počet 158,08, tj. zvýšení o 3,60 zaměstnance. Průměrná mzda za rok 2014 byla 21 714 Kč, byla vyšší o 515 Kč oproti roku 2013, tj. zvýšení o 2,4 %.

Účetní odpisy byly za rok 2014 proúčtovány v celkové výši 18 706 tis. Kč, nárůst 74 tis. Kč souvisel s převodem dokončených investic do majetku.

Výnosy za rok 2014 celkem 159 135 tis. Kč bez daně z přidané hodnoty byly v porovnání s předcházejícím rokem vyšší o 19 478 tis. Kč, tj. o 14,0 %. Tržby ze vstupného v souvislosti s vyšší návštěvností o 55 807 návštěvníků byly vyšší o 9 646 tis. Kč, tj. o 21,4 %, přičemž ceny vstupného zůstaly na stejné úrovni jako v předcházejícím roce, pouze cena při použití služby safaribusu se zvýšila u dospělého návštěvníka z 20,- na 30,- Kč. Stejně jako v předchozích letech byla návštěvníkům poskytnuta služba „Na safari vlastním autem“, tržba z této služby byla 1 392 tis. Kč, tržba ze Safari expressů byla 2 824 tis. Kč a tržba ze safaribusů byla 1 467 tis. Kč. Zvýšená návštěvnost příznivě ovlivnila nejen tržby ze vstupného, ale i tržby Hotelu Safari a Safari Kempu, které v celkové výši 20 047 tis. Kč byly vyšší o 5 259 tis. Kč v porovnání s rokem 2013, tj. zvýšení o 35,6 %. Tržby za prodané obchodní zboží 10 633 tis. Kč byly vyšší o 1 960 tis. Kč, tj. o 22,6 %, k nárůstu došlo u tržeb za pronájmy, které byly proúčtovány v celkové výši 7 041 tis. Kč a byly vyšší ve srovnání s předcházejícím rokem o 975 tis. Kč, tj. o 16,1 %. Podíl zahrady na tržbách firmy GASTRO-ZOO s.r.o., která provozuje v zahradě gastronomické služby, dosáhl v roce 2014 výše 5 468 tis. Kč a byl vyšší v porovnání s rokem 2013 o 1 329 tis. Kč.

K nárůstu došlo u darů na provozní činnost o 828 tis. Kč, celkem tyto dary představovaly částku 1 333 tis. Kč, dary od adoptivních majitelů zvířat byly proúčtovány v celkové výši 796 tis. Kč a byly vyšší ve srovnání s předcházejícím rokem o 258 tis. Kč. Nadační příspěvek od Nadace ČEZ na projekt „Naučná stezka Safari II“ činil 400 tis. Kč, ostatní dary byly určeny na ochranu zvířat a životního prostředí.

Tržby za transportní činnost ve výši 2 377 tis. Kč byly na stejné úrovni jako v předcházejícím roce, tržby za reklamu 1 493 tis. Kč byly vyšší o 79 tis. Kč. Za zážitkové programy získala zahrada tržby v celkové výši 962 tis. Kč a tyto tržby byly vyšší v porovnání s předcházejícím rokem o 122 tis. Kč.

Ke snížení tržeb došlo u položky „tržby za vlastní výrobky“ – jednalo se o prodej zvířat a drobné tržby ze zahrádnictví celkem za 3 893 tis. Kč, z toho tržby z prodeje zvířat činily 3 860 tis. Kč a byly o 1 014 tis. Kč nižší než v roce 2013.

Hospodaření společnosti za rok 2014 vykázalo kladný hospodářský výsledek – zisk ve výši 680 tis. Kč, který byl vyšší o 596 tis. Kč ve srovnání s rokem 2013. Provozní soběstačnost za rok 2014 počítaná z vlastních příjmů včetně darů byla 69,37 %, byla vyšší v porovnání s předcházejícím rokem o 5,48 %.

Zahrada v průběhu roku 2014 splácela dlouhodobý účelový úvěr, který byl čerpán na výstavbu Safari Kempu, jistina k 31. 12. 2014 byla 22 182 tis. Kč a úvěr bude splacen v prosinci roku 2020. Dále splácela zákaznický úvěr na Safari expressy, jistina k 31. 12. 2014 byla 2 145 tis. Kč a tento úvěr bude splacen v únoru 2016.

Srovnání ekonomických ukazatelů v letech 2011-2014

Ekonomické údaje	2011	2012	2013	2014
Návštěvnost	411 382	370 265	408 358	464 165
Počet pracovníků (přepočtený)	158,3	152	158,1	161,7
Průměrná mzda (včetně odměn, v Kč)	20 787	21 413	21 199	21 714
Dary (v tis. Kč)	2315	2944	1043	2129
Celkové výnosy s dary (v tis. Kč)	154 591	139 040	140 057	159 135
Provozní soběstačnost (s dary)	68	65,33	63,89	69,37
Příspěvky na provoz (v tis. Kč)	52 210	47 048	50 880	49 215
Zřizovatel (Královéhradecký kraj)	47152	45000	49500	47000
Ministerstvo životního prostředí	4 654	2 048	1 380	1 317
Euroregion Glacensis a ROP NUTS II	404			
Operační program lidské zdroje				842
SZIF - dotace na plochu zeměd. půdy				56

Investiční činnost, opravy a projekce

Petr Jiříčka

Zastřešení vyhlídky na lávce. (sj)

V roce 2014 se útvar technického servisu věnoval především realizaci akcí „SAFARI 2014“, což zahrnovalo zastřešení vyhlídky na lávce, vyhlídku u nosorožců a rozšíření výběhu nosorožců, vyhlídku u žiraf a rozšíření výběhu žiraf. Dále to byla příprava a zahájení výstavby lvího safari, oprava podlah a hrazení v objektu Grévinec, Gazely a Buvolinec, oprava deseti pokojů v atriu Hotelu Safari, opravy střech, nová kontaktní stěna pro sloniho samce, nový výběh a úprava expozice pro želvy obrovské, nové dvorečky u nového nosorožince a zajištění dalších menších investičních akcí.

Hlavní činnost spočívala v udržení trendu postupných oprav a vylepšování staveb v areálu zoologické zahrady v souladu s jejími investičními plány. Souběžně s hlavní činností servisu jsme poskytovali technické podklady a konzultace všem ostatním útvarům zoo, zajišťovali poptávky stavebních akcí, kontroly cen, dohled na správné provedení prací a na výběrová řízení investičních akcí včetně jejich vyhodnocení.

Investice

V oblasti investic byly zahájeny, realizovány, rozpracovány nebo dokončeny akce v hodnotě 12 159 000 Kč – roční rozestavenost k 31. 12. 2014. Jednalo se především o akce Safari 2014 a zahájení výstavby lvího safari.

Akce „Safari 2014“ řeší zastřešení vyhlídky na dřevěné lávce, realizaci dvou nových

vyhlídkových plošin u nosorožců a žiraf, rozšíření stávajícího výběhu nosorožců a žiraf, nové oplocení dvorečku žiraf a instalování termitišť jako dekorací a netradiční termiti vyhlídky do výběhu nosorožců, do které se vstupuje tunelem pod zemí. Stavební práce probíhaly od začátku roku do května, termiti vyhlídka se otevírala na zahájení týdne duchů. Zhotovitelem vyhlídek a zastřešení byla firma TESLICE CZ s.r.o. Celkový náklad této investice činil 2 483 000 Kč.

Lví safari

Na podzim se zahájila výstavba nového pavilonu lvů a terénní úpravy výběhu s komunikací pro lví safari. Stavební zakázku vysoutěžila společnost Stavební firma Žižka spol. s.r.o. za celkovou cenu 16 466 238 Kč.

Výběh a expozice pro želvy obrovské

V objektu Domeček č. 1 – pizzerie se nově vystavěla vnitřní expozice a také výběh pro želvy obrovské. Na této akci se účastnilo více dodavatelských firem. Celkové náklady akce jsou cca 490 000 Kč.

Dvorečky u nového nosorožince

U objektu Nový nosorožinec se vystavěly v zázemí nové dvorečky. Jedná se o ocelové sloupy a ocelové plotové dílce a brány. Akce probíhala v červenci a srpnu. Celkové náklady akce jsou 338 000 Kč.

Vyhlídková plošina u nosorožců. (sj)

Kontaktní stěna pro sloního samce

U výběhu sloního samce proběhla výstavba kontaktní stěny ocelové konstrukce, která umožňuje bezpečný kontakt ošetřovatele se slonem. Akce probíhala na začátku roku a celkový náklad byl 204 000 Kč.

Expozice pro hrabáče v pavilonu Africká savana

V roce 2014 započala výstavba expozice pro hrabáče v pavilonu Africká savana. Expozici tvoří africká chýše s rákosovou střechou a výběhem. Výstavba začala v listopadu a dokončena byla v dalším roce na konci února.

Opravy

V roce 2014 proběhlo značné množství oprav a rekonstrukcí. Za zmínku stojí zejména:

- rekonstrukce podlah a hrazení objektu Grévinec, Gazelinec a Buvolinec
- opravy střech objektů karantény, bývalé PB stanice, Hotelu Safari, psince, SEVu a seníku
- oprava voliéry pro plameňáky
- oprava asfaltových povrchů hlavního parkoviště pro návštěvníky
- oprava deseti pokojů Hotelu Safari – oprava ZTI, vytápění, elektroinstalace, koupelen, výmalby, fasády
- oprava zákulisí divadla – oprava izolační přízdívky a kanalizace, výměna oken a dveří

Projekce a příprava staveb

V roce 2014 technický útvar zajistil vlastními silami studie, stavební části dokumentace a kompletaci dokumentací s odbornými profesemi (elektro, PBŘS, statika) pro stavební povolení nebo pro ohlášení stavby či stavebních úprav včetně všech požadovaných změn a doplňků, potřebných vyjádření a stanovisek hlavně pro tyto akce: SAFARI 2014 a LVÍ SAFARI.

Ve spolupráci s externími dodavateli byly zajištěny projektové dokumentace odborných profesí, rozpočty akcí k důležitým stavbám realizovaným v průběhu celého roku 2014 i ke stavbám připravovaným pro rok 2015.

Projekt „Kompostárna ZOO Dvůr Králové a Svoz bioodpadu ze ZOO Dvůr Králové a obce Bílá Třemešná“

Podařilo se nám získat podporu na spolufinancování výše uvedeného projektu v rámci Operačního programu Životního prostředí, který zahrnuje zřízení a vybavení malého zařízení na zpracování biologicky rozložitelných odpadů. Konkrétně se jedná o pořízení mobilní kompostárny, nakladače a nákladního automobilu s kontejnerovým nosičem.

Nadále pokračovala i spolupráce s Vysokým učením technickým, fakultou architektury v Brně.

Zahájení výstavby lviho safari. (vm)

Rozšíření výběhu nosorožců. (vm)

Adopce zvířat

Zdeněk Čermák

Jedno z nejzářnějších zvířat planety, nosorožec tuponosí severní. (zč)

Program na podporu chovu zvířat v zoologických zahradách se rozvíjel do dnešní podoby dlouho. Je to podoba individuální i kolektivní zodpovědnosti za živé tvory v péči nás lidí. Naším cílem je především záchrana mizejících druhů a jejich opětovné navrácení do volné přírody. Na tomto se podílí řada zoologických zahrad včetně té naší.

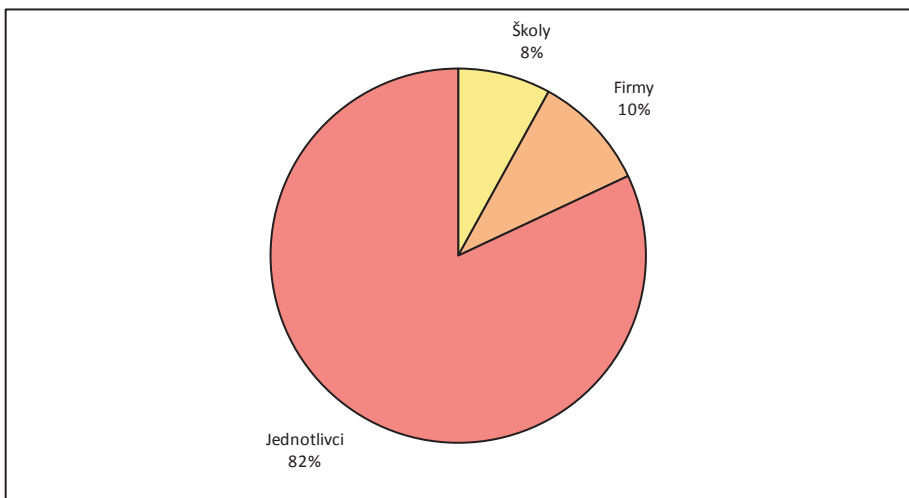
Tyto projekty jsou nejen prospěšné, ale i nákladné. Financování z různých zdrojů je dnes jedinou cestou jak úspěšně dojít k cíli. Ten je daleko, proto pomoc každého z Vás, ať malá či větší, je vítána. Jsme rádi, že zájem o podporu naší zoo je stále větší. Bez Vaší pomoci bychom nemohli podporovat takové množství druhů, jaké je potřeba zachránit. Jedním ze zdrojů je i pomoc adoptivních majitelů.

Jako každoročně tímto děkujeme všem dlouholetým i novým adoptivním majitelům za podporu chovu zvířat v ZOO Dvůr Králové.

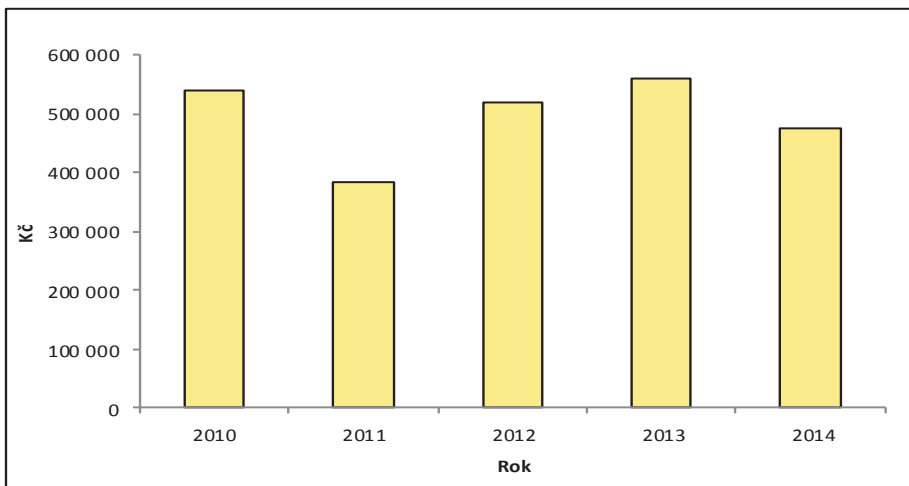
V roce 2014 se do programu adopcí zvířat zapojilo 116 fyzických osob, 12 škol a 15 institucí, které se staly kmotry zvířat. Ti všichni svou laskavostí přispěli celkem 474 116 Kč.

Přehled adoptivních majitelů a spolumajitelů za rok 2014 uvádíme níže.

Adoptivní majitelé a spolumajitelé v roce 2014 (zastoupení v %)

Adoptivní příspěvky v letech 2010 až 2014 (v Kč)

Adoptivní majitelé a spolumajitelé (v Kč)

Druh adoptivního majitele	2013		2014		Rozdíl
	Kč	Majitelů	Kč	Majitelů	
Jednotlivci	368 506,11	101	366660	115	-1846,11
Školy a školní kolektivy	42862	9	50700	12	+7838
Firmy a kolektivy	136 620	17	56759	15	-79861
Celkem	557 988,11	127	474116	142	-83872,11

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, jednotlivci v roce 2014

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Bajer Vilém, Roudnice nad Labem	hrošík liberijský	1 000,00
Bednář Stanislav, Střezetice	surikata	1 000,00
Benešová Vlasta, Praha 9	zebra Chapmanova	3 000,00
Bielicová Krystýna, Doubravice	gepard	500,00
Bisová Klára, Lanškroun	dikdik Kirkův	750,00
Blažková Hana, Hronov	osel somálský	4 000,00
Brethová Jarmila, Praha	impala	3 000,00
Bursová Barbora, Praha	žirafa Rothschildova	500,00
Čapková Martina, Roztoky	mangusta trpasličí	1 000,00
Čech Petr, Most	bongo, fenek	2 000,00
Čejková Lenka, Horní Počápy	levhart perský	1 000,00
Čulíková Jitka, Jablonec nad Nisou	žirafa Rothschildova	5 000,00
Dlask Šimon, Jablonec nad Nisou	lemur kata	500,00
Dohnal Jakub, Trutnov	velbloud jednohrbý	500,00
Doubkovi Káťa a Mike, Pardubice	hrošík liberijský	1 000,00
Dubský Ivo, Jablonec nad Nisou	hulman jávský	6 000,00
Endrštová Veronika, Praha	slon africký	500,00
Grycová Petra, Praha	slon africký	500,00
Hamáčková Dagmar, Vrchlabí	krajta tmavá	1 000,00
Hamplová Lenka, Hradec Králové	pes hyenový	6 000,00
Havel Vladimír, Hradec Králové	zebra Hartmannova, pralesnička	3 500,00
Hladík Jakub, Praha 5	nosorožec širokohubý	500,00
Hliníková Šimona, Broumov	mořské ryby	1 500,00
Holešínská Kateřina, Šardice	lemur kata 4x	140 000,00
Holzel Aleš, Praha	žirafa	500,00
Hrabalová Pavla, Praha	bazilišek zelený	500,00
Hrdý Zdeněk, Ing., Pardubice	orangutan	500,00
Jarolímová Petra, Praha 10	šakal čabrakový	500,00
Jelínková Lenka, Praha	fenek	500,00
Karbulová Iveta, Dvůr Králové nad Labem	ibis jihoafrický	2 000,00
Karešová Blanka, Měslojedy	žirafa Rothschildova	11 000,00
Karvayová Petra,	šimpanz	2 400,00
Keltnerová Zdeňka, Smidary	koza kamerunská	1 500,00
Koláček Zdeněk, Sušice	krajta tmavá	3 000,00
Kortusová Inka, Arnultovice	tygr ussurijský, slon africký	1 000,00
Koucká Zlata, Straky	surikata	1 000,00
Kovaříková Zuzana, Svoboda nad Úpou	koza kamerunská	1 500,00
Král Stanislav, Opava	guereza	500,00
Králová Michaela, Opava	hulman	500,00
Krchňavá Lucie, Pardubice	lemur kata	1 000,00
Krpálek Petr, Mělník	prase bradavičnaté	500,00
Krpoun Luděk, Prachatice	gorila nížinná	1 000,00
Krupičková Zuzana, Jindřichův Hradec	slon africký	500,00
Křičková Bronislava, Písek	okapi	1 000,00
Kříž Miroslav, Dvůr Králové nad Labem	surikata	1 000,00
Kučerová Hana, Brno	polák proužkozobý	500,00
Kuchařová Kateřina, Kobylice	surikata	500,00
Kuchařová Tamara, Trutnov	zebra Grévyho, slon africký, okapi	2 000,00
Kukal Milan, Velichovky	hrošík liberijský	500,00

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Kulířová Jana, Hradec Králové	surikata	1 000,00
Kumprecht Michal, Vrchlabí	lemur kata	1 000,00
Kunešová Lucie, Nový Bor	surikata	500,00
Ladnar Martin, Nomé Město nad Metují	nosorožec tuponosý	20 000,00
Leiskelová Adéla, Živanice	tygr ussurijský	500,00
Lenhart Jan, Hradec Králové	gepard	5 000,00
Lichá Alexandra, Praha	hrošík liberijský	500,00
Lukášová Ludmila, Vrchlabí	levhart perský	1 000,00
Machatí Hana a Svatopluk, Jičín	kočkodan Campbellův	600,00
Machková Andrea, Dvůr Králové nad Labem	zebra Grévyho	500,00
Málek Miloš, Častolovice	tygr ussurijský	900,00
Melenová Malgorzata	surikata 2x	3 000,00
Mičianovi Janička a Tereza, Příbram	tygr ussurijský	500,00
Mikolajczyk Petr, Trutnov	surikata	500,00
Milbauerová Romana, Praha	surikata	500,00
Němečková Jana, Hradec Králové	serval, veverka kapská	2 000,00
Novák Bořivoj, Vejprnice	žirafa síťovaná	500,00
Nováková Alena, Pardubice	levhart perský	1 000,00
Nováková Miroslava, Vejprnice	žirafa síťovaná	500,00
novomanželé Antošovi	žirafa síťovaná	1 500,00
novomanželé Emmerovi	lemur kata	3 000,00
novomanželé Luxovi	tygr ussurijský	3 000,00
novomanželé Prausovi	hrošík liberijský	3 000,00
Opočenský František, Brandýs n/L	přímorožec arabský	2 000,00
Panenkova Eva, HK	kolpík africký	4 000,00
Pekárková Nikola, Batňovice	lvíček zlatý	500,00
Petrílková Kristýna, Vrchlabí	hrošík liberijský	500,00
Pilátová Jana, Praha	pes ušatý	500,00
Podlahová Miluše,	gepard	2 400,00
Pumprová Nicolka, Trutnov	zebra damarská	500,00
Rabas Přemysl, Chomutov	nosorožec širokohubý	3 000,00
Reicheltová Lenka, Hořice	čírka hottentotská	500,00
Rejlová Nikola, Černý Důl	lev	500,00
Runštuková Margareta, Máslojedy	žirafa Rothschildova	10 000,00
Růžička Jaroslav, Třemošnice	surikata	500,00
Řeháková Jana, Nová Paka	gorila Tadao	6 000,00
Samek Martin, Lično	fenek	500,00
Soukupová Petra, Praha	hulman jávský	500,00
Spáčilová Monika, Praha	slon africký	500,00
Stefaček Jan, Slatiňany	orangutan	1 800,00
Stiskálová Renata, Ústí nad Orlicí	husička vdova	695,00
Svoboda František, Kladno	okapi	1 000,00
Šecová Daniela, Dvůr Králové nad Labem	díkdík Kirkův	500,00
Šedivá Michala, Nový Bydžov	myš východoafrická	500,00
Šepsová Jiřina, Nová Paka	koza kamerunská	1 000,00
Ševčíková Stanislava, Křenov	žirafa Rothschildova	500,00
Šindlarová Eva, Praha	tygr ussurijský	750,00
Šišák Radek, Roztoky	nosorožec s.t.	500,00
Škrbelová Krátká Barbora, Opava	guereza	3 000,00
Šrůta Martin, Beroun	zebra Chapmanova 2x	6 120,00

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Štářová Petra, Luštěnice	tygr ussurijský	800,00
Teplá Danuše, Náchod	lemur kata	10 000,00
Tlustá Marcela, Lovosice	hrošík liberijský	500,00
Valešová Alena, Jaroměř	tygr ussurijský	500,00
Venclová Zuzana, Česká Třebová	surikata	500,00
Vernorová Miroslava, Kladno	levhart perský	1 000,00
Veselá Denisa, Roudnice nad Labem	serval	500,00
Vilímek Michal, Praha 8	žirafa síťovaná	3 000,00
Vinterová Klára, Praha	čáp sedlatý	945,00
Vonková Kateřina, Kralupy n/V	tygr ussurijský, lev	1 500,00
Vosála Petr, Praha 5	velbloud jednohrbý	3 000,00
Zábrodský Michal, Jilemnice	slon africký	1 000,00
Zdráhal Karel, Plzeň	nosorožec tuponosý	20 000,00
Zlatohlávková Zuzana, Všetary	zlatohlávcí	1 000,00
Žáková Nikola, Přelouč	surikata	2 500,00
Žilková Gábina, Roudnice	karetka novoguinejská	1 000,00
Celkem		360 040,00

V roce 2014 jsme od adoptivních majitelů a spolumajitelů získali na chov geparda 7900,- Kč. Děkujeme. (zč)

Surikata je velmi oblíbený druh k adopci. Na jejich chov jsme letos získali 12 500,- Kč. (zč)

Baziliška zeleného letos adoptovala Pavla Hrabalová z Prahy. (zč)

Sponzoring a dary

Hana Dvořáková, Gabriela Kunešová

Společnost De Heus a.s. darovala na ochranu zvířat a životního prostředí 30 000,- Kč. Děkujeme. (th)

V roce 2014 naše zoologická zahrada z peněžních darů a z výnosů z reklamy získala 2 982 950 Kč. Výnosy z nepeněžních darů a nefinanční reklamy dosáhly hodnoty 278 170 Kč. Děkujeme na tomto místě vám všem, kteří podporujete provoz naší zoologické zahrady, přispíváte na chov vzácných a ohrožených zvířat a umožňujete nám realizovat naše záchranné projekty.

Nefinanční reklama v roce 2014

Partner	Kč	Plnění za poskytnutou reklamu
Dostihový spolek a.s., Pardubice	50 000,00	reklamní tabule na dostihovém závodišti
GOLEMGROUP, s.r.o., Letohrad	40 000,00	inzerát v časopise Abeceda bydlení
GOLEMPRESS, s.r.o., Letohrad	40 000,00	inzerát v novinách GOLEMPRESS
Mafra a.s., Praha	31 652,00	dodávka MF Dnes pro návštěvníky
LP Komfort s.r.o., Praha	24 294,00	dodávka pracovních oděvů
Miroslav Kocián, A+M Borovnička	20 661,00	údržba bazénů v hotelu a kempu
Pardubický kurýr spol. s r.o.	16 529,00	reklama v časopise Pardubický kurýr
Šikland a.s., Zvole nad Pernštejnem	15 000,00	reklamní tabule v areálu Šilkova mlýna
CARU Praha s.r.o.	4 348,00	pronájem mrazáčního boxu
Hvězdárna v Úpici	826,00	reklamní tabule ve hvězdárně

Výnosy z reklamy v roce 2014

Partner	Kč
Coca-Cola HBC Česká republika, s.r.o.	337 623,00
*Československá obchodní banka, a.s., Praha	248 000,00
ČEZ, a.s., Praha	200 000,00
Plzeňský Prazdroj a.s., Plzeň	150 000,00
Adventura s.r.o., Praha	53 000,00
UNILEVER ČR, spol. s r.o., Praha	50 000,00
Play games a.s., Praha	41 322,00
GASTRO - ZOO s.r.o., Zvičina	32 824,00
Josef Hájek - autoopravna, Týnec nad Labem	25 000,00
MediaCom Praha s.r.o.	24 000,00
BOBY - FLEISCH spol. s r.o., Dolní Brusnice	22 000,00
Město Dvůr Králové nad Labem	17 000,00
J. Seidl a spol. s.r.o., Dvůr Králové n. L.	15 000,00
ZPA Smart Energy s.r.o., Trutnov	13 000,00
I. SPZ s.r.o., Pardubice	9 617,00
TREDO s.r.o., Bílá Třemešná	5 808,00
JUTA a.s., Dvůr Králové n. L.	4 575,00
ZTS Dvůr Králové, s.r.o.	808,00

Peněžní dary v roce 2014 (údaje v Kč)

Dárce	Částka	Účel daru
ČSOB a. s., Praha	700 000,00	Financování provozu ZOO v roce 2014
Nadace ČEZ, Praha	400 000,00	"Naučná stezka Safari II"
Anonymní dárci	237 773,16	Ochrana zvířat a životního prostředí
Unilever ČR, spol. s r.o., Praha	100 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Nadace Artemis, Hostín	98 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
TBWA Praha s.r.o., Praha	30 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
ATAS elektromotory, Náchod	30 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
De Heus a.s., Bučovice	30 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Plynoklad s.r.o., Pardubice	25 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Ing. Tomáš Hajnýš, DKnL	19 800,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Pan a paní Čejkovi, Horní Počáply	15 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
ZPA Smart Energy a.s., Trutnov	15 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
JUTA a.s., DKnL	12 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
RNDr. Dana Holečková, DKnL	10 800,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Paní Radmila Gareisová, Pardubice	5 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Pan František Novák, Pardubice	5 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí

Nepeněžní dary v roce 2014 (údaje v Kč)

Dárce	Hodnota daru	Forma daru
ZOO Dresden, Německo	5 200,00	ptáci
ZOO Lešná	3 200,00	ptáci
ZOO Liberec	2 500,00	ptáci
Anonymní dárce	2 100,00	myš východoafrická 21 ks
ZOO Liberec	2 000,00	buvolec běločelý 2 ks
ZOO Olomouc	2 000,00	lev berberský 2x
ZOO Köln, Německo	1 500,00	čejka korunkatá 3x
Anonymní dárce	1 400,00	ptáci
ZOO Köln, Německo	1 000,00	chocolatka červená
ZOO Wroclaw, Polsko	1 000,00	paovce hřivnatá
ZOO Wroclaw, Polsko	1 000,00	přímorožec šavlorohý
ZOO Odense, Dánsko	1 000,00	sitatunga
Tierpark Berlin, Německo	1 000,00	karakal
Van Hhaveere Luc, Belgie	1 000,00	ibis jihoafrický 2 ks
ZOO Lešná	500,00	zoborožec chechtavý
ZOO Vídeň, Rakousko	500,00	dudek chocholatý
ZOO Jekatěrinburg, Rusko	500,00	hrabáč kapský
Pan L. Stránský, Trutnov	200,00	ostralka rudozobá
Anonymní dárce	100,00	agama vousatá
SVITAP J.H.J. spol. s r.o., Svitavy	5 000,00	stan
Valášková Milá pila, Kohoutov	1 920,00	piliny
Pan Luboš Sobota, Městec Králové	240,00	24 ks mrčát

Hvězdáři z Úpice letos opět podpořili zoo nefinanční reklamou. (th)

Výroční zpráva občanského sdružení NATURA VIVA 2014

Jiří Děd

Africké bubny v zoo. (zč)

Cílem občanského sdružení NATURA VIVA je veřejně prospěšná činnost se zaměřením na ochranu přírody.

Příjmy našeho občanského sdružení dosáhly v roce 2014 výše 179 Kč a výdaje za tento rok činily 1620 Kč. Jedná se o výdaje spojené s bankovními poplatky.

Bohužel se tento rok opět nepodařilo získat žádnou dotaci na připravené projekty environmentální výchovy.

K datu 31. 12. 2014 disponujeme prostředky ve výši 130 383 Kč, uloženými na běžném a spořicímu účtu ČSOB.

Za dobu působení sdružení NATURA VIVA bylo získáno celkem 6 499 781 Kč a z toho bylo vydáno 6 369 394 Kč. Převážná většina těchto výdajů je účelovými

Zoologie

Pavel Moucha

Zmiije útočná. (jm)

Více jak třetina stálých zaměstnanců zoo se podílí přímo na chodu samostatného útvaru, kterému říkáme krátce a srozumitelně zoologie. Co se však za tímto názvem skrývá? Každého asi napadne, že zde jsou zařazeni ošetřovatelé a chovatelé (označení pro zkušeného ošetřovatele), kteří přímo pečují o zvířata. Ano, to je pravda. Takových pracovníků na zoologii pracuje 56 a představují základní článek útvaru. Jsou rozděleni do čtyř úseků, jinak též oddělení (kopytníci I, kopytníci II, ptáci a primáti a oddělení s nejširším záběrem, kam patří šelmy, sloni, plazi, obojživelníci, ryby a všichni bezobratlí). Každé oddělení má na starosti jeden zoolog. O zdraví zvířat se starají dva veterinární lékaři. Musí zajistit každodenní péči, protože zoo chová více jak dva tisíce zvířat a při takovém počtu se jen vzácně stane, že nějaké zvíře nepotřebuje veterinární pomoc. Nemusí to vždy být léčení nemoci, ale mohou to být preventivní zákroky u právě narozených mláďat nebo plánované vakcinace apod. Počet druhů chovaných v zoo se v posledních letech nijak dramaticky nemění, stále jich je přes 300, ale druhová skladba se ještě více přibližuje Africe a africké druhy se dostávají do přesily nejen u kopytníků, kde toto platí již léta. Podrobněji o dění na jednotlivých úsecích informují samostatné příspěvky příslušných zoologů.

Levhart perský. (sj)

Hlavní zoolog Pavel Moucha při natáčení TV Prima. (jm)

Šelmy a malí savci

Radek Hlávka a Gabriela Linhart

Pár servalů zanedlouho oslaví 18-té narozeniny. (jlm)

Rok 2014 byl na tomto úseku ve znamení rozšiřování kolekce afrických druhů. Kolekce byla obohacena o africké kočky karakaly (*Caracal caracal*), cibetky africké (*Civettictis civetta*) a ženetky tečkové (*Genetta genetta*), dva zástupce afrických cibetkovitých šelem. Nový druh je i u promyk, a to promyka červená (*Galerella sanguinea*). Z hlodavců to pak byli dikobrazi jihoafričtí a osináci afričtí. Byly zahájeny práce na novém průjezdném lvím výběhu. Termín dokončení je květen 2015.

Kočkovití (*Felidae*)

Lev indický (*Panthera leo persica*) – u tohoto poddruhu lva bylo rozhodnuto, v závislosti na specializaci zoo na africkou faunu, o zrušení jeho chovu a nahrazení chovem afrických lvů. Po jednáních s EEP koordinátorem pro indické lvy a veterinární komisí EAZA byly v loňském roce stanoveny podmínky, za jakých se mohou dvě lvice, Yanna a Yenny, narozené v ZOO Helsinky, vrátit zpět do chovného programu. Byla stanovena roční karanténa a podmínka vyšetření na virové choroby (FIV, FIP, FeLV) na univerzitě v Glasgow. Po splnění podmínek karantény a negativních výsledcích zdravotních testů odešly obě lvice v dubnu zpět do ZOO Helsinky. Zbývající pár „indických lvů“ potkal jiný osud, než jsme plánovali. Samec Brahma byl utracen v březnu z důvodů velmi vážného zdravotního stavu. Utracení předcházelo období, kdy po několika záchvatech samec ulehnul a i přes intenzivní léčbu se jej nepodařilo postavit. Při pitvě bylo diagnostikováno poškození ledvin. Samice Avani byla přesunuta do karantény a o jejím osudu se bude jednat. Jisté je jen, že je neperspektivní do chovu a nesplňuje statut čistokrevných indických lvů.

Lev berberský (*Panthera leo leo*) – na chov tohoto poddruhu lva by se chtěla v budoucnu zaměřit naše zoo. Uvolněné prostory po indických lvech proto již v tomto roce obsadili dva dvouletí samci Napoleon a Bart, narozeni v dubnu 2012 v ZOO Olomouc. Přislíbeny jsou i dvě berberské lvice, narozené v roce 2014 v Zoo Hannover, po matce pocházející z chovu Zoo de Rabat v Maroku.

Největší změnou v chovu lvů je ale skutečnost, že na podzim roku 2014 byla zahájena výstavba nového komplexu pro lvy, který umožní návštěvníkům průjezd jejich výběhem. Velikost výběhu je cca 1,5 ha, ke kterému přibude i nový pavilon. Ten bude ale sloužit víceméně jen jako chovné zázemí, expoziční bude pouze jeho menší část. Kapacita pavilonu je 10 dospělých lvů. Než dojde k rozmnožení berberských lvů, zaplní tento komplex pravděpodobně skupina starších kastrovaných zvířat, uvyklých na provoz autosafari.

Tygr ussurijský (*Panthera tigris altaica*) – u tohoto taxonu dojde v nejbližší době ke zrušení chovu. Během roku bylo stále jednáno o přesunu dvou zvířat do USA. Obě zvířata, chovný samec Jupiter a mladá samice Patricie, kteří tam byli vybráni na doporučení koordinátorů EEP a Amur Tiger Global Species Management Plan, čekají již pouze na vyřízení dovozního a vývozního CITES. O mladého samce Tibera mají stále zájem v Japonsku (Sapporo Zoo), ale v tamní zoo musejí ještě upravit jeho expozici, takže nejbližší termín odchodu byl stanoven podzim 2015. V dubnu, ve věku nedožitých 18 let, byl navždy uspán samec Skip, a to z důvodů závažného zhoršení zdravotního stavu. Další změnou je, že do ZOO Tábor – Větrovy odešla v červnu do deponace naše 14roční samice Nina.

Mládě levharta perského - přirozený odchov. (jm)

Levhart perský (*Panthera pardus saxicolor*) – v průběhu roku bylo zaznamenáno několik významných událostí. Nejzávažnější událostí bylo, po dohodě s koordinátorem EEP, převedení všech našich zvířat, s výjimkou samice Jacquelin, mezi poddruhové křížence. Důvodem je původ chovného samce Taiana, který přišel v roce 2011 ze Zoo Novosibirsk. Dle vědeckých studií obsahuje jeho genetická výbava stopy afrických levhartů. Tento samec se stal i letos otcem mláďete, jehož matkou je jmenovaná samice Jacquelin. Samice porodila celkem tři mláďata (samičky), jedno mrtvé, jedno živé a jedno slabé a neživotaschopné, které do druhého dne uhynulo. V zoo zůstává ještě pár mladých, uměle odchovaných, levhartů z loňského roku, o jejichž osudu se jedná.

Gepard (*Acinonyx jubatus*) – v chovu gepardů došlo také k několika změnám. Nejpříjemnější bylo narození pěti koťat, dvou samců a tří samic, v měsíci říjnu samici Darili, a to po spojení se samcem Nescio. Jejich odchov zatím probíhá bez výraznějších komplikací. Bohužel došlo ale i ke ztrátám. V měsíci září uhynul 8letý samec Fred na pneumonii, způsobenou zárodky bakterií *Pasteurella*. Dále uhynula 11letá samice Mikita, která k nám byla v tomto roce zapůjčena od soukromého chovatele, a to na selhání ledvin s průchodnými jevy amyloidosy. Do jiné instituce, ukrajinské Zoo Berdyansk, odešlo jedno zvíře, desetiměsíční samec.

Serval (*Leptailurus serval*) – u tohoto druhu nebyly v letošním roce žádné změny. V zoo se nachází pouze pár již velmi letitých zvířat (18 a 17 let), který v naší zoo zplodil úctyhodných 44 potomků.

Karakal (*Caracal caracal*) – je novým druhem malých koček v naší zoo. V dubnu 2014 přišel do zoo půlroční sourozenecký pár ze Zoo Toruň. Samec z tohoto páru byl ještě do konce roku odeslán do jiné instituce. Jako chovný samec byl k naší samici pořízen 3letý samec Mazuri, který se narodil v TP Berlín a k nám přišel ze Zoo Bratislava. Tam se již osvědčil jako chovný, tak doufáme, že se nám podaří v brzké době tyto kočky rozmnožit.

Promykovití (*Herpestidae*)

Surikata (*Suricata suricatta*) – chov tohoto druhu byl i v letošním roce poměrně úspěšný, celkem se odchovalo 10 mláďat. Většina z nich se narodila a byla odchována v přírodních norách ve venkovním výběhu. Zoo opustilo 6 zvířat. Přišel na osvěžení krve nový samec původem z Lory Park v JAR, který by se měl zapojit do chovu v příštím roce.

Mangusta liščí (*Cynictis penicillata*) – na začátku roku přišly ze Zoo Plzeň dvě dospělé samice. S naším původním samcem se během roku podařilo odchovat 3 mláďata. Mláďata byla opět vychována v noře ve venkovním výběhu.

Mangusta trpasličí (*Helogale parvula*) – u tohoto druhu bylo v tomto roce, po loňských nezdarech, dosaženo odchovu, byla odchována celkem 3 mláďata ve dvou vrzích od jedné samice.

Psovité (*Canidae*)

Pes hyenový (*Lycan pictus*) – u tohoto druhu psovité šelmy došlo ke stagnaci chovu, neboť obě feny musely být ze zdravotních důvodů chirurgicky vykastrovány. Občasné zdravotní problémy se objevují i u samce, který má chronické problémy se srstí a kůží, zatím z nejjistěných příčin.

Karakal - nový druh v zoo. (sj)

Týden duchů u psů ušatých. (jm)

Surikata - celkem se letos odchovalo 10 mláďat. (jm)

Mangusta liščí - nový člen skupiny. (jm)

Pes ušatý (*Otocyon megalotis*) – v letošním roce se po několika letech nezdaru podařilo odchovat mláďata, i když to nebyla záležitost zcela jednoduchá. Po několika neúspěšných odchovech naší uměle odchované samice jsme se rozhodli, že pokud nebude odchov probíhat standardně, pokusíme o odchov poloumělý. Po porodu, začátkem dubna, bylo z chování samice detekováno, že je opět velmi zmatená a neví, jak se o mláďata správně postarat. Proto jí byla dvě přeživší mláďata, samičky, odebrána na umělý odchov. Jelikož ale jinak o mláďata oba rodiče jeví velký zájem, byla jim od počátku mláďata ukazována, posléze k nim dávana do boxu na stále delší časové intervaly a nakonec ponechána zcela u nich. S výjimkou krmení mateřským mlékem oba rodiče mláďata odchovali. Ke konci roku byla obě mláďata, tak geneticky cenná pro evropský chov, již nedílnou součástí skupiny. Za tuto podařenou akci patří velký dík všem chovatelkám na úseku šelem.

Fenek (*Vulpes zerda*) – u tohoto druhu se nám podařilo získat do deponace starší, ale chovný pár, ze ZOO Olomouc. Byla pro ně upravena nová expozice, tak doufáme, že na své odchovy nezapomenou a porodí mláďata v příštím roce v naší zoo. Náš původní pár, který se již potýkal se závažnějšími zdravotními problémy, byl odeslán k soukromému chovateli na dožití.

Šakal čabrakový (*Canis mesomelas*) – u tohoto druhu, ač naší zoo prošlo již několik jedinců, se rozmnožování stále nedaří. Nevíme, zdali budeme úspěšní i u současných dvou jedinců, kteří jsou stále poněkud plaší. Přislíbem by mohlo být, že by v příštím roce měli obsadit větší a klidnější výběh.

Hyenovití (*Hyaenidae*)

Hyena skvrnitá (*Crocuta crocuta*) – u tohoto druhu stále nedochází k rozmnožení, ač, oproti letům minulým, jsou patrný již náznaky sexuálního chování.

Hlodavci

U této skupiny savců došlo v letošním roce ke změně druhové skladby. Byl ukončen chov aguti zlatých (*Dasyprocta leporina aguti*), a to jednak úhynem samice, tak i odchodem zbylého samce do jiné instituce. Druhá skladba byla na druhou stranu obohacena o dva druhy afrických dikobrazů. Jedná se o pár dikobrazů jihoafrických (*Hystrix africae australis*), původem z Lory Park v Jihoafrické republice, a samce osináka afrického (*Atherurus africanus*). Dále byla darem od soukromého chovatele obohacena druhová kolekce o skupinu východoafrických myší *Arvicanthis neumanni*.

Veverka kapská (*Xerus inauris*) – u této zemní pouštní veverky došlo během roku k několika porodům a celkem byla odchováno 5 mláďat. Celková kolonie se sestává z 13 zvířat. Na osvěžení krve byl pořízen nový pár přímo z importu z jižní Afriky.

Krysa obrovská (*Cricetomys gambianus*) – v případě tohoto druhu největšího afrického myšovitého hlodavce spolu zvířata harmonizují, ani letos se je však nepodařilo přivést k úspěšné reprodukci. Zvířata byla spojena do společné expozice s damanem stromovým, což proběhlo zcela bez problému a občas můžeme spatřit, jak oba druhy zvířat spolu hodují u jedné misky.

Hmyzožravci

Ježek bělobřichý (*Atelerix albiventris*) – je jediným zástupcem hmyzožravců v zoo. Samec tohoto druhu je ale stále mimo expoziční část, pracují s ním děti na Darwinově stanici.

Kopytníci

Luděk Čulík, Jiří Hrubý

Stádo pakoňů v safari. (sj)

Ke konci roku 2014 chovala zoo 706 kopytníků v 56 druzích a formách.

Významné odchovy

V roce 2014 se narodilo ve stádech kopytníků 230 mláďat v 34 druzích a formách. Mezi významná narození patří 6 adaxů, 15 antilop koňských, 11 antilop vraných, 4 bahnivci horští, 5 bong, 8 kudu malých, 13 antilop losích, 6 nyal nížinných, 14 impal, 9 buvolů kaferských, 6 vodušek abok, 2 pakoně běloocasí, 8 pakoní modrých, 6 oryxů jihoafrických, 2 zebry bezhřívé, 7 paovcí hřivnatých, 3 žirafy Rothschildovy a 3 žirafy síťované.

Nová zvířata v zoo

Chovné skupiny byly v letošním roce doplněny o nové, geneticky potřebné jedince. Během roku jsme dovezli: 1,0 přimorožec šavlorohý ze Zoo Wrocław, 1,0 chocholátka červená ze Zoo Köln, 1,0 buvolec běločelý ze Zoo Hannover, 0,2 buvolec běločelý ze Zoo Liberec, 1,0 sitatunga ze Zoo Odense, 1,0 antilopa losí ze Zoo Hannover, 1,0 paovce hřivnatá ze Zoo Nürnberg.

Nosorožci

Po potvrzení březosti samic Jessi a Maishy dále pokračovala chovatelská práce. Čekaly nás nelehké úkoly. Především se pokusit o zabřeznutí samice Elby, která i přes pravidelné spojování a páření již několikátou sezónu nezabřezla. Proto jsme přistoupili k podrobnějšímu vyšetření jejího zdravotního stavu ve spolupráci s IZW Berlín. Po kontrole

reprodukčních orgánů nebyly shledány žádné zásadní patologické změny, které by měly bránit opětovnému zabřeznutí. Při vyšetření jsme přibližně určili datum další říje a následně samici spojili se samcem Davu. Využili jsme hormonální stimulace a došlo k páření. Od té doby nedošlo k zájmu samce o samici, a tak existuje reálná naděje, že Elba zabřezla. To by se mělo potvrdit z rozboru trusu v roce 2015.

Po tomto spojování byl samec Davu přesunut ze starého nosorožince na nový, kde ho čekaly dvě mladé samice Eva a Jasmína. Pro přípravu spojování jsme využili nový dvorek, který vznikl v zázemí pavilonu a sousedí s největším výběhem. Navykání zvířat probíhalo velmi slibně a ta vůči sobě neprojevovala žádnou agresivitu. Samotné spojování bude probíhat v roce 2015 a věříme, že se nám obě mladé samice podaří zapojit do reprodukce. Další pár, kde začaly přípravy na spojování, byl samec Mweru a samice Etosha. Zde již nic neprobíhalo ideálně a zvířata byla vůči sobě velmi agresivní. Po opakovaných pokusech o kontaktování se spojování jeví jako nereálné, nicméně trpělivou prací a za pomoci další samice Joly došlo k odbourání agresivity a zvířata byla úspěšně spojena. Zatím však k páření nedošlo. I zde budeme pokračovat v roce 2015.

I v životě poslední samice severního poddruhu nosorožce tuponosého Nabiré došlo k řadě změn. Po vývoji situace v Ol Pejete bylo rozhodnuto, že i samice Nabiré bude zapojena do projektu poslední šance na přežití. Její přínos by měl spočívat v možnosti odběru vajíček pro budoucí invitro oplodnění. Nejdříve však muselo dojít k revizi stavu reprodukčních

Skupina buvolů kaferských. (jm)

Prase savanové v novém výběhu. (jm)

Stádo antilop losích na safari. (sj)

orgánů. I toto vyšetření probíhalo za asistence IZW Berlín. Výsledkem byla nutnost odstranění cysty na vaječniku, o což jsme se také pokusili. Tento zákrok byl proveden taktéž na novém dvorku, který nám umožnil využití jeřábu pro zavěšení samice v průběhu dlouhého a náročného zákroku. Ten byl úspěšný jen zčásti a cysta se podařila odstranit asi z poloviny. Po tomto zákroku byl samici poskytnut čas na rekonvalescenci a o jeho případném opakování bude rozhodnuto v roce 2015.

Zebry a osli somálští

Po zapůjčeném hřebci zebry damarské Wonderovi (ze Zoo Jihlava) se narodila klisna Avathea, která zůstane v našem chovu a obohatí stávající skupinu. Do chovu byl v létě zapojen nový hřebec Dube, pocházející ze ZOO Gaia Park Kerkrade.

U zeber bezhřívých se do chovu úspěšně zapojil nový hřebec Marty ze Zoo Liberec, po kterém se narodila první dvě hříbata. Stáda zeber Hartmannové a Grévyho byla po roční pauze letos opět připuštěna hřebci, takže v příštím roce bychom se mohli dočkat opět boomu mláďat. Tato pauza se dělá z důvodu, aby klisny měly klid na odchov svých mláďat a také aby hřebci nebyli brzy v chovu přereprezentováni.

Štětkouni a prasata savanová

V chovu štětkounů nedošlo k výrazným změnám ani přes opakované pokusy získat dalšího samce, který by nám umožnil sestavit druhý pár a tak přispět ke změnám, které by vedly k narození mláďat, o což se již několik let pokoušíme.

Skupina prasat savanových si pomalu zvykla na své nové umístění a po úpravách ve výbězích nosorožců započaly přípravy na jejich spojení s nosorožci tuponosými, které by mělo být uskutečněno na jaře 2015. Došlo k neočekávanému porodu, kdy samice Rosemary porodila jedno mládě. Sameček však po několika dnech uhynul.

Okapi a žirafy

V roce 2014 nedošlo v chovu okapi k žádným změnám. Stále chováme obě mláďata samce Ewanga a samici Ebony, která se v naší zoo narodila v letech 2008 a 2011. Očekáváme vyjádření koordinátora chovu a případné doporučení pro další chov.

V chovu žiraf jsme celkem zaznamenali 7 porodů, ale ne všechny dopadly dobře. U žiraf Rothschildových došlo opět u samice Viktorie k porodu plodu v zadní poloze, bohužel tentokrát se nám mládě nepodařilo z porodních cest vyprostit včas a to se narodilo mrtvé. U žiraf síťovaných nám nemilé překvapení připravila samice Izabela, která se po svém prvním porodu odmítla o mládě starat. I přes veškerou péči a snahu chovatelů se nám bohužel mládě nepodařilo odchovat. Také jsme přišli o chovného samce žirafy síťované, který uhynul při anestezii při korekci paznehtů. O nového samce budeme usilovat až po přestavbě pavilonu, která se chystá v nejbližší době.

Antilopy

Výrazného úspěchu jsme dosáhli v chovu antilop koňských a vraných. Oba druhy jsou u nás zastoupeny dvěma stády a jsou k vidění nejen v safari, ale i v klasické části či na

volných výběžích. U antilop koňských se do reprodukce zapojil nový samec Kamusi, pocházející z libereckého chovu, který do zoo dorazil v roce 2011. U antilop vraných se také do chovu dostal nový samec Benni, pocházející ze Zoo Schmiding, ten se do zoo dostal již v roce 2010.

V chovu bong jsme tento rok neměli takové štěstí, a tak došlo k několika úhynům buď starých jedinců, nebo mláďat, která nebyla životaschopná. Přesto se do reprodukce zapojil nový samec Bruno ze Zoo Tierpark Berlin. Dvě samice, které se po něm narodily, jsou příslibem pro další zdárný chov.

Stádo přimorožců šavlorohých se nám podařilo doplnit o nepřibuzného samce ze Zoo Wroclav a na začátku sezóny byl již samec se skupinou spojen. V příštím roce bychom se tak mohli dočkat opět mláďat tohoto ohroženého druhu.

Celkem úspěšný rok byl také pro bahnivce horské, kde se už roky potýkáme s malou chovnou základnou. Naším samicím se narodila 4 mláďata, bohužel tři z nich jsou samci. I tak je ale stále naděje, že by tři mladé samice mohly ještě chov bahnivců u nás na nějaký čas udržet. Do budoucna se ale neobejdeme bez dotace nových jedinců.

U přimorožců arabských jsme přistoupili k ukončení chovu. Dlouhodobě jsme se potýkali s jejich umístěním nejen v sezóně, ale i přes zimní období, a tak jsme jedince přemístili po dohodě s koordinátorem do doporučených chovů.

Již tradičně jsme věnovali zvýšenou pozornost druhům antilop, jejichž chov je velmi náročný. Především v chovu antilop skákavých jsme moc úspěchu nesklidili a podařilo se nám odchovat pouze jediné mládě. Populace těchto antilop v zajetí klesá a všichni chovatelé se potýkají s podobnými problémy, jakými je třeba vysoká úmrtnost mláďat, krmná dávka a nedostatek chovného materiálu. Tento stav donutil všechny chovatele, aby i přes to, že tento druh není koordinován, sjednotili své postupy a přistoupili k užší spolupráci.

Chov kudu malých byl o něco úspěšnější. Přestože se v naší zoo narodilo více mláďat než ve zbytku Evropy, stále se potýkáme s problémy podobného rázu jako u antilop skákavých.

Tuři a ovce

Nového pavilonu se v tomto roce dočkala naše chovná skupina paovcí hřivnatých. Nové chovné zařízení nahradilo staré prostorově nevyhovující, které je umístěno v safari. Paovcím se tak zlepšily podmínky pro chov. Zároveň jsme skupinu doplnili novým samcem ze Zoo Nürnberg.

Autosafari a výběh Safari kempu

Africké safari bylo otevřeno pro veřejnost od 19. 4. do 5. 10. 2014 a jako v loňském roce měli návštěvníci možnost si ho prohlédnout i z vlastního automobilu. Zde kromě již každoročně chovaných skupin došlo k několika změnám. Po přestavbě výběhu žiraf

Zebry Grévyho s mládětem. (sj)

Stádo žiraf se rozroste o nového samce po plánované přestavbě pavilonu. (zč)

síťovaných byla skupina pakoní běloocasých v safari nahrazena chovnou skupinou pakoní bělobradých. Tato změna proběhla bez výraznějších problémů a pakoně bělobradí zde strávili celé léto. Další novou skupinou bylo malé stádečko sitatung. I ty se v safari zabydly a i přes svůj skrytý způsob života zpestřily expozici. Jinak sezóna proběhla až na výlety antilop losích mimo výběhy bez problémů.

Výběh Safari kempu byl letos osazen stádem pakoní běloocasých, triem pštrosů afrických, dvěma samci žiraf (Rothschildovy a síťované), dvěma samci adaxů a stádem zeber damarských. Jelikož jsme měli z minulých let zkušenost, že zebry novorozené pakoně napadají, počkali jsme, až proběhnou porody pakoní, a teprve poté jsme celé stádo zeber i s novým hřebcem do výběhu pustili. Mláďata pakoňů jsou po několika dnech již tak čilá a stále v blízkosti matky, že jsme již útoky od zeber na ně nezaznamenali.

Velkou letošní novinkou bylo propojení výběhu žiraf síťovaných s volným výběhem. Žirafám se tak několikanásobně zvětšil prostor a ty ho začaly ihned náležitě využívat. Také jejich spojení se stádem antilop koňských proběhlo bez problémů a obě skupiny si vzájemně nijak nepřekážely. Návštěvníci se tak při troše štěstí mohli na nové lávce setkat s oběma druhy žiraf najednou, spolu se stádem zeber Grévyho a stádem antilop koňských. V další části pak ještě s triem nosorožců širokohubých.

Samička Nabiré oslavila třicáté první narozeniny. (jm)

Bezobratlí

Radek Hlávka a Gabriela Linhart

Strašilký jsou jedním z oblíbenějších druhů hmyzu. (th)

V druhovém zastoupení v expozici bezobratlých živočichů, nazvané Svět hmyzu, nedošlo za uplynulý rok k žádným podstatným změnám. Tato kolekce živočichů je totiž závislá na vlastních odchovech a nabídkou těchto živočichů na českém chovatelském trhu.

Ze skupiny pavoukoců byly získány jako nový druh např. sklípkan *Acanthoscurria geniculata* nebo nefila *Nephila constricta*. Přibyl další druh štíra, a to africký jedovatý *Parabutus radus*. Novým druhem je i archaicky vypadající svinule rodu *Globotherium*. Ze skupiny brouků to jsou zlatohlávci *Eudicella tetraspilota*, *Chlorocala africana* a *Cyprolais aurata*, dva druhy kudlanek rodu *Sibylla* a *Sphodromantis*.

Zajímavými novými druhy ze skupiny rovnokřídlého hmyzu jsou východoafrická terestrická všežravá kobylka *Enyaliopsis* a barevné pasaranče *Phymateus aegrotus*.

Rozmnožit se podařilo, mezi jinými, téměř všechny druhy strašilek, včetně lupenitek, dále pak všechny druhy švábů, mnohonožku *Lophostrepus rutilans*, dva druhy brouků zlatohlávků.

Afrotheria aneb sloni, damani a bodlíni

Radek Hlávka a Gabriela Linhart

Daman skalní je nejbližším příbuzným slonů. (zč)

V roce 2014 nedošlo v chovu slonů afrických (*Loxodonta africana*) k významné změně. Stále sice dochází ke spojování našeho samce Kita se samicemi, jsou pozorovány různé náznaky sexuálního chování ze strany samce, nicméně naše adultní samice jsou již s největší pravděpodobností mimo reprodukci. Samec Kito již svými proporcemi začíná připomínat dospělého samce a jeho hmotnost se nyní pohybuje těsně pod hranicí 5 000 kg.

Žádné závažné zdravotní problémy se nevyskytly. V řešení byl pouze hnisavý zánět u pravého klu samce Kita a několik šrámů, způsobených drsnými hrátkami mezi samcem a samicemi. Každodenní samozřejmostí je stále péče o kůži a nohy u všech tří slonů. K této péči nám i v tomto roce napomáhaly bylinné masti, které nám sponzorsky poskytla společnost Aromatica.

V oblasti výživy slonů došlo v letošním roce pouze k problému s mírnou nadváhou samic, způsobeném zlepšením výživy objemovými krmivy.

Pro zlepšení bezpečné bezkontaktní manipulace se slony byla letos zrealizována v části výběhu pro samce manipulačně-kontaktní stěna.

V chovu damanů skalních (*Procavia capensis*) jsme letos přišli o samici. Během podzimní říje byla vážně pokousána samcem. Z tohoto důvodu musela být oddělena a chirurgicky ošetřena. Uhylnula na infarkt během léčby. Nová mladá samice byla přislíbena ze ZOO

Olomouc. Předcházet tomu bude ale úprava expozice, aby se maximálně eliminovala možnost poranění samice.

Kolekci naší zoo obohatil další druh damana, a to noční druh, daman stromový (*Dendrohyrax arboreus*). Jde o samce, který se narodil v roce 2012 v ZOO Ostrava a jedná se vůbec o prvního jedince tohoto druhu narozeného v České republice. Nyní je toto zvíře umístěno v suterénu vily v noční expozici.

V chovu bodlínů Telfairových (*Echinops telfairi*) nedošlo k žádné změně. Samička je oproti samci stále subtilnější, což se projevilo i ve špatné harmonizaci spánku obou zvířat. Doufejme, že se podaří letos zvířata sladit a popřípadě i rozmnožit. Tato zvířata ale stále nejsou expozičně prezentována, jsou umístěna v Darwinově stanici. V příštím roce bychom chtěli tento nedostatek odstranit.

Dalším novým druhem z této skupiny savců je hrabáč kapský (*Orycteropus afer*). Rok a půl staré zvíře, původním chovatelem určené jako samice, přišlo koncem září ze ZOO Ekaterinburg (Rusko). Zvíře se dobře aklimatizovalo na nové podmínky a bez problémů přijímá speciální potravu. Bohužel je ale prozatím drženo v zázemí. Na začátku roku 2015 by však měl hrabáč osadit novou expozici v pavilonu Africká savana.

Náš sloní samec Kito. (th)

Ptáci

Michal Podhrázský

Volavka rusohlavá. (sj)

V roce 2014 byla dokončena změna koncepce chovu ptáků. Na začátku roku bylo chováno celkem 150 druhů (a poddruhů) ptáků, 128 afrických druhů a 22 „neafriických“ druhů. Na konci roku bylo chováno celkem 150 druhů (a poddruhů) ptáků, ze kterých již bylo 147 afrických. Tři „neafriické“ druhy zatím v zahradě setrvávají, jedná se o pelikána skvrnozobého, tento druh zatím množíme v Evropě jako jediní a připravujeme jeho návrat na Filipíny, kde vyhynul. Druhým druhem je ara ararauna, jedná se o kontaktního jedince, který je používán při programech. Posledním je samice holuba horského, která čeká na odchod. Mezi významné příchody patří získání samice čápa sedlatého, tří ibisů jihoafrických, samice jeřába bradavičnatého a čtyř vlh núbijských. Do reprodukce se zapojilo 54 druhů (samice snesla vejce), vylíhlo se 213 mláďat ve 37 druzích. Z významných odchovů lze zmínit 2 mláďata marabu afrického, 2 mláďata plameňáka růžového, 13 mláďat pižmovky ostruhaté a jedno mládě leskoptví smaragdových. V listopadu proběhla v zoo 2. členská schůze Spolku chovatelů hmyzožravého a plodožravého ptactva (SCHHAPP). Dále pokračoval projekt Sledování migrace husy velké, který zoo zaštiťuje, v roce 2014 bylo nově označeno 54 jedinců krčním límcem, ze kterých 5 ještě dostalo GPS GSM vysílač.

Pštrosi

Bez problémů chováme trio pštrosů dvoupřstých (*Struthio camelus*) ve společném výběhu se zebrami, pakoni a žirafami. Obě dvě samice v tomto roce snášely, celkem měly 85 vajec. Vzhledem k agresivitě samce při hnízdění není možné nechat zasednout pštrosy ve

společném výběhu, který se každý den uklízí. V druhé polovině roku byl vedle velkého výběhu vybudován menší výběh určený speciálně pro hnízdění pštrosů. Díky této úpravě bychom se chtěli pokusit v roce 2015 o přirozený odchov mláďat.

Vrubozobí

V chovu vrubozobých byl největším úspěchem odchov 13 pižmavek ostruhatých (*Plectropterus gambensis*). Hnízdění bylo opět komplikované agresí samce k ostatním ptákům ve voliéře. Pár byl v době snášky přemístěn do samostatného výběhu v zázemí a samice díky tomu na první snůšku nezasedla. Vejce byla inkubována v líhni a samice nanasla druhou snůšku, kterou bez problémů inkubovala a mláďata odvodila. Většinu mláďat jsme umístili do evropských zoo. První snůšky kachen žlutozobých (*Anas undulata*), poláků malých (*Aythya niroca*), zrzožlávek rudozobých (*Netta rufina*) a husiček dvoubarvých (*Dendrocygna bicolor*) byly ve Velké průchozí voliéře předovány potkany. Odchovat se zde podařilo až na podzim 8 mláďat husičky dvoubarvé, mláďata odešla do ZOO Brno. Již tradičně zahnízdily v safari husy velké (*Anser anser*), kterým se podařilo odchovat 5 mláďat. Čírky černoskvrnné (*Anas bernieri*) odchovaly přirozeně 2 mláďata. K prvoodchovu 4 mláďat došlo u husic egypských (*Alopochen aegyptiaca*).

Kolekce byla doplněna o pár husic modrokřídých (*Cyanochen cyanoptera*) ze Zoo Ostrava a od soukromého chovatele a o trio pižmavek hřebenatých afrických (*Sarkidiornis melanotos melanotos*) z Tierpark Cottbus. Dále byly některé druhy dopárovány příchodem 2 samic čírky hottentotské (*Anas hottentota*), 1 samice ostralky rudozobé (*Anas erythrorhyncha*) a 1,2 zrzožlávky rudooké (*Netta erythrophthalma*).

Bukáček malý - mistr maskování (jm)

U vrubozobých jsme se v průběhu roku potýkali se dvěma úhyny na tuberkulózu (samec kachnice africké (*Oxyura maccoa*) a samec zrzohlávky rudooké). U ptáků, kteří byli chováni ve společnosti těchto jedinců, jsme provedli vyšetření krve na tuberkulózu a z chovu jsme vyřadili samce husice šedohlavé (*Tadorna cana*), samici husičky vdovky (*Dendrocygna viduata*) a dva páry ostralek rudozobých (pozitivně reagovali s antigenem *Mycobacterium avium* subspecie *avium*, původcem aviární tuberkulózy). Z těchto důvodů jsme přidali za povinné vyšetření krve na tuberkulózu u nově příchozích vrubozobých.

Hrabaví

Tradičně bylo odchováno 8 perliček chocholatých (*Guttera pucherani*) přirozeným odchovem. Dalších 11 vajec od druhé samice bylo inkubováno v líhni, samice uhynula v průběhu snůšky, tato mláďata byla odchována polouměle, přes bariéru, vedle samice vodící kuřata. Dále byla přirozeně odchována tři mláďata křepelek harlekýnů (*Cotunix delegorguei*), jedná se o prvodochov v zoo. U perliček kropenatých domácích (*Numida meleagris*) bylo odchováno 39 mláďat na doplnění skupiny. Kolekce byla doplněna o trio perliček kropenatých Reichenowých (*Numida meleagris reichenowi*) od farmy Aves, bohužel dvě samice uhynuly do dvou měsíců po příchodu (jedna si ucpala žaludek lískovým oříškem ve voliéře). Dále se podařilo získat 6 kuřat perliček supích (*Acryllium vulturinum*), ale jak se časem ukázalo, jedná se o křížence perliček supích a perliček kropenatých. Ze ZOO Plzeň přišla samice frankolína rudohrdlého (*Francolinus afer*) a samice frankolína chocholatého (*Francolinus sephaena*). Dopárování těchto jedinců nebude lehké, protože se pravděpodobně jedná o poslední jedince těchto druhů chovaných v Evropě.

Veslonoží

V chovu pelikánů se opět dařilo, byly rozmnoženy všechny 4 chované druhy, celkem bylo odchováno 22 mláďat – 9 mláďat u pelikána skvrnozobého (*Pelecanus philippensis*), 5 mláďat u pelikána bílého (*Pelecanus onocrotalus*), 4 mláďata u pelikána kadeřavého (*Pelecanus crispus*) a 4 mláďata u pelikána afrického (*Pelecanus rufescens*). Polovina mláďat byla odchována rodiči či pěstouny, druhá polovina byla odchována uměle.

Brodívi

Pár marabu afrických (*Leptoptilos crumeniferus*) snesl celkem tři vejce s neobvykle dlouhými mezipauzami (6 dní). Jako v předešlých letech byla vejce vyhozena z hnízda a musela být inkubována v líhni. Všechna tři vejce byla oplozená, ale jedno mládě mělo obrácenou polohu (nesměřovalo do vzduchové bubliny) a nevláhlo se. Zbylá dvě mláďata byla úspěšně podložena pod pěstouny v ZOO Praha, kde byla úspěšně odchována. Koordinátorka doporučila mláďata odeslat do ZOO Antverpy v Belgii. Čápi sedlatí (*Ephippiorhynchus senegalensis*) snesli na přelomu roku 2013/2014 čtyři vejce. Vejce byla odebrána do líhne a nahrazena podkladky. Pár výborně seděl, ale vejce nebyla oplozená. Z videozáznamu je patrné, že samec na samici nenaskočí a kopuluje vedle ní. V prosinci 2014 opět samice snesla 4 vejce, situace se opakovala, všechna vejce byla neoplozená. V průběhu roku jsme se rozhodli složit druhý pár, zatím se podařilo přivést mladou samici od obchodníka z Německa, samice je odchycená v Tanzánii. U nesytů afrických (*Mycteria ibis*) Zahnízdil po roční pauze jeden pár, samice snesla dvě vejce, jedno mládě bylo

úspěšně odchováno. 4 páry čápů simbilů (*Ciconia abdimii*) zahnízdily a odchovaly celkem 8 mláďat, všechna mláďata si vzala firma Aves. Oba dva páry kladivoušů afrických (*Scopus umbretta*) zahnízdily, jeden pár dokonce dvakrát, a celkem vyvedly 6 mladých, všechna mláďata odešla do ZOO Osnabrück. Pár ibisů hagedašů (*Bostrychia hagedash*) odchoval jedno mládě. Druhý pár se podařilo po roce dopárovat nepřibuzným samcem ze ZOO Berlin. Tři páry kolpíků afrických (*Platalea alba*) zahnízdily až na podzim, díky mírnému nástupu zimy se podařilo odchovat všechna tři vyhláhlá mláďata pod rodiči. Dále se podařilo odchovat 4 mláďata volavky rusohlavé (*Bulbucus ibis*). Obnovili jsme chov ibisů posvátných (*Threskiornis aethiopicus*) příchodem tří samců ze ZOO Dresden a dvou samic ze ZOO Plzeň. Dále z Plzně přišla na dopárování samice bukáčka malého (*Ixobrychus minutus*). Pár volavek stříbřitých (*Egretta garzetta*), samici ibise hnědého (*Plegadis falcinellus*) a samce kolpíka bílého (*Platalea leucorodia*) jsme získali na doplnění ze ZOO Ohrada. Druhý pár zejzobů afrických (*Anastomus lamelligerus*) a samici čápa simbila jsme přivezli ze ZOO Praha. Dramaticky se vyvíjela situace u ibisů jihoafrických (*Geronticus calvus*), v květnu zabil samec pižmovky ostruhaté jednoho z dvou samců, v říjnu uhynula bez bližších okolností samice. Zbylou skupinu 1,2 se podařilo na podzim doplnit jednou samicí ze ZOO Köln a dvěma samicemi od soukromého chovatele z Belgie, další samce se zatím nepodařilo sehnat. Tento druh chová v Evropě pouze 5 zoologických zahrad. V květnu odešlo posledních 6 kolpíků růžových (*Ajaia ajaja*) do ZOO Dresden a do Tierpark Cottbus a v srpnu odešlo posledních 8 ibisů rudých (*Eudocimus ruber*) jako součást výměny za samici čápa sedlatého obchodníkovi do Německa.

Plameňáci

Začátkem roku odešlo posledních 13 plameňáků karibských (*Phoenicopterus ruber*) do ZOO Ostrava a ZOO Košice a ve voliére zůstalo již jen jednodruhové hejno plameňáků růžových (*Phoenicopterus roseus*). Začátkem roku přibyli do 48 hlavého hejna další tři jedinci ze ZOO Jihlava a po hnízdní sezóně ještě jeden pták ze ZOO Liberec. Vzhledem k věkové struktuře, vysoký podíl mladých jedinců v rozmezí 2–4 roky, nebyla hnízdní aktivita vysoká. V polovině května se ve výběhu objevilo první vejce, o které žádný pár nejevil zájem, a ke konci května se jeden pár pokoušel inkubovat druhé vejce, ale hnízdo po dni opustil. Obě dvě vejce byla umístěna v líhni, obě byla oplozená a obě se podařila úspěšně podložit v ZOO Jihlava. V průběhu roku bylo určeno pohlaví u 16 plameňáků malých (*Phaenocoenaias minor*), kteří přišli ke konci roku 2013, poměr pohlaví není optimální 13 samců a 3 samice. Ptáci byli po zimování úspěšně puštěni do Velké průchozí voliéry, kde se dobře aklimatizovali. Nejdříve jsme uvažovali o stimulaci hejna k hnízdění v zimních měsících, ale vzhledem k poměru pohlaví jsme se rozhodli zapůjčit naše tři samice do reprodukcujícího se hejna plameňáků malých v ZOO Zlín, ve kterém mají též převahu samci.

Dravci

Kolekci dravců jsme nerozšířili o nový druh a z této skupiny stále chováme pouze hadilovy písaře (*Sagittarius serpentarius*). V roce 2014 se moc nedařilo. Vzhledem k ložskému rozbíjení vajec na hnízdě jsme se rozhodli první snůšku tří vajec inkubovat v líhni. Všechny parametry jsme dodrželi jako v předešlých letech, ale ani z jednoho vejce se nám nepodařilo vyhlíhnout mládě, přestože všechna byla oplozená. Druhou snůšku tří vajec jsme se rozhodli nechat v hnízdě, pár dvě vejce rozbil a z třetího se vyhlíhlo mládě. Ač se

Plameňák růžový - skupina přesáhla 50 jedinců. (sj)

Leskoptev zlatoprsá - úspěšně se u nás množí. (jm)

mláděti předkládaly vápníkové preparáty a bylo používáno horské slunce, mělo problémy s vytočením nohou. Tento handicap se zhoršoval a mládě bylo ve věku 50 dní utraceno. Pár ještě udělal třetí snůšku dvou vajec, jedno rozbil a druhé bylo neoplozené. Na podzim po delších zdravotních potížích uhynul mladý tříletý samec.

Krátkokřídí

Jeden ze tří samců jeřába královského (*Balearica regulorum*) byl vyměněn za samici s firmou Aves. Samice byla bez problémů spojena v létě se samcem a pár byl v zimním období stimulován k hnízdění. Dále se od firmy Aves se podařilo získat tříletou samici jeřába bradavičnatého (*Bugeranus carunculatus*) odchovanou v Německu u soukromého chovatele. Byly dovezeny dvě samice chřástala žlutozobého (*Amaurornis flavirostris*) ze ZOO Plzeň a samice slípký modré (*Porphyrio porphyrio*) ze ZOO Praha.

Bahňáci

Od obchodníka z Německa byly přivezeny dva páry ostnáků afrických (*Actophilornis africanus*), jedná se o ptáky odchycené v Tanzanii. Čejky běločelé (*Vanellus armatus*) snesly tři vejce, vylíhlo se jedno mládě, které se nepodařilo odchovat. Do ZOO Hodonín odešel poslední pár čejek australských (*Vanellus miles*) a ze ZOO Hodonín přišel samec čejky chocholaté (*Vanellus vanellus*). Do ZOO Praha, kde zůstaly po povodních dvě poslední samice čejky žlutohohé (*Vanellus senegalus*), jsme poskytli našeho samce. Ze ZOO Köln přišla tři mláďata čejek korunkatých (*Vanellus coronatus*).

Stepokurové

Dva chované páry stepokurů hnědobříchých (*Pterocles exustus*) byly po menších šarvátkách rozděleny a u jednoho páru byla zaznamenána snůška jednoho vejce, které mělo tenkou skořápku.

Měkkozobí

Významným mezníkem v chovu měkkozobých byl odchod posledních jedinců korunáčů vějířových (*Goura victoria*), korunáčů chocholatých (*Goura cristata*) a korunáčů novoguinejských (*Goura scheepmakeri*) do výměny za jiné ptáky obchodníkovi do Německa. Chovný pár holubů horských (*Otidiphaps nobilis*) odešel do ZOO Köln. Od soukromých chovatelů jsme získali pár holubů sahelkých (*Treron waalia*) a samici holuba afrického (*Treron calvus*) na doplnění skupin. Podařilo se odchovat jedno mládě holubů skvrnitých (*Columba guinea*), jednalo se o prvoodchov v zoo. U hrdliček senegalských (*Streptopelia senegalensis*) se podařilo odchovat 4 mláďata, též se jednalo o prvoodchov v zoo. Samce hrdličky damarské (*Streptopelia capicola*) jsme přivezli ze ZOO Plzeň a samici ze ZOO Köln. Přivezením samce hrdličky madagaskarské (*Streptopelia picturata*) ze ZOO Ostrava jsme vytvořili druhý pár, bohužel samice uhynula v druhé polovině roku.

Sovy

Čtyř snůšek po dvou vejcích jsme se dočkali u výrů afrických (*Bubo africanus*), všechna vejce byla neoplozená.

Papoušci

U agapornisů hnědohlavých (*Agapornis nigrigenis*), agapornisů růžovohlavých (*Agapornis lilianae*) a agapornisů škraboškových (*Agapornis personatus*) bylo zaznamenáno několik snůšek, ale vzhledem k nízkému věku samců byla všechna vejce neoplozená. Ze Zoo Dresden jsme získali pár papoušků oranžovoprských (*Poicephalus rufiventris*) a ze Zoo Zlín jsme zakoupili na dopárování samce papouška zelenobřichého (*Poicephalus robustus*).

Kukačky

Naší samici banánovce obecného (*Musophaga violacea*) jsme dopárovali samcem od soukromého chovatele. Po dlouhodobé apatii uhynul samec banánovce chocholatého (*Musophaga rossae*). Od soukromého chovatele jsme získali samce turaka bělokorunkatého (*Tauraco leucolophus*).

Myšáci

Myšáci hnědokřídli (*Colius strigoides*) odchovali 18 mláďat a myšáci dlouhoocasí (*Urocolius macrourus*) odchovali 5 mláďat.

Srostloprstí

Rozhodli jsme se, že se opět pokusíme o chov vlh. Od obchodníka z Německa jsme dovezli v srpnu 4 vlhy núbijské (*Merops nubicus*), na konci roku uhynula jedna samice, zbylé tři vlhy bez problémů žijí v pavilonu Ptáčí svět. Mandelíci modropsí (*Coracias cyanogaster*) měli dvě snůšky, ale ani jedno mládě se nevylíhlo. Ze Tiergarten Schönbrunn jsme dostali samici dudka chocholatého (*Upupa epops*). Samice dudkovce stromového (*Phoeniculus purpureus*) celkem snesla 18 vajec v pěti snůškách, první tři snůšky v průběhu inkubace vyhodila z hnízda, na posledních dvou seděla až do konce, bohužel všechna vejce byla neoplozená. Samec dudkovce uhynul v srpnu, samici jsme poslali k plonkovému samci do ZOO Praha. Tradičně jsme odchovali jedno mládě u zoborožců naříkavých (*Bycanistes bucinator*). Kolekci jsme rozšířili o zoborožce chechtavé (*Bycanistes fistulator*), samici jsme získali ze ZOO Zlín a nepřibuzného samce, pocházejícího z USA, jsme přivezli ze Zoo Plzeň. Ze ZOO Liberec jsme dostali samce zoborožce Deckenova (*Tockus deckeni*) na dopárování. Dále jsme z Liberce získali pár zoborožců šedých (*Tockus nasutus*), samice připadá k malé formě a samec k velké. Náš chovaný pár byl složený z malého samce a velké samice, proto jsme se rozhodli ptáky přepárovat.

Pěvci

U bulbulů zahradních (*Pycnonotus barbatus*) byla odchována tři mláďata. Drozdíci bělotemení (*Cossypha niveicapilla*) vylíhli tři mláďata, ale nepodařilo se je odchovat. Drozdíci běločapkoví (*Cossypha albicapilla*) odchovali 4 mláďata, jedná se o prvoodchov v zoo. Leskoptve zlatoprsé (*Cosmopsarus regius*) odchovaly 4 mláďata, leskoptve bělobřiché (*Cinnyricinclus leucogaster*) 2 a leskoptve smaragdové (*Lamprotornis iris*) 1 mládě, u leskoptví smaragdových se jedná o prvoodchov v zoo, odchov tohoto druhu není běžný. Snovači zahradní (*Ploceus cucullatus*) odchovali 4 mláďata. Kolekci opustily majny Rotschildovi (*Leucopsar rotschildi*), odchod do Zoo Köln v rámci EEP, sojkovci karmínovoocasí (*Trochalopteron milnei*) odchod do Zoo Ostrava, sojkovec chocholatý (*Garrulax leucolophus*) a křivozobka kaštanovohřbetá (*Pomatorhinus montanus*) odchod

do ZOO Praha. Na druhou stranu byla kolekce rozšířena o tři páry snovačů Jacksonových (*Ploceus jacksoni*) od obchodníka z Německa, pár snovatců madagaskarských (*Foudia madagascariensis*) ze ZOO Plzeň a zvonohlíky mozambické (*Serinus mozambicus*) od firmy Aves.

Na jaře proběhla kompletní rekonstrukce voliéry pro plameňáky, která byla v roce 2013 poničená od pádu pod přívalem sněhu. Při plánování byly použity zkušenosti ze ZOO Rheine a Münster, kde lze síť na zimní období spustit po sloupu na zem. I naše voliéra má nyní tento mechanismus. V létě byla nově postavena voliéra pro výry africké v lesíku vedle výběhu bong. Na podzim proběhla výměna oken na zimovišti vodních ptáků, kde se tím výrazně zlepšila cirkulace vzduchu. Též proběhla rekonstrukce boxů pro čápy sedlaté a hadilovy písaře v zázemí. V objektu bývalé plynové stanice vznikly dva nové boxy pro zimování jeřábů a čápů.

Na chovné sezóně se odrazila změna koncepce, noví jedinci si museli v prostředí zvyknout, postupně jsme se snažili předejít agresivním interakcím mezi nově spojenými ptáky. Některé druhy se podařilo rozmnožit poprvé v historii zoo, jiné se podařilo rozmnožit opakovaně, opakované odchovy jsou pro nás cennější a dokazují, že se podařilo osvojit si metodiku chovu daného druhu. Těchto výsledků by nebylo možné dosáhnout bez sehraného kolektivu ošetřovatelů, kterým patří na závěr poděkování.

Husička krátkoocasá. (sj)

Primáti

Michal Podhrázký, Radek Hlávka & Gabriela Linhart

Lemur kata - skupina odplouvá na Madagaskar. (sj)

V roce 2014 proběhly na úseku primátů tři významné změny spojené s novou koncepcí chovu afrických zvířat. Odchodem tří posledních lvíčků zlatých do Zoo Lodž byl ukončen chov tohoto druhu. Do Zoo Arcachon ve Francii odešla samice orangutana Satu a její dcera Dewi. Pavilon lvíčků byl zrekonstruován pro chov talapoinů severních, pár dorazil v druhé polovině roku. Po dvou letech se podařilo získat samce kočkodana Campbellova. Po jednom mláděti bylo odchováno u guaréz angolských a hulmanů jávských.

Lemur kata

V průběhu roku došlo v chovu lemuru kata k několika změnám. Naši zoo opustili starý chovný samec a jedna starší samice. Odešli do ekocentra Čapí Hnízdo. Během období jarních porodů se narodila ještě po původním samci celkem tři mláďata od dvou samic. Bohužel dvojčata od starší samice Fiany uhynula krátce po porodu. Odchovat se podařilo jednu samičku. O jednu roční samičku jsme přišli z důvodu traumatu. Dále jsme přišli o nového samce ze ZOO Straubing, který již nějaký čas v naší zoo pobýval. U tohoto mladého samce se během roku detekoval rostoucí patologický útvar v oblasti břicha. V období podzimních říjí byl ještě přidán do skupiny samic. Po odeznění říjí byl samec z těchto zdravotních důvodů utracen. Pitvou byl zjištěn nekrotický zánětlivý tumor na játrech vyvolaný nespecifikovaným druhem motolice.

Během letní sezony nás určitý čas zaměstnávala mladá zvířata, neboť neustále hledala nové způsoby opuštění venkovního ostrovního výběhu. Jelikož je jejich expozice i v blízkosti

obvodové zdi zoo, opouštěla zvířata i areál zoo do okolních zahrad. Zábrany, které stačily po několik let chovu lemurů v této expozici, se ukázaly jako nedostačující. Po několika úpravách zábran a prořezáním okolní vegetace byl snad problém odstraněn.

Lvíček zlatý

Ve skupině lvíčků zlatých nedošlo před jejich odchodem k žádným změnám. Skupina byla složená z páru a jednoho mladého samce. V roce 2011 byl samici podán antikoncepční implantát a od této doby nedošlo již k žádnému porodu. Na konci roku 2013 byla zahájena jednání o ukončení chovu tohoto druhu. První instituci, kterou koordinátor doporučil, byla Zoo Gaia Kerkrade v Holandsku, zde ale nebyli na příchod připraveni. Druhou doporučenou institucí byla Zoo Lodž. V Lodži mají bohaté zkušenosti s chovem drápkatých opic. V květnu odešli tři poslední lvíčky do této zoo. Expozice po lvíčcích prošla v druhé polovině roku rekonstrukcí a změnami a byla uzpůsobená k chovu talapoinů severních.

Talapoin severní

V září jsme získali samičku talapoina severního ze Zoo Praha, narozenou v Praze, starou tři roky. V říjnu jsme zakoupili samečka ze Zooparku Zajezd, narozeného v Zajezdě, starého také tři roky. Transport byl naplánován tak, aby oba jedinci dorazili do zoo ve stejnou dobu, ale vzhledem k nedostatkům v registračních listech byl posunut. Dřívější příchod samice byl způsoben potyčkami ve skupině v Zoo Praha. Jedinci byli nejdříve kontaktováni přes pletivovou stěnu a po 14 dnech byli bez problémů spojeni. Při spojování bylo pozorováno páření. Po karanténování byli přesunuti do zrekonstruované expozice po lvíčcích zlatých. V expozici bez problému žijí se samcem osináka afrického.

Orangutan bornejský - mládě Indah-Tesa. (jm)

Kočkodan Campbellův

V průběhu roku probíhala jednání o získání samce kočkodana Campbellova k našim dvěma samicím. Samce ze Španělska, o kterém se jednalo již od roku 2012, se nepodařilo získat. Pár chovaný v Zoo Twycross jsme, po dohodě se zoologem Janem Vašákem ze Zoo Jihlava, zavrhl z důvodu pozitivních testů na infekční leukémii. Ke zvratu došlo v druhé polovině roku, kdy jsme byli kontaktováni soukromým chovatelem z Chrudimi, od kterého již máme naše dvě samice. Tento chovatel po odchodu našich samic choval ještě pár, po úhynu své samice nám nabídl zbylého samce. Samec pochází stejně jako naše samice z odchytu z Ghany z druhé poloviny 90. let. Samec přišel do zahrady 18. 12. Po karanténování byl přesunut do zázemí Pavilonu goril. Měsíc byl kontaktován se samicemi přes bariéru. Spojování proběhlo bez problémů. Že se dočkáme mláďat, je málo pravděpodobné, ale je zde možnost sestavení nepříbuzného páru s mladou samičkou ze Zoo Jihlava. Pokud se nepodaří odchov, tak tento druh z evropských chovů vymizí.

Gueréza angolská

Chovná skupina guaréz angolských složená ze samce a třech samic, byla nově sestavena na začátku roku 2013. Na podzim 2013 porodily všechny tři samice, podařilo se odchovat jedno mládě od samice Vereny (6). Ke konci roku 2013 musela být utracena nejstarší samice Senta (23) u které došlo k ruptuře pochvy. V roce 2014 již nedošlo k dramatickým změnám jako v předešlém roce. Mládě od Vereny bylo určeno jako samice a bylo pojmenováno Naja. V srpnu porodila samice Viktorie (5), která o první mládě v předešlém roce přišla. O své druhé mládě se již vzorně starala a podařilo se ho odchovat, jedná se o samce, který dostal jméno Keny.

Hulman jávský

V průběhu roku 2014 jsme se opět potýkali s chovatelskými problémy u hulmanů. V lednu se narodilo mládě samici Artemis (15), jednalo se o samičku. Toto mládě uhynulo po pěti dnech, samice se o něj ve skupině přetahovaly a nebylo pozorováno kojení. Na konci ledna byla ze zdravotních důvodů utracena mladá samice Kediri (7). Vyšetřením a následnou operací u ní byla zjištěna pokročilá invaginace střev s rozsáhlou nekrózou. Jedná se již o druhý prokázáný případ invaginace střev v našem chovu. Ve skupině zůstalo po Kediri její mládě, roční samička Kalipsó, která již byla tou dobou částečně samostatná a ztrátu matky zvládla. V červnu se narodilo mládě samici Héře (14), jedná se o samečka, který dostal jméno Herakles. Herakles je první mládě samčího pohlaví po chovném samci Ferdovi (10). Herakla se podařilo odchovat. V září se opět narodilo mládě samici Artemis, jednalo se o samičku. Mládě uhynulo do druhého dne, pitvou bylo zjištěno, že nepilo. U jednotlivých členů skupiny se čas od času vyskytne nechutenství, apatie, polehávání. Tyto problémy jsou řešeny individuálně, úpravou krmné dávky, léčbou či důkladným vyšetřením. Nejvážnější potíže se vyskytly v druhé polovině roku u Kalipsó, byla uspána a bylo provedeno vyšetření dutiny břišní pomocí sonografu. K žádným závěrům se bohužel nedošlo, samice byla přeléčena antibiotiky a stav se stabilizoval. Od konce roku jednáme s koordinátorem o odchodu celé skupiny hulmanů do jiné zoo. V úvahu připadá Zoo Arcachon. Na místo hulmanů by měl po úpravách expozice přijít jiný africký primát.

Orangutan bornejský

Z důvodů nedostatku prostoru v zařízení pro chov orangutanů a nemožnému spojení obou

samic bylo rozhodnuto o odchodu samice Satu (15) a její dcery Dewi (3) do Zoo Arcachon ve Francii. Do této zoo již v roce 2013 odešel dospívající samec Besar. V Arcachonu byl pro Satu a Dewi vybudován prostorný vnitřní výběh a venkovní ostrov. V průběhu března byla Satu učena chodit do transportní bedny, abychom se vyhnuli sedaci samice s mládětem. Na začátku dubna proběhl bez problémů transport. Satu a Dewi doprovázela chovatelka, která s nimi na místě setrvala deset dní. Žaneta (38) a její dcera Indah-Tesa (4) zůstaly v expozici v Ptačím světě. Od koordinátora jsme dostali doporučení Žanetu již nepřipouštět. Náš samec Elmar (40) zůstává stále v zoo Beograd v Srbsku, kde zatím nezplodil žádného potomka.

Gorila nížinná

Stav v chovu goril se v roce 2014 nezměnil, byl chován jen samec Tadao (43). Izolovaný chov se nijak na chování neprojevil. Tadao si vyžaduje zvýšenou pozornost chovatelek a prospívá dobře. V roce 2014 neměl žádné závažné zdravotní problémy.

Šimpanz

Ani v chovu šimpanzů nedošlo ke změnám. Byla chována skupina složená ze samce Dinga (44) a samic Bonie (44), Babety (44) a Uke (30). I přes svůj vysoký věk Bonie a Babeta stále cyklují a přichází do říje. Ve skupině nebyl zaznamenán žádný vážný zdravotní problém.

Na závěr bych chtěl poděkovat za spolupráci a ochotu všem třem chovatelkám.

Šimpanz - samice Babeta a Uke. (jm)

Obojživelníci, plazi a ryby

Pavel Moucha

Samec chameleona obrovského. (jm)

Rok 2014 znamenal především pro skupinu obojživelníků a plazů radikální změnu. Vše započalo již na konci roku 2013, kdy bylo definitivně rozhodnuto o „afrikanizaci“ kolekce chovaných druhů se zaměřením na jedovaté živočichy. Kolekce dostala název „Jedovatá Afrika“. První druhy byly pořízeny již koncem roku 2013, ale hlavní výměna proběhla na jaře 2014. Než se tak stalo musely být pro chov jedovatých hadů upraveny expoziční nádrže. Především byly opatřeny uzavíratelnými boxy, které poskytují hadům úkryt a zároveň, pokud je had v boxu uzavřen, umožňují ošetřovatelům bezpečnou manipulaci v teráriu. Některé sousední nádrže byly propojeny a to tak, že dělící stěna byla nahrazena dálkově ovládanou pohyblivou roletou. Do nově upravených terárií byli postupně pořízeni jedovatí hadi Afriky (čtyři druhy kober a jejich příbuzných, čtyři druhy zmijí, a tři druhy bojg - hadů se zadními jedovými zuby). Vše velmi atraktivní druhy, které se hned po otevření expozic těšily zájmu návštěvníků a médií.

Původní neafričtí chovanci museli ustoupit novým druhům. Někteří byli prodáni, jiní vyměněni. Pavilon opustila i chovná skupina kajmanů hladkočelých a v zázemí pavilonu již vyrůstají jejich nástupci, krokodýli čelnatí, druh pocházející z Afriky. Změna zaměření na jedovaté druhy Afriky se nejvíce dotkla dosud chovaných obojživelníků, protože ani jeden z nich nebyl africkým druhem. Jejich chov byl buď ukončen, nebo dosud přežívají v zázemí pavilonu Vodní světy.

Zcela změněna byla nevelká expozice obojživelníků ve východu z pavilonu. Místnost byla opatřena klimatizací, která zde udržuje denní teploty okolo 25°C s nočním poklesem na

17°C, což jsou teploty plně vyhovující plazům z vysokohorských afrických pralesů. Chováme zde druhy z horského pralesa Kakamega v Keni – stromovou zmiji Nitchejovu a vejcoživorodé chameleony Jacksonovy. V dalších expozicích jsou nově chovány další druhy afrických plazů, např. chameleoni obrovští nebo vodní želvy – tereky africké.

V depozitu na svoje vystavení čekají varani nilští nebo krajty písmenkové. Zatím ale tito plazi nedorostli rozměrů umožňujících jejich vystavení ve velkých teráriích. Zato expoziční velikosti již před několika desetiletími dorostly želvy obrovské. Zoo je v počtu 6 kusů dovezla v roce 1976 a již tehdy to nebyla mláďata. Žily zde do roku 1996, kdy pražská zoo dokončila nový pavilon velkých želv. Tou dobou nebyly naše podmínky pro chov velkých želv ideální a tak bylo všech 6 jedinců zapůjčeno do Prahy. V květnu se tři z nich, dva samci a samice, vrátili po 18 letech zpět k nám. Jsou to již opravdoví giganti plazího světa, největší samec váží 178 kg. V klasické části zoo pro ně byl zbudován letní výběh a s nástupem podzimu byla přestavěna část původního stánku s občerstvením na zimoviště. Neznáme jejich přesný věk, ale s jistotou můžeme tvrdit, že jsou nejstaršími zvířaty v naší zoo, je jim minimálně 50 let.

S výměnou neafrických druhů za africké bylo započato i ve sladkovodní expozici Tropiccká řeka. Část ryb z jiných kontinentů byla darována do Akvária Praha a na uvolněné místo se postupně umístí africké ryby. První vlašťovkou byla skupinka pateter šestipruhých a skupina vzácných madagaskarských cichlid – Paratilapia polleni. Během jarních měsíců byla od vodního systému (filtrace) Tropiccké řeky odstavena první expoziční nádrž a byla přestavěna na akvárium afrického jezera Malawi. Nádrž má vlastní filtraci, ohřev a též jinou vodu než ve zbytku akvárií. Naše měkká voda je chemicky upravována, aby odpovídala složením (tvrdostí) vodě v jezeře Malawi. V akváriu žije více jak padesát barevných endemických ryb ze zmíněného jezera. Akvária korálového útesu žádná druhová obměna nečeká. Většina ryb pochází z Indického oceánu, který omývá východní břehy Afriky. Protože i mezi rybami jsou druhy, které disponují jedovým aparátem, byla malá mořská nádrž představující domácí mořské akvárium upravena a byly zde umístěny dva druhy perutýňů, dravých ryb korálových útesů, které mají ploutve vyztuženy trny s vyústěním jedové žlázy.

Koncem roku proběhla zásadní rekonstrukce filtračního systému mořských nádrží. Filtrace byla vybudována zcela nová, obohacená o některé nové prvky (míchačka vápenné vody, výkonnější vápenný reaktor), ve stejném podlaží jako se nachází akvária. Dosud fungující stará filtrace ve sklepe pavilonu byla zrušena. Změnu si vyžádala jednak stavební rekonstrukce sklepních prostor, jako i modernizace filtračního systému zaměřená na zlepšení kvality vody a snížení nákladů na elektrickou energii.

Tento přehled končím, tak jako každý rok, zmínkou o našich největších chovancích, tomistomách úzkohlavých. Nejedná se o africký druh, tomistomy pocházejí z jihovýchodní Asie, ale vzhledem k tomu, že je zde chováme již 25 let, jsou těžko nahraditelnou dominantou pavilonu. Nakonec bylo rozhodnuto, že zůstanou v pavilonu i nadále, jako vyslanci fauny jiných kontinentů. Krokodýli se nám za to odvděčili a po roční pauze samice snesla svoji další neoplozenou snůšku.

Veterinární zpráva

MVDr. Jiří Váhala, Ph.D., MVDr. Lukáš Pavlačík, Ph.D. a MVDr. Tomáš Krejčí

U umělého odchovu psů ušatých se podařilo zachovat kontakt s rodiči. (jm)

Mírná zima se velkou měrou podílela na vzestupu parazitárních invazí u všech kategorií zvířat chovaných v zoo. Nejvýraznější invaze mnoha druhů helmintů, včetně plicních červů a tasemnic, se vyskytla u stáda paovce hřivnaté vyžadující častou aplikaci odčervovacích preparátů. Bohužel charakter výběhu paovců neumožňuje provedení asanace prostředí a likvidaci jak vývojových stádií parazitů, tak jejich případných mezihostitelů.

Přetrvává i problém s výskytem škrkavek ve stádech zeber. Protože se odčervovací preparáty aplikují stádům, ne vždy je tento preparát pozřen všemi jedinci ze stáda. Proto, i přes pravidelné odčervování, se občas vyskytne úhyn u mladších nebo naopak starých jedinců na následky silné invaze parazity.

Stejný problém s nemožností asanace prostředí vyvstává dlouhodobě u velkých šelem, hlavně u gepardů. Pravidelně se zde vyskytuje invaze škrkavkami a výběh je tak zamořen jejich vajíčky. Jen pravidelné vyšetření trusu a aplikace odčervovacích preparátů tlumí u zvířat rozvoj klinické parazitózy.

Častý dovoz nových ptáků se přece jen projevil na zvýšeném výskytu zdravotních komplikací a vzestupu kontrol z hlediska možného propuknutí infekcí.

U psů hyenových pokračovaly ve skupině šarvátky s výskytem kožních problémů a opakujících se zánětů reprodukčních orgánů. Vzhledem k těmto potížím a rozvojem chronického zánětu sliznice děložní bylo překročeno ke kastraci obou samic. Po tomto zákroku se situace ve skupině uklidnila.

U samce lva indického se rozvinulo onemocnění s příznaky poškození nervového systému. I přes nasazenou léčbu a provedení speciálních vyšetření samec uhynul. Ani následné postmortální vyšetření neodhalilo specifickou příčinu tohoto onemocnění.

U gepardů jsme přišli o chovného samce, který uhynul na silnou akutní, rychle probíhající bakteriální infekci, bez možnosti léčebného zásahu. Deponovaná starší samice, která byla dovezena za účelem napáření, se neadaptovala na nové podmínky a v důsledku stresu uhynula na celkové selhání ledvin, jater a související střevní infekci.

I v tomto roce došlo k úhynu u hulmanů jávských na následky invaginace střev. Úpravou krmení, léčbou invaze parazity rodu *Giardia* se stabilizoval příjem potravy a ustaly zdravotní problémy ve skupině.

Ve skupině antilop neustále největší problémy vyvolávají infekce čelistí u stáda gazely dama a impal. Stále zůstává nevyřešený problém s ojedinělým výskytem postupného chátrání u některých jedinců stáda antilop vraných s výskytem chronického průjmu. Vyšetření na infekční agens bylo vždy negativní, parazitologická invaze je eliminována aplikací antiparazitárních léků a pravidelným vyšetřováním trusu. Pravděpodobně se na tomto faktu podílí spíše podmínky chovu a blíže nespecifikované nedostatky ve výživě.

Ve skupině nosorožců černých bylo provedeno vyšetření pohlavního aparátu u samice Elby, která i přes pravidelný výskyt říje a páření již delší dobu nezabřezla. Vyšetřením nebylo zjištěno nic neobvyklého, nic patologického, naopak bylo konstatováno, že samice je těsně před nástupem říje. Při následném páření bylo zabřeznutí podpořeno aplikací hormonálního přípravku. Nyní stále čekáme na vyšetření trusu na potvrzení či vyloučení gravidity.

Druhá černá samice Jola, i přes provedenou extrakci postižených zubů, má stále potíže s příjmem potravy, proto je jí stále předkládána upravená krmná dávka. Kondice se u samice nezlepšuje, nicméně ani nehorší.

U nosorožců bílých bylo provedeno vyšetření pohlavního aparátu u samice Jessiky (jižní poddruh). U samice Nabiré (severní poddruh), u které byla při předchozím vyšetření zjištěna obrovská cysta na pravém vaječníku, byl proveden pokus o vypuštění obsahu cysty. Vzhledem k velikosti a nepříliš dostupnému uložení cysty byl zákrok neúspěšný. V následujícím období došlo u samice k rozvoji zdravotních komplikací vyžadující pokračující léčbu.

Oddělení výměny zvířat

Zdeněk Bárta, Kateřina Marvanová

Transport samice nosorožce indického z Tierparku Berlín do Sosto ZOO. (SZOO)

V roce 2014 jsme navázali na roky minulé, kdy jsme se hodně soustředili na transporty jak našich zvířat, tak ve větší míře i na transporty pro jiné evropské zoo. Konkurence v transportování zvířat je rok od roku větší, ale i tak jsme byli oslovováni na převozy zvířat pro zoo celé Evropy.

Těž jsme pokračovali v převozech zvířat, která nezapadají do koncepce dvorské zoo. Konkrétně jsme odvezli naše dvě orangutaní dámy, matku Satu s dcerou Devi do francouzské zoo v Arcachonu. S touto zoo úzce spolupracujeme již dlouhou řádku let a pro přemístění našich lidoopích sympaťáček jsme se rozhodli po té, co pro ně byl postaven zbrusu nový, krásný pavilon s nádherným výběhem. Na obě samičky zde již čekal dříve převezenny samec Besar, též z dvorské zoo.

Do Arcachonu jsme v červnu transportovali dvě samice žirafy Rothschildovy. Obě zvířata jsme transportovali dohromady. Na žirafí transporty si nás též objednali kolegové ze Zoo d'Amneville ve Francii, kam jsme dovezli zvířata z Prahy a německého Gelsenkirchen. Žirafy, dva samce, jsme dovezli i do maďarské zoo v Györu a to ze zoo v dánském Knuthenborgu a z olomoucké zoo. Pro Zoo Györ jsme organizovali převoz třech zeber Böhmových z holandského Safariparku v Beekse Bergen a čtyři antilopy koňské ze Zoo Szeged. Žirafy jsme převáželi i mezi holandskou Zoo Emmen a polskou Zoo Poznaň. Velmi náročný byl transport dvou samic žiraf síťovaných ze Zoo Dvůr Králové do ukrajinské Zoo Berdyansk na pobřeží Azovské moře. Této přepravě jsme se celkem obávali, protože tato zoo leží nedaleko od lýtých bojů, které celou Ukrajinu sužují. Cesta byla opravdu velmi

náročná, protože silnice na Ukrajině jsou velmi, velmi špatné. I přes všechny překážky jsme samice v Berdyansku zdárně vyložili a v pořádku se vrátili domů. Další žirafí transporty jsme organizovali pro srbskou Zoo Palič, kam jsme dovezli samce ze Zoo Gelsenkirchen a Zoo Lešná. Celkem jsme v roce 2014 převezli 14 žiraf.

Za zmínku jistě stojí i to, že jsme byli požádáni zorganizovat transport dvou dospělých samců nosorožce bílého a to pro maďarskou Zoo Veszprém a Zoo Ústí nad Labem. Jednoho samce jsme vezli ze Zoo Kerkrade v Holandsku do Maďarska a druhé zvíře ze Zoo Veszprém do již zmíněné ústecké zoo.

Na podzim se nám povedlo domluvit si s pardubickou firmou NAPA zapůjčení testovacího nákladního automobilu DAF na převoz samice nosorožce indického z Tierparku Berlín do maďarské Zoo Sosto a samce indického nosorožce z Varšavy do Arcachonu. Ještě se nám povedlo v jednom měsíci, na který jsme měli auto zapůjčeno, přestěhovat samce hrocha ze Zoo Praha do varšavské zoo. Zde bych rád zdůraznil, že nám auto bylo zapůjčeno zcela zdarma a že všechna zvířata byla v pořádku převezena. Díky těmto náročným převozům těžkých zvířat máme na rok 2015 několik objednávek na převoz nosorožců.

Oddělení výměny zvířat během celého roku, mimo těchto zajímavých převozů, organizovalo mnoho dalších výměn zvířat a ptáků. Tým, který čítá tři lidi, si na nedostatek práce jistě stěžovat nemůže, ale když je práce koníčkem, jde vše hned líp.

Transport samce nosorožce indického ze ZOO Varšava do ZOO Arcachon. (zb)

Výživa

Monika Ptáčková

Exkurze 19.3. ZŠ Boženy Němcové Jaroměř. (th)

Oddělení výživy pokračovalo v roce 2014 především v dalším zkvalitňování krmné dávky kopytníků. Senáž, zařazená do jejich krmiva v zimním období, ukázala, že by se mohla stát krmivem budoucnosti nejenom ve výživě hospodářských zvířat. V rozmezí více než šesti měsíců jsme měli možnost získávat informace o jakosti jejího zpracování různými dodavateli, o technice přípravy vlastní míchané senáže (směs se senem nebo slámou) a způsobu skladování na určených pavilonech. Společně s pracovníky zoologického úseku jsme hodnotili ochotu zvířat k příjmu a jeho účinnost.

Předpoklady o vhodnosti zařazení tohoto krmiva se potvrdily u zástupců čeledi turovitých. Buvoli, watusi, antilopy losí, všechna zvířata přijímala senáž velmi dobře. Obecně jsme konstatovali preferenci senáže jetelotravní, pouze mírně kyselé (pH 4,5 – 4,8) s obsahem kyseliny mléčné cca 1,7 %, s necelým 1 % kyseliny octové a 35 – 40 % sušiny. Uváděné parametry současně eliminují možná zdravotní rizika při zkrmování senáží. Po sledované období jsme u zvířat nezaznamenali žádné metabolické poruchy ani snížení kondičního stavu v důsledku zkrmování senáže. Slonům, samici Saly a Umbu, jsme však cílili senáž z trvalých travních porostů. Obě jsou více než třicetileté. Jejich hmotnostní data a omezená možnost pohybu v zimním období vyžadují nižší nutriční hodnotu denního krmiva, hrubší strukturu objemu, která napomáhá mechanickému nasycení. Denní spotřeba objemu je u těchto zvířat, v závislosti na druhu předloženého krmiva, 100 až 150 kg. Plánovali jsme tedy, že by náhrada lučního sena travní senáží mohla výrazně zlepšit nejenom kvalitu a homogenitu celkové krmné dávky, ale i její ekonomiku. Náš plán v tomto případě však úspěch nezaznamenal. Obtížnost zakládání senáže do závěsných provazových košů a

zvládnutí odlišné krmné techniky jsme podcenili. O změně záměru nás přesvědčilo také množství senáže, která musela být z důvodu neodpovídající kvality odstraněna. Ani senážování, mnohem šetrnější způsob konzervace než sušení trav, totiž nedokázalo ovlivnit kvalitu vstupního produktu. Většina pastvin je totiž na nekvalitních půdách, nemá základní agrotechnická opatření a postrádá tím potřebnou druhovou pestrost rostlin. Vzhledem k realitě aktuální dotační politiky v zemědělství jsme se tedy rozhodli, že nadále budeme pracovat pouze se senáží z významných bílkovinných píceň (vojtěška, jetelovojtěškové a jetelotravní směsi). Senážované krmivo tohoto charakteru velmi pozitivně doplnilo denní dietu nosorožců dvourohých i nosorožců širokohubých. Pro starší nebo jedince handicapované v důsledku vad chrupu, bylo značným usnadněním při řešení skladby jejich krmné dávky. Dostatek kvalitního vojtěškového sena a senáže by mohl časem nahradit doplňková krmiva. Průzkum tržních podmínek zmiňovaných komodit, který jsme v roce 2014 prováděli velmi důsledně, nás přesvědčil o tom, že domácí trh není schopen dodat požadované množství s potřebným živinovým složením. Cíleně jsme tedy působili na efektivitu nákupu krmiv jednotlivých kategorií.

Náкуп krmiv z malovýroby, rozšíření obchodní sítě, ale i zvýšení frekvence jednání o dodavatelských podmínkách byly časově i organizačně náročnými, nicméně efektivními opatřeními. V souvislosti s nimi došlo i k navázání kontaktu s několika novými dárci a sponzory. Firma Contipro Pharma a. s., Dolní Dobrouč, poskytla dar několika desítek kg produktu Geloren horse. Přípravek na podporu kloubů s vysokým obsahem kyseliny hyaluronové, chondroitin sulfátu a želatiny byl účinně podáván nosorožcím seniorům. Výsledkem spolupráce s manželý Ondráčkovými, JAVERO, s. r. o., Praha, bylo sestavení doplňkového kontaktního krmiva „ZDRAVÉ KOZÍ MLSÁNÍ“ pro ovce a kozy v dětské zoo. Sušená jablka s mrkví (bez chemických konzervantů) v papírových kornoutech z recyklovaného materiálu se stala více než náhradou krmných automatů. Poděkování patří však i dalším firmám a soukromým osobám, které svojí vstřícností napomáhali snižovat náklady na krmivovou základnu v zoo.

Oddělení výživy se společně s oddělením vzdělávání a marketingu podílelo v roce 2014 na vzniku nového zážitkového programu „Kuchařem v zoo“, na zařazení problematiky výživy exotických zvířat do vzdělávacích programů. Realizace již tradiční akce „Týden duchů“ se stala každoroční samozřejmostí, která by se však bez zapojení všech pracovníků oddělení výživy a jejich nadšených pěstitelů dýní neobešla.

Úsilí o kvalitní servis pro všechna oddělení zoologie by nebylo úspěšné bez spolupráce s úseky zahradnické a technické údržby.

Náklady na spotřebovaná krmiva v roce 2013 a v roce 2014

Rok	ovoce a zelenina	ostatní krmiva	mléčné výrobky	maso	granuláty	obilniny	krmná zvířata	objemná krmiva, steliva	celkem
	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč
2013	1725	1575	120	1230	2800	70	2100	2025	11645
2014	1500	1425	110	1000	3000	60	1890	2200	11185

Pozn. : kategorie "ostatní krmiva" obsahuje potraviny, vitamínové a minerální doplňky

BURN HORNS SAVE RHINOS

Spálení nosorožčí rohoviny v ZOO Dvůr Králové

Jan Stejskal

Hořící rohovina nosorožců na vatře v ZOO Dvůr Králové. (hg)

Shrnutí: V zoologické zahradě ve Dvoře Králové bylo 21. září 2014, den před Světovým dnem nosorožců, spáleno přibližně 60 kilogramů nosorožčí rohoviny. Kromě zásob zoo byla zničena i rohovina, která byla zabavena při potírání nelegální činnosti. Přímou ve Dvoře s projevy vystoupili generální tajemník úmluvy CITES John Scanlon, poslanec Evropského parlamentu Pavel Poc a také legendární ochranář Tony Fitzjohn. Ceremoniálem provázela Lejla Abbasová a rohy na vatru pomáhala přikládat i česká Miss Earth 2013 Monika Leová.

Akci podpořily významné ochranářské autority jako například Richard Leakey, jenž se v Keni zasloužil o dramatické snížení pytláčení a sám spálení rohoviny a slonoviny ve své zemi inicioval, nebo světoznámá primatoložka Jane Goodallová. Podporu jsme však získali například i od populární vietnamské zpěvačky Thu Minh. Ve stejný den spálilo svou rohovinu rovněž Slovensko a k akci se symbolicky přidaly i další zoologické zahrady nebo ochranářské instituce na třech kontinentech. O spálení rohoviny a o poselství, které spálení doprovázelo, informovala média po celém světě, a to i v zemích, kde je rohovina stále ilegálně nakupována, což jsou hlavně Čína a Vietnam. Vzhledem k rozvoji sociálních sítí a obrovskému mediálnímu ohlasu se tak pálení rohoviny s největší pravděpodobností stalo akcí, která nejvíce zviditelnila jméno ZOO Dvůr Králové v celé její dosavadní historii.

Podrobnější popis celé akce: Africké druhy nosorožců se ZOO Dvůr Králové daří nejen

úspěšně odchovávat, ale dokonce je i vracíme na místa, kde byli v minulosti vyhubeni. Pouhý odchov a vrácení do Afriky však nestačí. Tlak ze strany pytláků je natolik silný, že je nutné na problém s pytlčením důrazně upozorňovat a zároveň se snažit o snížení poptávky po rohovině, především ve východní Asii.

Představenstvo ZOO Dvůr Králové proto už v říjnu 2013 rozhodlo, že zahrada spálí svoje zásoby nosorožčích rohů jako symbolickou tryznu za všechny nosorožce upytlačené v posledních letech a zároveň jako poselství, že jakékoli obchodování s nosorožčí rohovinou je nepřijatelné.

Obchodování s rohovinou je přísně zakázané. Dokud byl obchod povolený, byly pozabijeny desetitisíce nosorožců. Až po zákazu se podařilo jejich stavy stabilizovat. Obchodování s rohovinou totiž poptávku nesnižuje, ale naopak zvyšuje, protože obchodníci se snaží vyvolat co největší zájem o své zboží, například tím, že mu dělají reklamu.

V poslední době překupníci záměrně šíří lži, že rohovina je účinná i proti rakovině. Ve východní Asii se tak během pár let stala statusovým symbolem a jen za rok 2013 bylo kvůli tomu v Africe upytlačeno přibližně 1 100 nosorožců, často velmi krutým způsobem. V roce 2014 se toto číslo ještě zvýšilo.

Jedním z překupních center se stala i Česká republika. Čeští lovci jezdí do Afriky zabíjet nosorožce a jejich rohy pak v České republice předávají kriminálním gangům, které je pašují do Asie. Rohovina přitom nemá účinky, které jí jsou přisuzovány. Je tvořena stejnou látkou jako lidské nehty nebo vlasy.

Přípravy na spálení začaly už v roce 2013, naplno se pak rozběhly v únoru 2014, kdy se koordinátor zahraničních projektů zoo kvůli navázání kontaktů zúčastnil konference Illegal Wildlife Trade v Londýně. Díky tomu se později podařilo pro akci získat podporu takových ochránářských legend, jako jsou Richard Leakey, Jane Goodallová nebo Tony Fitzjohn. Prostřednictvím kontaktů z Londýna se však podařilo získat podporu i dalších osobností, například populární vietnamské zpěvačky Thu Minh, která ZOO Dvůr Králové navštívila v dubnu 2014.

K vlastnímu spálení rohoviny došlo 21. září, den před Světovým dnem nosorožců. Spáleno bylo přes 50 kilogramů nosorožčí rohoviny, naprostá většina pocházela ze zásob zoo. Byla však zničena i rohovina, která byla zabavena při potírání nelegální činnosti – tu na vatru věnovalo ministerstvo životního prostředí. Nad celým ceremoniálem také převzal osobní záštitu ministr životního prostředí Richard Brabec.

Auto celní správy rohovinu převezlo do prostoru pálení přibližně v 10.30. Následovalo vážení rohoviny a její postupné ukládání na vatru. Toho se účastnili všichni hosté ceremoniálu včetně Tonyho Fitzjohna, jenž s Georgem Adamsonem vracel lvy do volné přírody a dnes vede rezervaci pro nosorožce v Tanzanii, a Moniky Leové.

Program, kterým provázela Lejla Abbasová, otevřel ředitel ZOO Dvůr Králové Přemysl

Zoologové přinášejí rohovinu z nosorožců určenou ke spálení. (hg)

Vážení rohoviny před spálením. (hg)

Rabas. „Samotné spálení je symbolickým aktem, který upozorňuje na nutnost zamyslet se nad důsledky svého jednání,“ uvedl ředitel dvorské zoo Přemysl Rabas. „Nákupem rohoviny jsou totiž financovány kriminální gangy a pytláci, kvůli pašování a nakupování rohoviny jsou vražděni strážci parků, terorizováni obyvatelé chudých afrických oblastí a nádherná zvířata umírají trýznivou smrtí. Apelujeme proto na veřejnost a politiky po celém světě, aby se přestali na krvavém obchodu s rohovinou podílet a účinně ho potlačovali.“

Po řediteli s projevem osobně vystoupil generální tajemník úmluvy CITES John Scanlon, který na ceremoniál přiletěl z Ženevy. Vládě ČR a ZOO Dvůr Králové poblahopřál ke zničení rohoviny a vyzdvihl, že šlo o vůbec první veřejné zničení nosorožčí rohoviny v Evropě. Další projevy zdůrazňující nutnost boje s organizovaným zločinem zaměřeným na divoká zvířata přednesli poslanec Evropského parlamentu Pavel Poc a také Tony Fitzjohn.

Vatra vzplála v 11 hodin dopoledne (fráze „at the eleventh hour“ znamená v angličtině totéž co v češtině „za pět minut dvanáct“) a rohy na vatru pomáhala přikládat i česká Miss Earth 2013 Monika Leová. Mezi dalšími vystupujícími na akci byli 1. zástupce generálního ředitele Celní správy ČR Karel Mojžíš, zástupce OSN Michal Broža či představitel Mezinárodního fondu na ochranu zvířat (IFAW) Peter Pueschel. Ministra životního prostředí ČR zastoupil František Pelc, ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Závěrečné slovo ceremoniálu pronesl Otakar Rumla, zástupce zřizovatele ZOO Dvůr Králové, jímž je Královéhradecký kraj.

Ke stejnému kroku jako ZOO Dvůr Králové a Česká republika se oficiálně rozhodlo i Slovensko. Jeho ministerstvo životního prostředí a ministerstvo financí (celní orgány) spálily zabavenou rohovinu ve stejný den a stejný čas v ZOO Bojnice.

K apelu za záchranu nosorožců se však přidaly i další instituce. Několik zoologických zahrad, například v Plzni, v Bratislavě, v polské Wroclawi, estonském Tallinnu, francouzském Doué-la-Fontaine, v anglickém Port Lympne nebo ve Zlíně uspořádalo akce, při nichž o kritické situaci nosorožců informovaly veřejnost. Některé ze zahrad při tom rovněž spálily nosorožčí rohovinu jako symbolickou trýznu za všechny upytlačené nosorožce.

Kromě zahrad v Evropě se do kampaně výrazně zapojily i dvě rezervace v Africe. Keňská Ol Pejeta v rámci kampaně na svém území otevřela hřbitov pro všechny nosorožce, kteří byli v rezervaci upytlačeni v posledních přibližně deseti letech. Pálení rohoviny podpořila i tanzánská nosorožčí rezervace Mkomazi a nevládní organizace George Adamson Wildlife Preservation Trust, která se na financování rezervace v Mkomazi podílí.

V Asii spustila o stejném víkendu svou kampaň ZOO Singapur. Kromě výstavy fotografií a veřejného semináře o důsledcích nelegálního obchodování s nosorožčí rohovinou zoo kousek od vchodu vybízela návštěvníky, aby se zavázali nekupovat a neužívat nosorožčí rohovinu a tento svůj závazek potvrdili odstřížením svého nehtu, který má složení velice podobné složení nosorožčího rohu.

Akce vyvolala obrovský mediální ohlas. V Čechách o kampani informovaly všechny hlavní televizní kanály, řada rozhlasových stanic a tištěných i internetových médií. Zpráva o pálení rohoviny v ČR se však rozletěla i do světa. Zvláště si vážíme skutečnosti, že se o kampani mluvilo v Číně a ve Vietnamu, tedy v zemích s největší spotřebou nosorožčí rohoviny. Některé odkazy na mediální ohlasy uvádíme na konci tohoto textu a níže připojujeme i stručný přehled osobností a institucí, které apel podporovaly – u některých včetně jejich slov na podporu akce v ZOO Dvůr Králové.

Richard Brabec (ministr životního prostředí České republiky): „Svojí osobní podporou akce bych chtěl osobně upozornit na to, že ačkoli ČR nemá nosorožce nebo slony žijící ve volné přírodě, přesto si vláda plně uvědomuje, v jakém ohrožení životy těchto nádherných zvířat kvůli černému obchodu s rohovinou jsou. Jejich situaci bereme vážně. A nadále budeme potírat nelegální obchod s volně žijícími zvířaty, který jejich populace likviduje.“

Richard Leakey: „Veřejné spálení nosorožčí rohoviny je velice užitečným upozorněním na kritickou situaci, v níž se nacházejí nosorožci po celém světě. Inteligentní, vzdělaní lidé na celém světě jsou si vědomi, že rohovina z těchto kriticky ohrožených zvířat jim nemůže přinést žádný užitek. Spálení rohoviny a poukázání na absurdnost chování těch, kteří rohovině přiznávají jakoukoli hodnotu, je vynikající nápad.“

Jane Goodallová (světově proslulá primatoložka a vyslankyně dobré vůle OSN): „Chválím ZOO Dvůr Králové za to, že veřejně spálí rohy svých zesnulých nosorožců. Tato akce zvýší povědomí veřejnosti o vyvražďování divokých nosorožců kvůli obchodování s jejich rohovinou. Situace divokých nosorožců – stejně jako slonů – je zoufalá a záleží na každém z nás, aby se pokusil pomoci ukončit tento hrůzný masakr.“

Tony Fitzjohn (legendární ochranář a správce nosorožčí rezervace v Tanzanii): „Je skvělé, že ZOO Dvůr Králové spálila svoje zásoby rohoviny. Bezvýhradně to podporuji. Něco takového mělo být učiněno už dávno a doufám, že to samé udělá víc zoologických zahrad a vlád a že svůj vliv a veškeré pravomoci využijí k vytvoření tlaku na spotřebitele. Používání rohoviny je nutné co nejdříve omezit a upozornit veřejnost, že pokud obchod s rohovinou přetrvá, dojde k vyhubení nosorožců. Každý krok omezující obchod a odhalující nesmyslnost pověr o vlastnostech rohoviny je nesmírně důležitý a pomáhá chránit a zachovat nosorožce tady v Africe.“

Thu Minh (populární vietnamská zpěvačka): „Vietnam je znám jako hezká a přátelská země. V Africe jsem ale byla svědkem utrpení, které nosorožcům způsobujeme tím, že konzumujeme jejich rohovinu. Musíme si ve Vietnamu uvědomit, že pro budoucnost nosorožců a pro dobré jméno naší země musíme přestat nosorožčí rohovinu kupovat. Jedinou cestou do budoucnosti je záchrana živých nosorožců, ne obchodování s částmi jejich těl.“

Ian Craig (zakladatel soukromé rezervace Lewa v severní Keni): „Zatímco ochránci přírody se po celém světě snaží chránit biologické druhy a jejich přirozené prostředí proti narůstajícímu tlaku pramenícímu z lidské nestřídmosti, důležitou rolí zoologických zahrad

Monika Leová pokládá roh na vatru. (hg)

Tony Fitzjohn při projevu před spálením rohoviny v ZOO Dvůr Králové. (hg)

Zapálení vatry s nosorožčí rohovinou. (hg)

Tony Fitzjohn, Monika Leová a Přemysl Rabas před hořící vatrou s rohovinou. (hg)

je o této situaci informovat. Zprávy o zoufalé situaci divokých zvířat se v médiích dlouho neohřejí a jsou to právě zoologické zahrady, které zajišťují, abychom na jejich osud nezapomínali. Prozíravé rozhodnutí a příklad ZOO Dvůr Králové a jejich partnerů veřejně zničit své zásoby nosorožčí rohoviny jsou zřetelným poselstvím, zdůrazňujícím, že představy o zdravotních účincích rohoviny jsou smyšlenkami a že tato neopodstatněná víra vede až k úplnému vyhubení celých druhů zvířat.“

Monika Leová (Miss Earth České republiky 2013): „Musím přiznat, že pro mě jde o trochu osobní téma. I ze svého blízkého okolí vím, že víra v působení nosorožčí rohoviny je stále živá. Rohovina přitom takové účinky, jaké jí jsou přisuzovány, nemá. Je proto potřeba dát jasně najevo, že její užívání je nesmyslné vyhazování peněz a vede jen k vybičení nosorožců a posilování kriminálních gangů, které s ní obchodují. Bylo by škvělé, kdyby Vietnam, země mých předků, mohl přispět k záchraně těchto krásných zvířat.“

Pavel Poc (poslanec Evropského parlamentu, spoluautor usnesení EP o trestné činnosti poškozující volně žijící druhy): „Vyslechl jsem v souvislosti s pálením nosorožčích rohů hodně argumentů toho typu, že by se daly prodat a výnos využít třeba právě na ochranu nosorožců. Zní to samozřejmě lákavě, ale bohužel dnešní svět tak nefunguje. Otevření legálního obchodu s nosorožčí rohovinou vyvolá pokusy o legalizaci rohoviny z černého trhu a vystupňuje pytláctví. Ostatně něčeho podobného jsme již byli svědky v případě slonoviny. Hodnotu akce vidím mimo jiné v tom, že právě ti, kdo by teoreticky mohli mít z rohoviny legální profit, ji zničí, aby upozornili na to, že jakýkoli obchod s nosorožčí rohovinou je nepřijatelný.“

Azzedine Downes (prezident a výkonný ředitel organizace International Fund for Animal Welfare): „Česká vláda a ZOO Dvůr Králové si zaslouží uznání za svůj jasný a veřejný postoj vůči obchodování s nosorožčí rohovinou. V letošním roce jsme přišli už o 769 nosorožců a nic nenasvědčuje tomu, že by se současnou pytláckou krizí dařilo dostat pod kontrolu. Nejenže stále pokračuje vybičení nosorožců, obchod s jejich rohovinou navíc podrývá právní pořádek v zemích, kde se nosorožci vyskytují, a přispívá k bohatnutí organizovaných kriminálních syndikátů – hromadné vybičení nosorožců prostě musí být zastaveno. Někteří navrhuji, že by legalizace trhu s rohovinou mohla pytláčení ukončit. My, stejně jako ti, kteří jsou zapojeni do iniciativy se spálením rohoviny, věříme, že na současné kritické situaci nosorožců není nic udržitelného. Studie IFAW nazvaná Horn of Contention ukazuje, že podle ekonomických modelů nemůže legalizace obchodu zastavit pytláčení. Vyzýváme proto i ostatní, kteří mají zásoby rohoviny z nosorožců, aby je zničili a celému světu ukázali, že obchod s nosorožčí rohovinou je nepřijatelný.“

Mary Rice (výkonná ředitelka organizace Environmental Investigation Agency): „Pro zastávce obchodu s divokými zvířaty je zničení zásob nosorožčí rohoviny nepředstavitelnou věcí. Historie nás ale učí, že pokud chceme nosorožcům zajistit budoucnost, musíme dělat rozhodné a vizionářské kroky, k jakým teď přistoupila ZOO Dvůr Králové a její partneři. Veřejným zničením zásob je vysláno jasné poselství: nosorožčí roh má užitek jen pro zvíře, kterému patří; ti, kdo o nosorožce pečují, se nikdy nepokusí rohovinu prodat. Můžeme jedině zatleskat tomuto činu, jenž zajistí, že se k pozůstatkům

zvířat nedostanou kriminální gangy, které využívají stále propracovanější způsoby, jak vykořisťovat lidi mylně považující rohovinu za účinný léčebný prostředek. EIA tuto iniciativu plně podporuje a s výjimkou případů, kdy je rohovina nutná pro vymáhání práva a vzdělávací účely, bychom chtěli povzbudit zoologické zahrady na celém světě, aby udělaly to samé, a to zejména v Evropě v souladu s nařízeními EU.“

Vladimir Spitsin (prezident Euroasijské regionální asociace zoologických zahrad a akvárií): „Jako prezident Euroasijské asociace zoologických zahrad plně podporuji kampaň ZOO Dvůr Králové zaměřenou na zvýšení povědomí o kritické situaci nosorožců, během níž zahrada spálí svou rohovinu.“

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (vědecký orgán CITES pro Českou republiku): „Chtěli bychom vyjádřit naši podporu spálení zásob rohoviny, která je v držení ZOO Dvůr Králové. Jsme vděční za váš příspěvek ke snahám o zničení stále rostoucího obchodu s nosorožčí rohovinou a doufáme, že kampaň zasáhne veřejnost po celém světě, zejména pak v zemích, kde žijí nosorožci nebo kde je rohovina konzumována. Z tohoto důvodu se nijak nezdráhejte naši podporu vaši kampani prezentovat veřejně. Svou podporu vyjadřujeme i organizacím, které se kampaně rovněž zúčastní nebo účast zvažují.“

Česká inspekce životního prostředí (orgán vlády ČR zabývající se kontrolou mezinárodního obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů): „Česká inspekce životního prostředí, jakožto státní instituce zabývající se kontrolou mezinárodního obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů, by ráda vyjádřila podporu akci Burn Horns – spálení nosorožčích rohů, která proběhne 21. září 2014 v Zoologické zahradě Dvůr Králové. ČIŽP se v rámci své činnosti zabývá i případy nelegálního obchodu s nosorožčími rohy, jejichž počet a závažnost v ČR narůstá. Česká republika se bohužel stala v posledních letech zemí, která se nezanedbatelnou měrou podílí na tomto nelegálním obchodě a přes níž jsou nosorožčí rohy pašovány do asijských zemí. ČIŽP se ve spolupráci s Celní správou a Policií ČR podařilo odhalit celou řadu těchto případů. Demonstrativní spálení nosorožčích rohů u příležitosti Světového dne nosorožců a za podpory mnoha institucí a známých osobností považujeme za velmi přínosný krok, který přispěje k informovanosti veřejnosti o tomto problému a zároveň přispěje i k většímu povědomí o práci kontrolních orgánů v ČR.“

Paula Kahumbu (výkonná ředitelka keňské organizace Wildlife Direct): „Jde o skvělý projekt. To, co Dvůr Králové dělá, je fantastické a máte naši plnou podporu. Gratulujeme.“

Stop Ivory (organizace snažící se o záchranu slonů): „Je skvělé, že se tuto akci podařilo dotáhnout do konce. Stop Ivory naprosto podporuje, co ZOO Dvůr Králové a její partneři dělají, a jsme víc než rádi, že je můžeme podpořit.“

Správa KRMAP a EUROPARC ČR: „Chceme se připojit k výzvě královédvorské zoo k celosvětové i české veřejnosti, aby se přestala podílet na další likvidaci posledních populací kriticky ohrožených živočichů, jako jsou právě nosorožci.“

Spálení nosorožčí rohoviny podpořila i populární vietnamská zpěvačka Thu Minh. (hg)

Monika Leová se samicí nosorožce bílého severního Nabiré. (kb)

Nosorožci dvourozí v Mkomazi, Tanzanie

Jan Stejskal

Projekt na záchranu nosorožců dvourohých v Mkomazi dosáhl v roce 2014 skvělého úspěchu – páru nosorožců, kteří byli do Tanzanie převezeni ze ZOO Dvůr Králové, se v Africe narodilo druhé mládě, samička Tunu. (tf)

Základní informace o projektu: V roce 2009 ZOO Dvůr Králové poslala tři nosorožce dvourohé (jinak též černé, *Diceros bicornis*) do tanzanského národního parku Mkomazi. Samice Deborah a samci Jamie a Jabu si na nové podmínky rychle zvykli. V říjnu 2011 Deborah dokonce porodila samičku Hillu. V Mkomazi, kde byli v 80. letech všichni nosorožci vybiti, se tak dnes i díky ZOO Dvůr Králové rozvíjí nadějný projekt, který přispívá k záchraně nosorožců v Tanzanii.

Hlavní zásluhu na tom má legendární ochránář Tony Fitzjohn, který za svého mládí společně s Georgem Adamsonem vrátil do divočiny lvy. Na konci 80. let začal v tu dobu pytláctvím a pasením dobytka značně zpuštěnou oblast obnovovat a od roku 1997 v Mkomazi běží záchranný program východního poddruhu nosorožce dvourohého. Zvířata jsou přísně střežena v oplocené rezervaci uvnitř národního parku, který se rozkládá na území přibližně 3 250 kilometrů čtverečních podél hranic s Keňou. Za hranicemi na něj navazuje národní park Tsavo, kde byli v 70. letech odchyceni nosorožci dvourozí tehdejšího ředitelem zoo Josefem Vágnerem. Dvorní nosorožci se tak vrátili do země svých předků.

Nosorožců dvourohých žilo na jih od Sahary v roce 1970 okolo 65 000 kusů. V důsledku nekontrolovaného lovu a zejména pytláctví však jejich stavy poklesly až na 2 300

jedinců v roce 1993. Po řadě ochranných opatření se jejich počet ve volné přírodě vyšplhal na přibližně pět tisíc, počet zvířat východního poddruhu je ale stále odhadován na pouhých 800, přičemž v Tanzanii jich zřejmě není více než 100. V ZOO Dvůr Králové je tento poddruh chován od 70. let minulého století a do konce roku 2014 se v zoo narodilo 39 mláďat. Jako jeden z nejlepších chovatelů nosorožců dvourohých v zajetí na světě si velice ceníme toho, že se můžeme alespoň částečně podílet na jejich záchraně přímo v jejich původním prostředí.

Vývoj projektu v roce 2014: Na rozdíl od předešlého roku se v roce 2014 cesta zástupců zoo do Mkomazi neuskutečnila, to si však všichni bohatě vynahrádili v září 2014, kdy Tony Fitzjohn přijel na návštěvu České republiky. Už v únoru se Fitzjohn v Londýně setkal s koordinátorem in situ projektů dvorské zoo a předběžně naplánovali průběh návštěvy. Tony Fitzjohn přislíbil, že se v zahradě zúčastní ceremoniálu u příležitosti spálení nosorožčí rohoviny.

Při setkání také popsal, že nosorožci Jamie, Deborah a Hilla stále žijí ve svém velkém výběhu a sameček Jabu sdílí svůj výběh se samcem Mondulim, který do Mkomazi přišel z anglického Port Lympne. Tony Fitzjohn v únoru rovněž představil první fotografie samice Deborah, na nichž to vypadalo, že by mohla být v pokročilé fázi březosti.

Tato naděje se potvrdila v červnu, kdy se dvorským nosorožcům v Tanzanii narodilo druhé mládě – a zase samička.

„Pojmenovali jsme ji Tunu podle jména manželky tanzanského premiéra Mizengo Pindy. Premiér se svou ženou rezervaci Mkomazi pár týdnů před porodem navštívili a položili základní kámen nového výukového centra, které budujeme v obci Gonja sousedící s národním parkem,“ uvedla pro zoo Lucy Fitzjohnová, která pomáhá svému manželovi Tonymu Fitzjohnovi se správou nosorožčí stanice v Mkomazi. Jméno Tunu ve svahilštině znamená „velice vzácný dar“.

Vzhledem k úspěšnému chovu v Mkomazi se ZOO Dvůr Králové rozhodla, že této záchranné stanici pro nosorožce věnuje ještě mladou samičku Elišku, a v létě 2014 jsme tento záměr oznámili.

„Jsme velice rádi, že Eliška – až dosáhne dostatečného věku pro cestování – poputuje k nám,“ uvedla k tomu Lucy Fitzjohnová. „Pomáhat při ochraně divoké přírody je tím nejušlechtiljším úkolem zoologických zahrad. Dvůr Králové v této oblasti dosahuje skvělých výsledků.“

Eliška do Mkomazi pojede pravděpodobně na podzim 2015. Jelikož chce zoo veřejnosti umožnit na převoz samičky přispět, založila konto WILDLIFE, z něhož bude financovat své ochranné projekty. „Naším cílem je zvířata do Afriky nejen vracet, ale pomáhat je chránit i přímo v rezervacích, kam je posíláme, případně pomáhat se

vzděláváním a osvětou obyvatel, kteří v blízkosti rezervací žijí anebo mají zásadní vliv na přežití zvířat ve volné přírodě,“ uvedl k tomu ředitel zoo Přemysl Rabas.

Jednou z prvních osobností, která přesun Elišky do Mkomazi podpořila, se stala britská velvyslankyně v ČR, paní Jan Thompson, nositelka Řádu britského impéria. Ve své rezidenci uspořádala v září fundraisingovou večeři, jejíž veškerý výtěžek je věnován na cestu Elišky do její domoviny.

Hlavním hostem této večeře byl právě Tony Fitzjohn, který při návštěvě ČR rovněž vystoupil na veřejné besedě v Národním muzeu, během níž přiblížil, jaké to je vést nosorožčí rezervaci, ale zavzpomínal i na roky, kdy v severní Keni společně s Georgem Adamsonem (známý z příběhů o lvici Else) vracel do volné přírody lvy a další kočkovité šelmy. Tony Fitzjohn byl také hostem v televizním pořadu Marka Ebena Na Plovárně a rovněž se stal 21. září jedním z hlavních aktérů zapálení vatry s nosorožčími rohy.

Další informace o nosorožcích černých a Mkomazi najdete v minulých výročních zprávách a na adrese:

<http://www.zoodvurkralove.cz/cs/pomahame-zviratum/nosorozci-cerni/>

Tony Fitzjohn a Přemysl Rabas na přednášce v národním muzeu v Praze. (kb)

Samice Deborah se starší dcerou Hillou. (tf)

Deborah, Hilla a Jamie ještě před narozením Tunu. (tf)

Nosorožci tuponosí severní v Ol Pejetě, Keňa

Jan Stejskal

Samice Fatu v rezervaci Ol Pejeta. (jst)

Základní informace o projektu: V prosinci 2009 převezla ZOO Dvůr Králové čtyři nosorožce tuponosé severní (jinak též bílé nebo širokohubé, *Ceratotherium simum cottoni*) do rezervace Ol Pejeta v Keni. ZOO Dvůr Králové je jedinou zoo na světě, kde se tato vzácná zvířata podařilo rozmnožit, jejich reprodukce však probíhala příliš pomalu. Proto jsme je v naději, že v přirozenějších podmínkách jim to půjde lépe, vrátili do Afriky.

Nosorožci bílí severní jsou nejohroženějšími savci současnosti. V přírodě byli naposledy spatřeni v roce 2007 a dnes je na světě známo pouze pět zvířat. Všechna žijí v lidské péči: tři v Ol Pejetě, jedna samice v ZOO Dvůr Králové a jedna samice v zoo v americkém San Diegu. Všechny pět zbylých zvířat přitom patří ZOO Dvůr Králové. Jsme tak jedním z hlavních hybatelů snah o záchranu těchto nosorožců.

Dlouhodobým cílem přesunu bylo vytvořit životaschopnou chovnou skupinu pro reintrodukcii zpět do bezpečných oblastí jejich původního výskytu ve střední Africe. V době přesunu existovala rovněž naděje, že by několik posledních severních bílých nosorožců mohlo žít i ve volné přírodě. Dosud se však žádné rozmnožit a uchovat jejich genetickou informaci. Snahy o záchranu severních bílých nosorožců v Ol Pejetě probíhají ve spolupráci s organizacemi Ol Pejeta Conservancy, Kenya Wildlife Service, Back to Africa a Fauna & Flora International.

Vývoj projektu v roce 2014: Dne 25. ledna 2014 byl do výběhu k samicím severního nosorožce tuponosého (jinak též bílého) Nájín a Fatu v keňské rezervaci Ol Pejeta přidán samec jižního poddruhu Kingi. Ačkoli se severním bílým nosorožcům po přesunu do Afriky zlepšila pohlavní aktivita, zabřeznout se jim nepodařilo. Příchod jižního samce tak byl pokusem vyvolat u samic další zájem o páření.

Až do prosince 2013 žili samci a samice severních bílých nosorožců rozdělení do dvou párů. Samec Sudán společně s Fatu obýval velký výběh (o rozloze cca 280 hektarů), zatímco samec Suni se samicí Nájín měli k dispozici výběh asi desetkrát menší. Kvůli příchodu Kingiho byly obě samice přesunuty do velkého výběhu a Suni byl se dvěma jižními samicemi ve výběhu menším. Nejstarší ze čtveřice, Sudán, obýval bomu obehnanou kůly. Pravidelně ale střídal Suniho v menším výběhu.

Kromě Kingiho byly ve výběhu ještě dvě jižní samice, jeden nedospělý jižní sameček a také jedno mládě (samička). Kingi byl už z rezervace Lewa prověřeným otcem a zájem o samice prokazoval i v Ol Pejetě. Nejdříve se kolem poloviny února zajímal o jižní samici Ariemet. Na úplném konci února pak vykazovala známky ovulace severní samice Nájín a Kingi se točil kolem ní, možná se s ní i spáril (Nájín měla na těle stopy, které zřejmě vznikly při páření, vlastní páření ale přímo pozorováno nebylo).

V únoru 2014 také do Ol Pejety zavítala úplně první expedice, kterou pro své příznivce ZOO Dvůr Králové uspořádala společně s cestovní kanceláří Adventura. Účastníci se byli podívat i uvnitř výběhu severních bílých nosorožců.

Dne 4. března proběhlo přes Skype jednání odborné komise, která o projektu v Ol Pejetě rozhoduje.

Kingi pak společnost samic různě střídal, chvíli se pohyboval s jižními, chvíli se severními. V druhé polovině března se Kingi na delší dobu připojil k severním samicím. Několikrát to vypadalo, že projevuje zájem o Fatu, ta se vůči němu ale chovala agresivně a odrazovala ho od jakýchkoli pokusů o páření.

V druhé polovině dubna se Kingi znovu na pár dnů připojil k severním bílým samicím a odpoledne 19. dubna projevovat zřetelné známky zájmu o Fatu. Následně se na ni několikrát pokoušel naskočit, vlastní páření ale za světla pozorováno nebylo. Podle stop na těle Fatu druhý den ráno (například zbytky slin a drobné oděrky na hřbetě) to však vypadalo, že se Kingimu pokus o páření v noci možná přece jen podařil. Za potvrzené však páření považovat nebylo možné.

Samci Sudán a Suni se stále střídali v menším výběhu, kde s nimi byly dvě jižní samice. Žádné pokusy o páření však v jejich případech pozorovány nebyly.

Další jednání odborné komise přes Skype proběhlo 13. června.

V druhé polovině srpna byli členové komise upozorněni, že se zhoršil stav Nájín ve srovnání s Fatu. Do Ol Pejety byl vyslán kurátor nosorožců dvorské zoo Jiří Hrubý, který

Samec Sudán v rezervaci Ol Pejeta. (jst)

Veterináři z IZW Berlín (vlevo) diskutují s veterinářem Georgem Paulem z Ol Pjejety a Issacem Lekooloom z Kenya Wildlife Service (zcela vpravo) při vyšetření samice Nájjin v rezervaci Ol Pejeta. (jst)

z Ol Pejety přivezl vzorky trusu k analýzám a také posoudil stav Nájín. Po diskusi i s dalšími odborníky byla Nájín přesunuta do bomy z kůlů, byl jí upraven krmný režim a byla vyšetřena na přítomnost parazitů. Po léčbě proti parazitům se spravila.

Úmrtí Suniho

Velice smutná zpráva však přišla v pátek 17. října ráno. V rezervaci byl nalezen samec nosorožce bílého severního Suni bez známek života. Na místě bylo vyloučeno, že by byl upytlačěn. Pitva nevedla ke zjištěním, která by jednoznačně vysvětlovala příčinu Suniho úhynu. Stejně nejasně dopadlo i histopatologické vyšetření, takže příčiny úhynu Suniho nebyly jednoznačně stanoveny.

ZOO Dvůr Králové okamžitě vyslala do Keni Roberta Hermese z berlínského Institutu pro výzkum zoo a divokých zvířat (IZW), který přímo v rezervaci zajistil, aby byly zachovány vzorky použitelné pro případné budoucí umělé techniky oplodnění.

V druhé polovině října se pak uskutečnila návštěva zástupce ředitele zoo Jaroslava Hyjánka a vedoucího mezinárodních projektů Jana Stejskala v americkém San Diegu. Kromě kontroly dvorské samice Noly (oba její vaječníky jsou nefunkční a jakékoli odebrání vzorků vzhledem k jejímu věku a zdravotnímu stavu nepřichází v úvahu) bylo rovněž podepsáno memorandum o porozumění v oblasti spolupráce na záchraně severních bílých nosorožců. Týká se zejména výměny vzorků ze severních bílých nosorožců.

Na konci listopadu pak proběhlo dlouho připravované vyšetření všech tří severních bílých nosorožců v Ol Pejetě zaměřené na zjištění stavu jejich reprodukčních orgánů. Vedli ho experti z IZW Berlín v úzké spolupráci s veterináři z Kenya Wildlife Service a Ol Pejety. Dvorskou zoo zastupoval vedoucí zahraničních projektů Jan Stejskal.

Výsledky veterinárního vyšetření

Z výsledků vyplynulo, že ani jedno ze zvířat už pravděpodobně není schopné přirozené reprodukce. Nejmladší samice Fatu sice byla celkově v dobré tělesné kondici a měla v pořádku vaječníky, které produkují dostatečné množství vajíček, v děloze však byly nalezeny vysoce patologické změny, které Fatu s velkou pravděpodobností znemožňují zabřeznout. Degenerativní změny mohly nastat v důsledku neschopnosti samice zabřeznout, ale mohly být způsobeny například i potracením plodu, jehož zbytky zůstaly v těle samice, nebo infekcí zanesenou při páření. Blíže určit původce změn by bylo možné pomocí odebrání vzorku degenerativní tkáně, taková procedura by však byla velice obtížně uskutečnitelná. Bylo konstatováno, že Fatu by mohla být vhodnou kandidátkou na odběr vajíček pro případné oplodnění in vitro.

U samice Nájín bylo nalezeno několik malých nádorů v děloze, ty by ale neměly mít vliv na případné oplodnění a její reprodukční orgány by stále měly umožňovat zabřeznutí. Vzhledem ke stavu zadních nohou však bylo konstatováno, že Nájín by při páření zřejmě neunesla samce, tudíž by nebyla schopna přirozeného páření. Navíc v minulých měsících prodělala onemocnění způsobené parazity. Její celkový stav však ukázal, že by mohla být kandidátkou na umělou inseminaci, případně by se mohla stát kandidátkou na odběr vajíček pro případné oplodnění in vitro.

Samci Sudánovi bylo odebráno semeno, při jeho analýze však bylo zjištěno, že vzhledem k věku je jeho kvalita spíše nízká. Není proto možné ho využít pro umělou inseminaci, bylo by však možné ho využít pro oplodnění in vitro, během něhož je spermie injekcí vpravena přímo do vajíčka.

Ze všech tří zvířat byly v OI Pejetě odebrány vzorky tkání pro případnou budoucí práci s živými buněčnými kulturami.

Pouhé dva týdny po vyšetření v OI Pejetě zemřel v americkém San Diegu samec Angalifu. Ten už se sice delší dobu nemohl na přirozené reprodukci podílet, jeho smrt ale umocnila situaci, v níž je jasné, že pro záchranu severních bílých nosorožců je nutné zkusit využít i dosud neužívané a do určité míry riskantní techniky umělého rozmnožení.

Zapojení Nabiré

Do snah o zachování severních bílých nosorožců ZOO Dvůr Králové proto v roce 2014 zapojila i samici Nabiré, která žije ve Dvoře a mohla by se stát dárkyní vajíček pro oplodnění in vitro. Ukázaly to výsledky vyšetření, které společně s odborníky ze Dvora Králové provedli na konci července veterináři z berlínského Institutu pro výzkum zoo a divokých zvířat (IZW).

Detailní vyšetření reprodukčních orgánů ukázalo, že děloha Nabiré je vyplněna velkým množstvím malých cyst, které znemožňují přirozené zabřeznutí. Potvrdila se tak zjištění, k nimž stejný tým došel už v roce 2009. V děloze byl rovněž identifikován nádor, který však naštěstí není zhoubný. Na dělohu navazuje velká cysta, která poněkud zatlačuje oba vaječníky. Zatímco pravý vaječník se nezdál být funkční, levý vypadal zdravý.

Na začátku října se pak veterináři z IZW společně s odborníky ze zoo pokusili tuto velkou cystu odsát. Vůbec poprvé při tom zákrok probíhal v novém, speciálně upraveném venkovním stání, kde nosorožce na popruzích držel jeřáb. Pokus o odsátí se však podařil pouze z poloviny. Poté musel být zákrok přerušen, protože zbytek cysty už byl špatně dosažitelný, navíc samice Nabiré už byla dlouho sedována a ošetřovatelé ji nechtěli ohrozit na zdraví.

V případě dobrého zdravotního stavu samice bude zákrok pokračovat v průběhu roku 2015. Veterináři z Berlína si na něj budou muset speciálně upravit své náčiní.

Další informace o severních bílých nosorožcích a OI Pejetě najdete v minulých výročních zprávách a na stránce:

<http://www.zoodvurkralove.cz/cs/pomahame-zviratum/nosorozci-bili/>

Vyšetření samice Nabiré v ZOO Dvůr Králové, při němž bylo poprvé využito jeřábu a závěsných popruhů. (zč)

Samice Nola v San Diego Zoo Wild Animal Parku. (jst)

Sledování migrace husy velké

Michal Podhrázký

Účastníci odchytu hus na Hodonínsku. (vj)

Základní informace o projektu: V roce 2012 zaštitila ZOO Dvůr Králové projekt Sledování migrace husy velké. Společně s Karlovou univerzitou v Praze jsou to dvě hlavní instituce, které tuto dlouhodobou mezinárodní iniciativu zaštiťují. Od roku 2004 je projekt v České republice koordinován Michalem Podhrázkým.

Migraci ptáků lze sledovat různými způsoby. Základním principem je individuální značení. U ptáků se používá takzvané kroužkování, při kterém se jedinci připevňují na dolní končetinu kroužek s individuálním kódem. První husy byly na našem území okroužkovány už v roce 1934. K jednoduššímu získávání zpětných hlášení se u některých druhů používá takzvané barevné značení. Jedná se o doplňující značení, kterým lze jedince identifikovat bez odchytu. U hus se používají barevné kroužky, barevné kroužky s kódem a barevné krční límce s kódem. První husy byly na našem území límcovány v roce 1973. K získání detailních informací o přesunech a migraci se používají různé vysílače. V roce 2010 byly u nás u hus poprvé použity konvenční vysílače a v roce 2012 byly poprvé použity GPS GSM vysílače.

Dlouhodobým sledováním migrace husy velké byly zjištěny výrazné změny migrace u tohoto druhu. Za posledních 40 let se změnilo načasování příletu hus na hnízdiště, změnila se doba odletu z našeho území, zimoviště našich hus se posunula na sever a měnil se i tahové zastávky.

Další informace o sledování migrace husy velké najdete v minulé výroční zprávě.

Vývoj projektu v roce 2014:

V roce 2014 byl naplánován odchyt hus na třech tradičních místech a jedné nové lokalitě. V termínu 30.–31. 5. proběhl odchyt v severozápadních Čechách na čtyřech lokalitách – Chomutov (Podkrušnohorský zoopark), Droužkovice (mokřad Pražská pole), Mariánské Radčice (mokřad u výsypky) a Lenešice (Lenešické rybníky). Celkem bylo odchyceno 16 hus velkých, ze kterých bylo 12 jedinců nově označeno límci. Na odchytu spolupracovali kolegové z Podkrušnohorského zooparku a ze ZOO Ústí nad Labem.

V jižních Čechách v Českokubudějovické pánvi probíhal odchyt v termínu 6.–8. 6. Husy byly chytány na rybnících Vyšatov, Blatec a Volešek. Celkem bylo odchyceno 32 hus velkých, ze kterých bylo 27 nově označeno límcem. Kromě toho bylo 5 jedinců označeno ještě GPS GSM vysílačem o hmotnosti 90 g. Vysílače byly poskytnuty darem z francouzského projektu, který vede Dr. Matthieu Boss. Na odchytu spolupracovali členové JOK (Jihočeský ornitologický klub) pod vedením Jaroslava Závory a Pavla Alberta a studenti z PřF UK a ČZU v Praze pod vedením Dr. Petra Musíla.

Premiéra proběhla 9.–10. 6., kdy byly husy chytány na Hodonínsku na soustavě Mutěnických rybníků (Zbrodský a Tředí Zbrod). Vzhledem k tomu, že zde chyběly zkušenosti s odchyt z předešlých let, podařilo se odchytit a označit jen 4 jedince. Na odchytu spolupracovali členové DESOP (Dobrovolný ekologický spolek – ochrana ptactva) a členové ze Záchrané stanice živočichů Plzeň pod vedením Karla Makoně.

Poslední odchyt proběhl 14. 6. na Vysočině nedaleko Náměště nad Oslavou na rybnících Dubovec a Studenecký. Celkem zde bylo odchyceno a označeno 11 hus velkých.

Průběh odchytu v roce 2014 lze hodnotit jako dobrý, celkem se podařilo odchytit 63 hus, ze kterých bylo 54 jedinců nově označeno límcem a 5 vybaveno GPS GSM vysílačem. V průběhu roku se podařilo nashromáždit přes 1 300 zpětných hlášení od límcovaných hus. Dosavadní výsledky byly prezentovány na 33. Aktivu spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea v Kostelci nad Černými lesy v přednášce Třetí pokus využití vysílaček ke sledování migrace husy velké.

Evelína, Mandy, Archibald, Vladimír a Martin

Dne 8. 6. 2014 se podařilo na rybníku Volešek v jižních Čechách nedaleko Českých Budějovic odchytit 13 hus velkých. Z nich bylo vybráno 5 vhodných jedinců, kteří splňovali váhové parametry, aby unesly 90 gramů těžký GPS GSM vysílač. GPS GSM vysílač je přístroj, který podobně jako GPS v autě zaznamenává pomocí družic polohu a tu pomocí sítě GSM zasílá na server ve tvaru SMS podobně jako mobilní telefon. Vysílače GPS GSM jsou ve srovnání se satelitními vysílači velice přesné, zaznamenávají polohu s přesností na 0 –5 metrů.

Jako první byla označena samice Evelína límcem T 91, kroužkem AX 573 a vysílačem číslo 27. Vysílač přestal vysílat 1. 8. 2014 a Evelína byla pozorována 10. 8. 2014 bez vysílače, toto pozorování bylo zatím její poslední a je pravděpodobné, že již nežije. Evelíně se podařilo zničit uchycení vysílače a ten musel spadnout do vody, kde přestal mít signál GSM sítě. Evelína mohla být následně zastřelena na honu, lovná sezóna hus u nás začíná 16. 8.

Druhá husa byla označená límcem T 93, kroužkem AX 575 a vysílačem číslo 29, jednalo se opět o samici, pojmenována byla Mandy. Mandy se nepodařilo vysílač sundat a ani zničit, vysílá bez problému i v době psaní tohoto příspěvku.

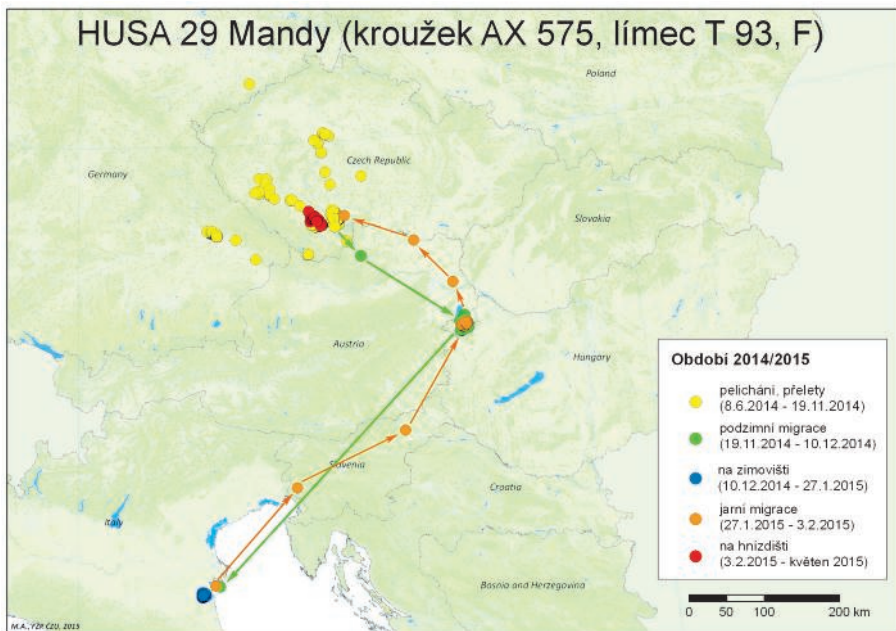
Archibald byl označen jako třetí, dostal krční límec T 96, kroužek AX 578 a vysílač číslo 30. Archibaldovi se podobně jako Mandy nepodařilo vysílač sundat a vysílá stále.

Vladimir byl nejtěžší a nejagresivnější houser z odchycených hus, byl označen límcem V 00, kroužkem AX 580 a vysílačem 34. Vladimírův vysílač přestal vysílat 2. 8. 2014 a stejně jako Evelína byl pozorován 10. 8. 2014 bez vysílače. Díky límci víme, že lovnou sezónu a zimu přežil a v roce 2015 se vrátil na hnízdiště. Kuriózní bylo, když začal 7. 10. 2014 jeho vysílač opět vysílat polohu. Vysílal stále z jednoho místa, a to přímo z rybníka Zliv v jižních Čechách. Na podzim došlo k výlovu tohoto rybníka, a jak byla voda upouštěna a hladina klesala, vysílač se dostal opět na signál GSM a začal vysílat. 20. 10. 2014 se podařilo vysílač z rybníku nalézt a vylovit, vysílal z 15centimetrové hloubky.

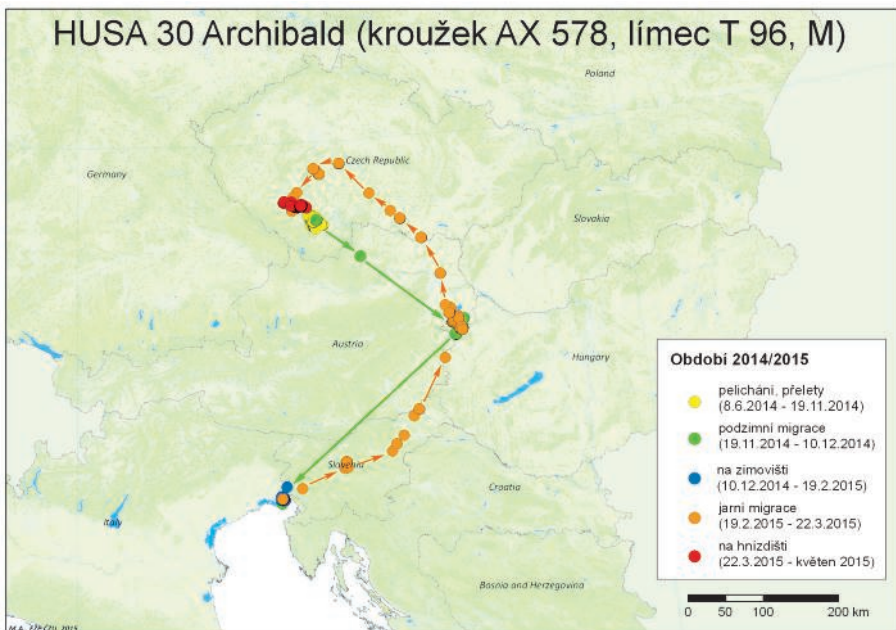
Jako poslední byl označen houser Martin, který dostal límec V 01, kroužek AX 581 a vysílač číslo 28. Martin bohužel též dlouho nevysílal, byl zastřelen krátce po zahájení lovné sezóny 24. 8. 2014 nedaleko obce Dasný v jižních Čechách. Dobrou zprávou pro nás bylo, že letěl standardně a neměl žádné pohybové problémy způsobené upevněním vysílače.

Účastníci odchytu hus na Lounsku. (ma)

Trasa husy velké Mandy.

Trasa husy velké Archibalda.

Návrat pelikánů skvrnozobých na Filipíny

Michal Podhrázký

Pelikán skvrnozobý. (th)

Jak vědecký název pelikána skvrnozobého *Pelecanus philippensis* napovídá, byl tento druh popsán na Filipínách v roce 1789, respektive typový exemplář pocházel z Filipín. Dnes bychom ho zde hledali marně. Vyhubení tohoto druhu na Filipínách se datuje k roku 1940. Historicky se zde vyskytoval na ostrovech Luzon a Mindanao. Vývoj situace ve zbytku areálu je pozitivní, trend početnosti je stanoven jako stoupající. Dnes se s pelikánem skvrnozobým můžeme setkat na Srí Lance a ve východní Indii, kde jsou největší hnízdní kolonie. Dále se ostrůvkovitě vyskytuje ve zbytku jihovýchodní Asie, ale přesné informace z této oblasti jsou vzhledem k nepřehlednosti území útržkovité. Početnost byla v roce 2002 odhadnuta na 5 500–10 000 jedinců. V roce 2006 se početnost pohybovala již mezi 13 000–16 000 jedinci.

V roce 2004 se podařilo ZOO Dvůr Králové získat 3 páry pelikánů skvrnozobých ze Zoo Colombo ze Srí Lanky. Jednalo se o mladé ptáky vylíhlé v roce 2004. Tou dobou byl chován v Evropě pouze jeden samec v Tierparku Berlin. Prvních odchovů bylo dosaženo již v roce 2007 a od tohoto roku jsou pelikáni skvrnozobí v zoo množeni pravidelně. V roce 2009 se podařilo dovést skupinu ze Zoo Mysore z Indie do Zoo Zlín – Lešná. Dnes naleznete odchovy ze ZOO Dvůr Králové v Zoo Praha, Zoo Plzeň, Zoo Zlín – Lešná, Zoo Liberec a v Tierparku Berlin. Do roku 2014 jsme byli jediní v Evropě, komu se tento druh dařilo množit.

Při návštěvě Pavla Hospodářského, který vede záchranou stanici Talarak na ostrově Negros na Filipínách, v ZOO Dvůr Králové v roce 2013 vznikla myšlenka návratu pelikánů skvrnozobých zpět na Filipíny.

V termínu 10. 2.–10. 3. 2014 jsem uskutečnil cestu na Filipíny, na ostrovy Negros, Cebu, Bohol, Mindanao, Palawan a Luzon za účelem návštěvy vybraných zařízení zaměřujících se na chov živočichů. Účelem bylo vytypovat vhodná místa, kde by bylo možné založit chov pelikánů skvrnozobých.

Negros Forest & Ecological Foundation, Bacold, Negros, Filipíny

Stanice se nachází v centru města Bacold v hustě zarostlém parku. Rozlohou není příliš velká. Srovnatelná s evropskými zařízeními. Podporovaná evropskými zoologickými zahradami. Chov zaměřen na filipínské druhy, především ptáky a savce. Opakované odchovy výrů filipínských (*Bubo philippensis*), prasat visajanských (*Sus cebifrons*) a sambarů skvrnitých (*Rusa alfredi*). V plánu je stanici přestěhovat na jiné místo. V tuto chvíli nemají vhodné podmínky pro chov pelikánů skvrnozobých.

Talarak Foundation, Kabankalan, Negros, Filipíny

Stanici vede Čech Pavel Hospodářský. Nachází se na dvou místech u města Kabankalan. Je podporována evropskými zoologickými zahradami. Stanice se zaměřuje na chov ohrožených druhů z Visajanské oblasti (souostroví Panay, Negros, Cebu, Bohol, Leyte a Samar), především ptáky a savce. Dále jsou zde chováni „okrasní“ ptáci (pávi, bažanti a papoušci – ary, loriové, kakadu a amazoňani). Chovem a prodejem „okrasných“ ptáků je doplňován finanční rozpočet stanice. Pravidelně jsou zde rozmnožováni zoborožci rýhozobí (*Penelopides panini*), zoborožci světlehlaví (*Rhyticeros leucocephalus*), prasata visajanská a sambari skvrnití, dále jsou zde chováni papoušek modrošíjí (*Tanygnathus lucionensis*), papoušek rudozobý (*Tanygnathus sumatranus*), kakadu filipínský (*Cacatua haematuropygia*), lorikul filipínský (*Loriculus philippensis*), výr filipínský, kachna filipínská (*Anas luzonica*), holub negroský (*Gallucolumba keayi*) a další. Jedna z činností, kterou Pavel Hospodářský provádí, je získávání původních druhů, které místní obyvatelé chytají a chovají pro potěchu. Jsou jim většinou nabídnuty na výměnu jiné druhy, které jsou ve stanici množeny, například lori novoguinejský (*Lorius lory*). Získaný jedinec je buď vypuštěn zpět do volné přírody, nebo je zařazen do chovu. V plánu je stanici rozšířit. V tuto chvíli se ve stanici nachází vhodná vodní plocha pro chov pelikánů skvrnozobých. Rozpočet stanice nepokryje celkové náklady na krmení pelikánů.

Punta Ballo Parrot Farm, Sipalay, Negros, Filipíny

Soukromé zařízení zaměřené především na chov papoušků. Stanice spolupracuje se stanicí Talarak. Z Talaraku jsou zde deponováni zoborožci rýhozobí, kteří se zde množí, a dvojjoborožci hnědáví. V zařízení nejsou vhodné podmínky pro chov pelikánů skvrnozobých.

Zoological and Botanical Garden, Dumagete, Negros, Filipíny

Zoologická a botanická zahrada, která se nachází ve městě Dumagete v hustě zarostlém prostředí. Dobu své slávy má toto zařízení již za sebou. Některá chovná zařízení jsou

Pár zoborožců žlutobradých, Talarak Foundation. (mp)

Nádrž připravená pro plikány skvrnozobé, Talarak Foundation. (mp)

v dezolátním stavu, některá zvířata jsou držena v nevyhovujících podmínkách. Na druhou stranu zde pravidelně množí holubi negroské, prasata visajanská a sambary skvrnité, kterých je zde natěsnáno v malých výbězích přes 70 kusů. Zoologická zahrada spolupracuje se Zoo Bristol. Nedaleko města Dumagete jsou budovány nové výběhy pro sambary. Nejsou zde vhodné podmínky pro chov pelikánů skvrnozobých.

Tarsier Conservation Area, Bilar, Bohol, Filipíny

Jedná se o turistické zařízení, kde za úplaty ukazují v parčíku nártouny filipínské (*Tarsius syrichta*) sedící pod stříškou. Přes den jsou zde nártouni pod nepřetržitým dohledem, aby někde náhodou neutekli. Na zvířata je sice zakázáno sahat a fotit je s bleskem, ale bylo vidět, že jim tento způsob chovu nedělá dobře. Zajímavé bylo, že nás do stanice nechtěli pustit před osmou hodinou ránní. Domysleli jsme si, že nártouni nebyli ještě rozmístěni na svá místa. Po vstupu jsme byli ujištěni, že se jedná o divoké nártouny, kteří jsou přísně teritoriální a každé ráno se vrací na své místo pod stříšku s mističkou vytvořenou z petlahve. Pro pelikány zde nejsou vhodné podmínky.

Loboc Eco Tour Park, Bilar, Bohol, Filipíny

Do tohoto zařízení jsme snad ani neměli chodit. Bylo zde pár zubožených plazů v klecích, jeden makak jávský (*Macaca fascicularis*) a nesměli chybět ani dva nártouni ve společné voliře s andulkami. Pro chov pelikánů nevhodné.

Philippine Tarsier Sanctuary, Corella, Bohol, Filipíny

Centrum, kde chovají nártouny filipínské polodivokým způsobem v kusu oploceného lesa. Nártouni jsou zde volní, bez dozoru, ve velkém výběhu. Ráno jsou někteří dohledáni a k nim jsou přiváděni turisté. Ve výběhu jsou zařízení na lákání hmyzu, který slouží nártounům jako potrava. Viděli jsme i mládě, které se zde údajně narodilo. Nejlepší zařízení pro chov nártounů, které jsme na Boholu navštívili. Nicméně zařízení je pro chov pelikánů nevhodné.

The Philippine Eagle Center, Malagos, Mindanao, Filipíny

Záchranná stanice zaměřující se na chov dravých ptáků, především orlů opičích (*Pithecophaga jefferyi*), kterých je zde chováno přes 30 jedinců. Orli jsou množeni převážně pomocí inseminace a odchováváni uměle. Stanice je dobře vybavena (líhně, odchovny...). Dále jsou zde chováni orli bělobřiší (*Haliaeetus leucogaster*), orli šedohlaví (*Ichthyophaga ichthyaeus*), orlíci chocholatí (*Spilornis cheela*) a další. Ve stanici je vhodná vodní plocha a personál je proškolen na vysoké úrovni, se zaměřením na chov ptáků. Stanice by byla vhodná pro chov pelikánů skvrnozobých.

Davao Crocodile Park and Davao Butterfly House, Davao, Mindanao, Filipíny

Krokodýlí farma a zoologická zahrada v jednom. Ekonomika podniku je držena díky chovu a zpracování krokodýlů na maso. Podmínky pro chov zvířat jsou zde dost nevyhovující. Chovají zde například orangutany bornejské (*Pongo pygmaeus*), makaky chocholaté (*Macaca nigra*), několik druhů velkých zoborožců a několik druhů loriů. Zoborožci byli zavřeni v malých klíčkách, papoušci byli připoutáni řetízkem k plechovému domečku. Většina zvířat držena pro pobavení návštěvníků. Nevhodné zařízení pro chov pelikánů skvrnozobých.

Katala Fondation, Narra, Palawan, Filipíny

Centrum zaměřené na chov kakadu filipínských (*Cacatua haematuropygia*) a filipínských druhů sladkovodních želv, konkrétně jsou zde chovány želva amboinská (*Cuora amboinensis*), želva zubatá (*Cyclemys dentata*) a želva palawanská (*Siebenrockiella leytensis*). Zařízení pro želvy je vybudované na vysoké úrovni. Nejsou zde vhodné podmínky pro chov pelikánů skvrnozobých.

Palawan Wildlife Rescue and Conservation Center, Puerto Prince, Palawan, Filipíny

Krokodýlí farma a záchraná stanice pro zabavené živočichy. Krokodýlí farma je nově vybudovaná a působí profesionálním dojmem, horší je to s částí, která slouží pro rehabilitaci zabavených živočichů a následné přípravě pro vypuštění zpět do přírody. Voliéry jsou zchátralé, areál je neudržovaný. V klecích se tísní desítky ptáků stejného druhu, především loskutáků posvátných (*Gracula religiosa*) a papoušků modrošjších. Dále se zde pokouší o skupinový chov binturongů palawanských (*Arctictis binturong whitei*). Stanice je přeplněná, jedinci se do přírody nevracejí (legislativní problém). Nevhodné zařízení pro chov pelikánů skvrnozobých.

Manila Zoo, Manila, Luzon, Filipíny

Zoologická zahrada uprostřed staré Manily, umístěná v hustě zarostlém prostředí. V kolekci převažují filipínské druhy, ale nalezneme zde i jednoho slona indického (*Elephas maximus*), jednoho hrocha obojživelného (*Hippopotamus amphibius*) a jednu zebrou stepní (*Equus quagga*), kterou zde kříží s koněm domácím. Voliéry jsou přeplněné ptáky. Základním krmením pro dravé ptáky jsou ryby, nepoužívají zde nic jiného. V zahradě je rozlehlá vodní plocha s ostrovem, která by byla vhodná pro chov pelikánů skvrnozobých. Bohužel, tato vodní plocha je využívána pro návštěvníky na lodičkách.

Avilon Zoo, Manila, Luzon, Filipíny

Zařízení má charakter zoologické zahrady, chovného centra a záchrané stanice, je největší na Filipínách a je soukromé. Nachází se 40 km od centra Manily. Jsou zde chovány velké kolekce ptáků a plazů z Filipín, Indonésie, jihovýchodní Asie a pár jedinců z Afriky a Ameriky. Majitel Jack Gaw je velice podnikavý, dokázal přivést pár žiraf sítovaných (*Giraffa camelopardalis reticulata*) z Tierparku Berlin a stádo zeber stepních z USA. Na druhou stranu odeslal několik filipínských druhů do Evropy a do Ameriky, například binturongové palawanští a krysy obláčkové (*Phloeomys pallidus*) v Zoo Praha a několik holubů a volavek v Zoo Plzeň pochází z Avilonu. Je zde chován jeden pelikán australský (*Pelecanus conspicillatus*). Zařízení splňuje podmínky pro chov pelikánů skvrnozobých.

Navštívil jsem 13 institucí zabývajících se chovem živočichů. Čtyři z nich jsou vytypovány jako vhodné pro chov pelikánů skvrnozobých. Ve dvou jsem uskutečnil i osobní jednání. Jack Gaw z Avilon Zoo má velký zájem o dovoz pelikánů skvrnozobých a nemá problém s jejich chovem. Pavel Hospodářský z Talarak Foundation má též velký zájem o import pelikánů skvrnozobých, v této stanici se však musí dořešit financování krmení pro pelikány.

Orel opičí, The Philippine Eagle Center. (mp)

Voliéry pro zoborožce, Aviron Zoo. (mp)

Stavy zvířat

Lemur kata. (jm)

Stavy zvířat k 1. 1. a 31. 12. 2014

Animal Census on 1st January and 31st December 2014

Stavy zvířat <i>Animal census</i>	Stavy zvířat k 1. 1. 2014 <i>Animal census on 1st January</i>			Stavy zvířat k 31. 12. 2014 <i>Animal census on 31st December</i>		
	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Kusy <i>Specimen</i>	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Kusy <i>Specimen</i>
Savci Mammals	70	81	758	77	89	855
Ptáci Birds	148	149	746	148	149	755
Plazi Reptiles	48	48	164	56	56	148
Obojživelníci Amphibians	7	7	46	4	4	23
Ryby Fish	45	45	282	46	46	296
Obratlovci celkem Vertebrates in total	318	330	1996	331	344	2077
Bezobratlí Invertebrates	-	87	81+X	-	69	71 + X
Celkem Total	318	417	2077 + X	331	413	2148 + X

X – neurčitý počet; unspecified number

Změny stavu zvířat 2014

Animal Census Changes in 2014

Změny stavu zvířat Animal Census Change	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Naroz. Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Savci Mammals; Mammalia	758 187.564.7	56 21.14.21	78 46.32.0	294 137.122.35	175 69.81.25	855 230.587.38
Ptáci Birds; Aves	746 336.296.114	156 69.82.5	228 82.77.69	213 38.36.139	132 37.37.58	755 324.300.131
Plazi Reptiles; Reptilia	164 47.61.56	65 27.27.11	83 14.22.47	50 1.0.49	48 12.18.18	148 48.49.51
Obojživelníci Amphibians; Amphibia	46 0.0.46	0 0.0.0	0 0.0.0	0 0.0.0	23 0.0.23	23 0.0.23
Ryby Fish; Pisces	282 0.0.282	87 0.0.87	4 0.0.4	X 0.0.X	69 0.0.69	296 0.0.296
Obratlovci celkem Vertebrates in total	1996 528.880.588					
Bezobratlí Invertebrates; Evertebrata	81+x					
Celkem Total						

1.0.0 - samec; male; 0.1.0 –samice; female; 0.0.1 – neurčené pohlaví; unspecified sex

Mláďata narozená resp. vylíhlá v roce 2014

Offspring born or hatched in 2014

Mláďata Offspring	Druhy Species	Formy Forms	Narozeno Born/Hatched	Odchováno Reared
Savci Mammals	40	47	294	194
Ptáci Birds	35	35	213	174
Plazi Reptiles	6	6	50	41
Obojživelníci Amphibians	0	0	0	0
Ryby Fish	0	0	0	0
Obratlovci celkem Vertebrates in total	81	88	557	409

Savci Mammals Mammalia

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Primáti Primates Primates						
Bodlín Telfairův Lesser Madagascar hedgehog tenrec <i>Echinops telfairi</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Hrabáč kapský Aardvark <i>Orycteropus afer</i>	0 . 0 . 0	0 . 1 . 0				0 . 1 . 0
Ježek bělobřichý Four-toed hedgehog <i>Aterix albiventris</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Lemur kata Ring-tailed Lemur <i>Lemur catta</i>	2 . 6 . 0		1 . 1 . 0	1 . 2 . 0	2 . 2 . 0	0 . 5 . 0
Lvíček zlatý Golden Lion Tamarin <i>Leontopithecus rosalia</i>	2 . 1 . 0		2 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Kočkodan Campbellův Campbell's Monkey <i>Certopithecus campbellii</i>	0 . 2 . 0	1 . 0 . 0				1 . 2 . 0
Gueréza angolská Angolan Colobus <i>Colobus angolensis palliatus</i>	1 . 3 . 0			0 . 0 . 1		1 . 3 . 1
Talapoin severní Gabon Talapoin <i>Miopithecus ogouensis</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Hulman jávský Javan Langur <i>Trachypithecus a. auratus</i>	1 . 5 . 0			1 . 2 . 0	0 . 3 . 0	2 . 4 . 0
Šimpanz Chimpanzee <i>Pan troglodytes</i>	1 . 3 . 0					1 . 3 . 0
Gorila nížinná Lowland Gorilla <i>Gorilla gorilla gorilla</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Orangutan bornejský Bornean Orang-utan <i>Pongo pygmaeus pygmaeus</i>	0 . 4 . 0		0 . 2 . 0			0 . 2 . 0
Šelmy Carnivores Carnivora						
Surikata Suricate <i>Suricata suricatta</i>	6 . 6 . 0	1 . 0 . 0	5 . 1 . 0	8 . 2 . 16	0 . 0 . 16	10 . 7 . 0
Mangusta liščí Yellow Mongoose <i>Cynictis penicillata</i>	1 . 0 . 0	0 . 2 . 0		3 . 1 . 3	1 . 1 . 3	3 . 2 . 0
Mangusta trpasličí Dwarf Moongoose <i>Helogale parvula</i>	1 . 2 . 0			1 . 0 . 2		2 . 2 . 2

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Promyka červená Slender Mongoose <i>Galerella sanguinea</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Cibetka africká African Civet <i>Civettictis civetta</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Ženetka tečkovaná Small-spotted Genet <i>Genetta genetta</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Hyena skvrnitá Spotted Hyaena <i>Crocuta crocuta</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Fenek Fennec <i>Vulpes zerda</i>	1 . 1 . 0	1 . 1 . 0	1 . 1 . 0			1 . 1 . 0
Šakal čabrakový Black-backed Jackal <i>Canis mesomelas</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Pes hyenový African Wild Dog <i>Lycaon pictus</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Pes ušatý Bat-eared Fox <i>Otocyon megalotis</i>	1 . 1 . 0			0 . 0 . 4	0 . 0 . 2	1 . 1 . 2
Karakal Caracal Lynx <i>Caracal caracal</i>	0 . 0 . 0	2 . 1 . 0	1 . 0 . 0			1 . 1 . 0
Serval Serval <i>Leptailurus serval</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Levhart perský Persian Leopard <i>Panthera pardus saxicolor</i>	2 . 2 . 0			0 . 3 . 0	0 . 2 . 0	2 . 3 . 0
Tygr ussurijský Amur Tiger <i>Panthera tigris altaica</i>	3 . 2 . 0		0 . 1 . 0		1 . 0 . 0	2 . 1 . 0
Lev indický Lion <i>Panthera leo persica</i>	1 . 3 . 0		0 . 2 . 0		1 . 0 . 0	0 . 1 . 0
Lev berberský Barbary Lion <i>Panthera leo leo</i>	0 . 0 . 0	2 . 0 . 0				2 . 0 . 0
Gepard Cheetah <i>Acinonyx jubatus</i>	5 . 1 . 0	0 . 1 . 0	1 . 0 . 0	2 . 3 . 0	1 . 1 . 0	5 . 4 . 0
Chobotnatci Elephants Proboscidea						
Slon jihoafrický African Elephant <i>Loxodonta africana africana</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Damani Hyraxes <i>Hyracoidea</i>						
Daman stromový Tree Hyrax <i>Dendrohyrax arboreus</i>		1 . 0 . 0				1 . 0 . 0
Daman skalní Rock Hyrax <i>Procavia capensis</i>	1 . 1 . 0				0 . 1 . 0	1 . 0 . 0
Lichokopytníci Odd-toed Ungulates <i>Perissodactyla</i>						
Nosorožec dvourohý Black Rhinoceros <i>Diceros bicornis</i>	5 . 8 . 0					5 . 8 . 0
Nosorožec širokohubý severní Northern White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum cottoni</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Nosorožec širokohubý jižní Southern White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum simum</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Osel zakrslý Sardinian dwarf donkey <i>Equus asinus domestic dwarf</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Osel somálský African Wild Ass <i>Equus asinus somaliensis</i>	2 . 5 . 0		1 . 0 . 0			1 . 5 . 0
Zebra Grévyho Grevy Zebra <i>Equus grevyi</i>	6 . 16 . 0			1 . 0 . 0	3 . 2 . 0	4 . 14 . 0
Zebra Hartmannové Hartmann Zebra <i>Equus zebra hartmannae</i>	4 . 7 . 0			0 . 0 . 1	0 . 0 . 1	4 . 7 . 0
Zebra Böhмова Grant Zebra <i>Equus burchelli boehmi</i>	3 . 6 . 0		2 . 0 . 0	2 . 1 . 0	1 . 1 . 0	2 . 6 . 0
Zebra bezhřívá Maneless Zebra <i>Equus burchelli borensis</i>	1 . 9 . 0			1 . 1 . 1	0 . 0 . 1	2 . 10 . 0
Zebra damarská Damara Zebra <i>Equus burchelli antiquorum</i>	2 . 6 . 0		1 . 0 . 0	1 . 1 . 0	1 . 0 . 0	1 . 7 . 0
Zebra Chapmanova Chapman Zebra <i>Equus burchelli chapmani</i>	1 . 9 . 0			1 . 1 . 0	1 . 0 . 0	1 . 10 . 0
Sudokopytníci Even-toed Ungulates <i>Artiodactyla</i>						
Nepřežvýkaví Nonruminants <i>Nonruminantia</i>						
Prase savanové Warthog <i>Phacochoerus africanus</i>	1 . 2 . 0			1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	1 . 2 . 0
Štětčkoun africký African Bush Pig <i>Potamochoerus porcus</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Velbloud jednohrbý Dromedary <i>Camelus dromedarius</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Hrošík liberijský Pygmy Hippo <i>Hexaprotodon liberiensis</i>	1 . 2 . 0				1 . 0 . 0	0 . 2 . 0
Přežvýkaví Ruminants Ruminantia						
Žirafa Rothschildova Rothschild Giraffe <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	5 . 13 . 0		2 . 2 . 0	1 . 3 . 0	0 . 1 . 0	4 . 13 . 0
Žirafa síťovaná Rothschild Giraffe <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	5 . 14 . 0		0 . 2 . 0	3 . 0 . 0	3 . 0 . 0	5 . 12 . 0
Okapi Okapi <i>Okapia johnstoni</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Sítatunga západoafrická Sitatunga <i>Tragelaphus spekei gratus</i>	3 . 10 . 0	1 . 0 . 0	1 . 1 . 0	4 . 5 . 0	3 . 2 . 0	4 . 12 . 0
Nyala nížinná Lowland Nyala <i>Tragelaphus angasii</i>	3 . 15 . 0			4 . 2 . 0	1 . 1 . 0	6 . 16 . 0
Kudu malý Lesser Kudu <i>Tragelaphus imberbis</i>	13 . 19 . 0			5 . 3 . 0	5 . 3 . 0	13 . 19 . 0
Kudu velký Greater Kudu <i>Tragelaphus strepsiceros</i>	6 . 11 . 0			3 . 3 . 0	1 . 1 . 0	8 . 13 . 0
Bongo Bongo <i>Tragelaphus eurycerus isaaci</i>	1 . 8 . 0			3 . 3 . 0	3 . 5 . 0	1 . 6 . 0
Antilopa losí Eland <i>Taurotragus oryx</i>	1 . 19 . 0	1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	7 . 6 . 0	1 . 3 . 0	7 . 22 . 0
Antilopa koňská Roan Antelope <i>Hippotragus equinus</i>	6 . 16 . 0		4 . 0 . 0	6 . 9 . 0	1 . 1 . 0	7 . 24 . 0
Antilopa vraná Sable Antelope <i>Hippotragus niger niger</i>	6 . 17 . 0		1 . 1 . 0	5 . 6 . 0	2 . 3 . 0	8 . 19 . 0
Chocholatka červená Red Forest Duiker <i>Cephalophus natalensis</i>	1 . 1 . 0	1 . 0 . 0				2 . 1 . 0
Adax Addax <i>Addax nasomaculatus</i>	3 . 9 . 0			2 . 4 . 0	1 . 5 . 0	4 . 8 . 0
Přímorožec arabský Arabian Oryx <i>Oryx leucoryx</i>	2 . 2 . 0		2 . 2 . 0			0 . 0 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Oryx jihoafrický Gemsbok <i>Oryx gazella gazella</i>	3 . 10 . 0		2 . 1 . 0	3 . 3 . 0	0 . 1 . 0	4 . 11 . 0
Přímorožec šavlorohý Scimitar-horned Oryx <i>Oryx dammah</i>	1 . 7 . 0	1 . 0 . 0				2 . 7 . 0
Buvolec běločelý Blesbok <i>Damaliscus pygargus phillipsi</i>	2 . 9 . 0	1 . 2 . 0	0 . 1 . 0	3 . 0 . 0	1 . 2 . 0	5 . 8 . 0
Pakůň modrý Brindled Gnou <i>Connochaetes taurinus taurinus</i>	1 . 9 . 0			4 . 4 . 0	0 . 2 . 0	5 . 11 . 0
Pakůň bělobradý White-bearded Gnou <i>Connochaetes taurinus albojubatus</i>	2 . 7 . 0					2 . 7 . 0
Pakůň běloocasý White-tailed Gnou <i>Connochaetes gnou</i>	5 . 18 . 0			1 . 1 . 0	1 . 2 . 0	5 . 17 . 0
Bahnivec horský Mountain Reedbuck <i>Redunca fulvorufula</i>	3 . 6 . 0			3 . 1 . 0	0 . 2 . 0	6 . 5 . 0
Voduška jelenovitá Common Waterbuck <i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	2 . 15 . 0		1 . 0 . 0	6 . 3 . 0	2 . 2 . 0	5 . 16 . 0
Voduška znamenaná Ellipsed Waterbuck <i>Kobus e. ellipsiprymnus</i>	3 . 15 . 0			1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	3 . 15 . 0
Voduška abok Nile Lechwe <i>Kobus megaceros</i>	1 . 14 . 0			3 . 3 . 0	1 . 2 . 0	3 . 15 . 0
Voduška červená Kafue Lechwe <i>Kobus leche kafuensis</i>	2 . 38 . 0			11 . 12 . 0	6 . 11 . 0	7 . 39 . 0
Impala jihoafrická Impala <i>Aepyceros melampus melampus</i>	2 . 26 . 0		1 . 0 . 0	7 . 7 . 0	4 . 6 . 0	4 . 27 . 0
Gazela Thomsonova Thomson's Gazelle <i>Eudorcas thomsonii</i>	3 . 4 . 0		1 . 0 . 0	2 . 1 . 0	1 . 0 . 0	3 . 5 . 0
Gazela dama Dama Gazelle <i>Nanger dama ruficollis</i>	2 . 6 . 0			0 . 1 . 1	1 . 2 . 1	1 . 5 . 0
Dikdik Kirkův Kirk's Dik-dik <i>Madoqua kirkii</i>	2 . 5 . 0		0 . 1 . 0			2 . 4 . 0
Antilopa skákavá Springbok <i>Antidorcas marsupialis</i>	3 . 9 . 0		1 . 0 . 0	2 . 1 . 1	2 . 2 . 1	2 . 8 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Koza domácí kamerunská Domestic Goat – Cameroun <i>Capra hircus</i>	1 . 18 . 0		0 . 2 . 0			1 . 16 . 0
Ovce domácí kamerunská Domestic Sheep <i>Ovis ammon f. aries</i>	4 . 14 . 0		6 . 5 . 0	9 . 10 . 0	2 . 2 . 0	5 . 17 . 0
Paovce hřivnatá Barbary Sheep <i>Ammotragus lervia</i>	4 . 10 . 0	1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	2 . 5 . 0	5 . 3 . 0	1 . 12 . 0
Buvol kaferský Cape Buffalo <i>Syncerus caffer caffer</i>	4 . 17 . 0			6 . 4 . 0	2 . 2 . 0	8 . 19 . 0
Buvol pralesní Red Buffalo <i>Syncerus caffer nanus</i>	2 . 3 . 0			1 . 1 . 0	2 . 0 . 0	1 . 4 . 0
Tur domácí – watusi Ankole Cattle <i>Bos primigenius f. taurus</i>	7 . 13 . 0		5 . 4 . 0	5 . 2 . 0	2 . 0 . 0	5 . 11 . 0
Tur domácí – dahomey Dahomey Miniature Cattle <i>Bos primigenius f. taurus</i>	2 . 2 . 0		1 . 1 . 0	2 . 2 . 0	1 . 0 . 0	2 . 3 . 0
Zebu Dwarf zebu <i>Bos primigenius f. taurus</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Hlodavci Rodents Nonruminantia						
Aguti zlatý Golden Agouti <i>Dasyprocta leporina aguti</i>	1 . 1 . 0		1 . 0 . 0		0 . 1 . 0	0 . 0 . 0
Krysa obrovská Gambian Giant Pouched Rat <i>Cricetomys gambianus</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Myš východoafrická Neumann's Grass Rat <i>Arvicanthis neumanni</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 21				0 . 0 . 21
Osinák africký African Brush-tailed Porcupine <i>Atherurus africanus</i>	0 . 0 . 0	1 . 0 . 0				1 . 0 . 0
Dikobraz jihoafrický African Crested Porcupine <i>Hystrix africae australis</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Veverka kapská Cape Ground Squirrel <i>Xerus inauris</i>	0 . 2 . 7	1 . 1 . 0		0 . 0 . 5	0 . 1 . 0	1 . 2 . 12
Celkem 80 druhů, 92 forem <i>Total 80 species</i>	187.564.7	21.14.21	43.32.0	137.122.35	69.81.25	230.587.38

Ptáci Birds Aves

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Pštrosi Ostriches Struthioniformes						
Pštros dvouprstý African Ostrich <i>Struthio camelus</i>	1 . 2 . 0			vejce		1 . 2 . 0
Potápky Grebes Podicipediformes						
Potápka malá Little Grebe <i>Tachybaptus ruficollis</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Veslonoží Pelicans and Relatives Pelecaniformes						
Pelikán kadeřavý Dalmatian Pelican <i>Pelecanus crispus</i>	5 . 4 . 6		1 . 0 . 6	0 . 0 . 6	0 . 0 . 2	4 . 4 . 4
Pelikán australský Australian Pelican <i>Pelecanus conspicillatus</i>	2 . 3 . 0		2 . 3 . 0			0 . 0 . 0
Pelikán bílý White Pelican <i>Pelecanus onocrotalus</i>	5 . 5 . 3		0 . 0 . 5	0 . 0 . 5		5 . 5 . 3
Pelikán skvrnozobý Spot-billed Pelican <i>Pelecanus philippensis</i>	6 . 9 . 0		1 . 4 . 0	0 . 2 . 6		5 . 7 . 6
Pelikán africký Pink-backed Pelican <i>Pelecanus rufescens</i>	6 . 6 . 2		1 . 2 . 2	0 . 0 . 5	1 . 0 . 2	4 . 4 . 3
Brodiví Herons and Relatives Ciconiiformes						
Volavka červená Purple Heron <i>Ardea purpurea</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Volavka rusohlavá Cattle Egret <i>Bubulcus ibis</i>	6 . 3 . 1		3 . 0 . 0	0 . 0 . 6	0 . 0 . 2	3 . 3 . 5
Volavka proměnlivá Green-backed Heron <i>Butorides striatus</i>	2 . 0 . 0				1 . 0 . 0	1 . 0 . 0
Volavka stříbřitá Little Egret <i>Egretta garzetta</i>	1 . 1 . 0	1 . 1 . 0				2 . 2 . 0
Kvakoš noční Black-crowned Night Heron <i>Nycticorax nycticorax</i>	5 . 3 . 0				1 . 0 . 0	4 . 3 . 0
Bukáček malý Little Bittern <i>Ixobrychus minutus</i>	1 . 0 . 0	0 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Kladivouš africký Hammerkop <i>Scopus umbretta</i>	3 . 2 . 0		1 . 0 . 0	1 . 0 . 5	0 . 0 . 1	3 . 2 . 4

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Čáp bílý White Stork <i>Ciconia ciconia</i>	2 . 0 . 0					2 . 0 . 0
Čáp simbil Abdim's Stork <i>Ciconia abdimii</i>	5 . 7 . 0	0 . 1 . 0	0 . 3 . 0	3 . 5 . 1	0 . 0 . 1	8 . 10 . 0
Čáp sedlatý Saddle-billed Stork <i>Ephippiorhynchus senegalensis</i>	1 . 1 . 0	0 . 1 . 0		vejce		1 . 2 . 0
Marabu africký Marabou Stork <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	3 . 4 . 0	1 . 0 . 0	2 . 1 . 0	1 . 1 . 0		3 . 4 . 0
Nesyt africký Yellow-billed Stork <i>Mycteria ibis</i>	3 . 2 . 0			1 . 0 . 1	0 . 0 . 1	4 . 2 . 0
Zejozob africký African Openbill <i>Anastomus lamelligerus</i>	1 . 1 . 0	1 . 1 . 0				2 . 2 . 0
Ibis hagedaš Hadada Ibis <i>Bostrychia hagedash</i>	1 . 4 . 0	1 . 0 . 0	0 . 2 . 0	0 . 1 . 0		2 . 3 . 0
Ibis rudý Scarlet Ibis <i>Eudocimus ruber</i>	1 . 0 . 12		1 . 0 . 12			0 . 0 . 0
Ibis hnědý Glossy Ibis <i>Plegadis falcinellus</i>	2 . 1 . 0	0 . 1 . 0				2 . 2 . 0
Ibis jihoafrický Bald Ibis <i>Geronticus calvus</i>	2 . 3 . 0	0 . 3 . 0			1 . 1 . 0	1 . 5 . 0
Ibis posvátný Sacred Ibis <i>Threskiornis aethiopicus</i>	0 . 0 . 0	3 . 2 . 0				3 . 2 . 0
Kolpík africký African Spoonbill <i>Platalea alba</i>	5 . 5 . 0			1 . 2 . 0		6 . 7 . 0
Kolpík bílý Eurasian Spoonbill <i>Platalea leucorodia</i>	2 . 3 . 0	1 . 0 . 0				3 . 3 . 0
Kolpík růžový Roseate Spoonbill <i>Platalea ajaja</i>	4 . 3 . 1		3 . 3 . 1		1 . 0 . 0	0 . 0 . 0
Plameňáci Flamingos <i>Phoenicopteriformes</i>						
Plameňák karibský American Flamingo <i>Phoenicopterus ruber</i>	7 . 6 . 0		7 . 6 . 0			0 . 0 . 0
Plameňák růžový European Flamingo <i>Phoenicopterus roseus</i>	22 . 22 . 4	3 . 1 . 0				25 . 23 . 4

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Plameňák malý Lesser Flamingo <i>Phoeniconaias minor</i>	13 . 3 . 0		0 . 3 . 0			13 . 0 . 0
Vrubozobí Waterfowl Anseriformes						
Husa velká Greylag Goose <i>Anser anser</i>	4 . 3 . 0		4 . 1 . 0	4 . 1 . 0	0 . 1 . 0	4 . 2 . 0
Husička dvoubarvá Fulvous Whistling Duck <i>Dendrocygna bicolor</i>	1 . 1 . 0	1 . 1 . 0	0 . 0 . 8	0 . 0 . 8		2 . 2 . 0
Husička vdovka White-faced Whistling Duck <i>Dendrocygna viduata</i>	2 . 2 . 0	1 . 1 . 0			0 . 1 . 0	3 . 2 . 0
Husice egyptská Egyptian Goose <i>Alopochen aegyptiacus</i>	1 . 1 . 0			0 . 0 . 5	0 . 0 . 1	1 . 1 . 4
Pižmovka ostruhatá Spur-winged Goose <i>Plectropterus gambensis</i>	5 . 6 . 0		6 . 6 . 0	6 . 6 . 1	1 . 0 . 0	4 . 6 . 1
Pižmovka hřebenatá Comd Duck <i>Sarkidiornis m. melanotos</i>	1 . 2 . 0	1 . 2 . 0	1 . 2 . 0			1 . 2 . 0
Husice šedohlavá South African Shelduck <i>Tadorna cana</i>	1 . 1 . 0				1 . 0 . 0	0 . 1 . 0
Husička krátkoocasá White-backed Duck <i>Thalassornis leucotis</i>	2 . 2 . 0					2 . 2 . 0
Kachnička pestrá African Pygmy-goose <i>Nettapus auritus</i>	3 . 1 . 0					3 . 1 . 0
Kachnice africká Maccoa Duck <i>Oxyura maccoa</i>	2 . 2 . 0				2 . 0 . 0	0 . 2 . 0
Ostralka rudozobá Red-billed Pintail <i>Anas erythrorhyncha</i>	2 . 1 . 0	0 . 1 . 0			2 . 2 . 0	0 . 0 . 0
Kachna madagaskarská Meller's Duck <i>Anas melleri</i>	1 . 1 . 0			vejce		1 . 1 . 0
Čírka hottentotská Hottentot Teal <i>Anas hottentota</i>	3 . 1 . 0	0 . 2 . 0				3 . 3 . 0
Čírka modrá Garganey <i>Anas querquedula</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Kachna temná South African Black Duck <i>Anas sparsa</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Kachna žlutozobá Yellow-billed Duck <i>Anas undulata</i>	3 . 3 . 0		1 . 1 . 0	vejce		2 . 2 . 0
Čírka popelavá Cape Teal <i>Anas capensis</i>	2 . 1 . 0	0 . 0 . 1				2 . 1 . 1
Čírka obecná Green-winged Teal <i>Anas crecca</i>	0 . 0 . 0	1 . 0 . 0				1 . 0 . 0
Čírka černoskvrnná Madagascar Teal <i>Anas bernieri</i>	4 . 4 . 0	0 . 1 . 0	2 . 2 . 0	2 . 0 . 0	0 . 1 . 0	4 . 2 . 0
Čírka úzkozobá Marbled Teal <i>Marmaronetta angustirostris</i>	2 . 2 . 0			1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	2 . 2 . 0
Zrzohlávka rudooká Pochard <i>Netta erythrophthalma</i>	1 . 0 . 0	1 . 2 . 0			1 . 0 . 0	1 . 2 . 0
Zrzohlávka rudozobá Red-crested Pochard <i>Netta rufina</i>	2 . 2 . 0			vejce		2 . 2 . 0
Polák malý Ferruginous Duck <i>Aythya nyroca</i>	3 . 3 . 0	0 . 1 . 0		vejce	0 . 1 . 0	3 . 3 . 0
Pižmovka velká Muscovy Duck <i>Cairina moschata</i>	3 . 7 . 0		3 . 7 . 0			0 . 0 . 0
Husice modrokřídla Abyssinian Blue-winged Goose <i>Cyanochen cyanopterus</i>	1 . 0 . 0	0 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Dravci Birds of Prey <i>Falconiformes</i>						
Hadilov písaví Secretary Bird <i>Sagittarius serpentarius</i>	3 . 3 . 0			0 . 0 . 1	1 . 0 . 1	2 . 3 . 0
Hrabaví Gamebirds <i>Galliformes</i>						
Koroptev korunkatá Crested Wood Partridge <i>Rollulus rouloul</i>	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0			0 . 0 . 0
Křepelka harlekýn Harlequin Quail <i>Coturnix delegorguei</i>	2 . 2 . 0			1 . 2 . 2	1 . 1 . 2	2 . 3 . 0
Frankolín chocholatý Crested Francolin <i>Francolinus leucoscepus</i>	0 . 0 . 0	0 . 1 . 0				0 . 1 . 0
Frankolín žlutozobý Yellow-necked Spurfowl <i>Francolinus leucoscepus</i>	3 . 2 . 1				0 . 0 . 1	3 . 2 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Frankolín rudohrdlý Angolan Red-necked Francolin <i>Francolinus afer</i>	0 . 0 . 0	0 . 1 . 0				0 . 1 . 0
Koroptev madagaskarská Madagascar Partridge <i>Margaroperdix madagarensis</i>	0 . 0 . 0	2 . 2 . 0				2 . 2 . 0
Perlička kropenatá Helmeted Guineafowl <i>Numida meleagris</i>	0 . 0 . 49		0 . 0 . 23	0 . 0 . 41	0 . 0 . 17	0 . 0 . 50
Perlička kropenatá Helmeted Guineafowl <i>Numida meleagris reichenowi</i>	0 . 0 . 0	1 . 2 . 0			0 . 2 . 0	1 . 0 . 0
Perlička chocholatá Crested Guineafowl <i>Guttera p. pucherani</i>	3 . 4 . 2	0 . 2 . 1	12 . 8 . 2	10 . 6 . 3	1 . 2 . 3	0 . 2 . 1
Perlička supí Vulturine Guineafowl <i>Acryllium vulturinum</i>	0 . 0 . 0	3 . 3 . 0				3 . 3 . 0
Krátkokřídlí Cranes and Relatives Gruiformes						
Chřástal žlutozobý Black Crane <i>Limnecorax flavirostra</i>	0 . 0 . 0	0 . 2 . 0				0 . 2 . 0
Slípka modrá Purple Swampphen <i>Porphyrio p. porphyrio</i>	1 . 0 . 0	0 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Jeřáb královský Crowned Crane <i>Baelearica regulorum</i>	3 . 0 . 0	0 . 1 . 0	1 . 0 . 0			2 . 1 . 0
Jeřáb bradavičnatý Wattled Crane <i>Bugeranus carunculatus</i>	0 . 0 . 0	0 . 1 . 0				0 . 1 . 0
Bahňáci Waders and Auks Charadriiformes						
Ostnák africký African Jacana <i>Actophilornis africana</i>	1 . 2 . 0	2 . 2 . 0			1 . 1 . 0	2 . 3 . 0
Dytík úhorní Stone Curlew <i>Burhinus oedicnemus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Ústříčnick velký Eurasian Oystercatcher <i>Haematopus ostralegus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Tenkozobec opačný Pied Avocet <i>Recurvirostra avosetta</i>	9 . 5 . 0	0 . 3 . 0				9 . 8 . 0
Čejka australská Masked Plover <i>Vanellus miles</i>	2 . 2 . 0		2 . 2 . 0			0 . 0 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Čejka žlutonohá Wattled Lapwing <i>Vanellus senegallus</i>	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0			0 . 0 . 0
Čejka chocholatá Northern Lapwing <i>Vanellus vanellus</i>	0 . 0 . 0	1 . 0 . 0				1 . 0 . 0
Čejka běločelá Blacksmith Plover <i>Vanellus armatus</i>	3 . 2 . 0			0 . 0 . 1	0 . 0 . 1	3 . 2 . 0
Čejka korunkatá Crowned Lapwing <i>Vanellus coronatus</i>	0 . 0 . 0	1 . 2 . 0				1 . 2 . 0
Vodouš rudonohý Common Redshank <i>Tringa totanus</i>	1 . 1 . 0	2 . 1 . 0	1 . 0 . 0			2 . 2 . 0
Stepokurové Sandgrouses Pteroclidiformes						
Stepokur hnědobřichý Chestnut-bellied Sandgrouse <i>Pterocles exustus</i>	2 . 3 . 0			vejce	0 . 1 . 0	2 . 2 . 0
Měkkozobí Pigeons and Relatives Columbiformes						
Korunáč chocholatý Western Crowned Pigeon <i>Goura cristata</i>	2 . 0 . 0		2 . 0 . 0			0 . 0 . 0
Korunáč vějířový Victoria Crowned Pigeon <i>Goura victoria</i>	2 . 1 . 0		2 . 1 . 0	vejce		0 . 0 . 0
Korunáč novoguinejský Scheepmaker's Crowned Pigeon <i>Goura scheepmakeri</i>	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0			0 . 0 . 0
Holub horský Pheasant Pigeon <i>Otidiphaps nobilis nobilis</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0	0 . 1 . 1	0 . 0 . 1	0 . 1 . 0
Holub skvrnitý Speckled Pigeon <i>Columba guinea</i>	2 . 3 . 0			0 . 0 . 3	0 . 0 . 1	2 . 3 . 2
Holub dvoubarvý Pied Imperial Pigeon <i>Ducula bicolor</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0	vejce		0 . 0 . 0
Hrdlička kapská Namaqua dove <i>Oena capensis capensis</i>	0 . 2 . 0	2 . 0 . 0			1 . 2 . 0	1 . 0 . 0
Hrdlička damarská Ring-necked Dove <i>Streptopelia capicola</i>	0 . 1 . 0	1 . 1 . 0			0 . 1 . 0	1 . 1 . 0
Hrdlička madagaskarská Madagascar Turtle Dove <i>Streptopelia picturata picturata</i>	1 . 2 . 0	1 . 1 . 0	0 . 1 . 0		0 . 1 . 0	2 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Hrdlička senegalská Laughing Dove <i>Streptopelia s. senegalensis</i>	1 . 2 . 1			1 . 1 . 2	0 . 1 . 0	2 . 2 . 3
Holub africký Reichenow's Pigeon <i>Treron calvus</i>	4 . 2 . 0	0 . 1 . 0			2 . 2 . 0	2 . 1 . 0
Holub sahelský Bruce's Green Pigeon <i>Treron waalia</i>	2 . 1 . 0	1 . 1 . 0			1 . 1 . 0	2 . 1 . 0
Hrdlička modrohlavá Blue-headed Dove <i>Turtur brehmeri</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Papoušci Parrots Psittaciformes						
Agapornis šedohlavý Grey-headed Lovebird <i>Agapornis cana</i>	0 . 0 . 0	0 . 1 . 1			0 . 1 . 0	0 . 0 . 1
Agapornis růžovohlavý Nyasa Lovebird <i>Agapornis lilianae</i>	2 . 0 . 2			vejce		2 . 0 . 2
Agapornis hnědohlavý Black-cheeked Lovebird <i>Agapornis nigrigenis</i>	0 . 3 . 1			vejce	0 . 0 . 1	0 . 3 . 0
Agapornis škraboškový Masked Lovebird <i>Agapornis personata</i>	1 . 2 . 0			vejce	0 . 1 . 0	1 . 1 . 0
Agapornis růžovohrdlý Rosy-faced Lovebird <i>Agapornis roseicollis</i>	0 . 0 . 7		0 . 0 . 2			0 . 0 . 5
Papoušek hnědohlavý Tanzanian Brown-headed Parrot <i>Poicephalus cryptoxanthus</i>	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0	0 . 0 . 0
Papoušek žlutotemenný Meyer's Parrot <i>Poicephalus meyeri</i>	2 . 0 . 0					2 . 0 . 0
Papoušek zelenobříchý West Cape Parrot <i>Poicephalus robustus</i>	0 . 1 . 0	1 . 0 . 0				1 . 1 . 0
Papoušek hnědý Ruppell's Parrot <i>Poicephalus rueppellii</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Papoušek oranžovobříchý Red-bellied Parrot <i>Poicephalus rufiventris</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Ara ararauna Blue-and-Yellow Macaw <i>Ara ararauna</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Kukačky Cuckoos and Turacos Cuculiformes						
Banánovec obecný Violet Turaco <i>Musophaga violacea</i>	0 . 1 . 0	1 . 0 . 0				1 . 1 . 0
Banánovec chocholatý Lady Ross' Turaco <i>Musophaga rossae</i>	1 . 1 . 0				1 . 0 . 0	0 . 1 . 0
Turako chocholatý Guinea Turaco <i>Tauraco persa buffoni</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Turako černozobý Black-billed Turaco <i>Tauraco schuettii</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Turako Hartlaubův Hartlaub's Turaco <i>Tauraco hartlaubi</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Turako bělokorunkatý White-crested Turaco <i>Tauraco leucolophus</i>	0 . 0 . 0	1 . 0 . 0				1 . 0 . 0
Turako lesklohlavý Violet-crested Turaco <i>Tauraco p. porphyreolopus</i>	1 . 1 . 0				1 . 0 . 0	0 . 1 . 0
Sparák naholící Ugogo Black-faced Go-away Bird <i>Corythaixoides personatus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Sparák bělobřichý White-bellied Go-away Bird <i>Corythaixoides leucogaster</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Sparák hnědý Western Grey Turaco <i>Crinifer piscator</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Sovy Owls Strigiformes						
Výr africký Spotted Eagle Owl <i>Bubo africanus</i>	3 . 1 . 0			vejce		3 . 1 . 0
Myšáci Colies Coliiformes						
Myšák hnědokřídlý Speckled Mousebird <i>Colius striatus</i>	3 . 1 . 11		0 . 0 . 6	0 . 0 . 18	0 . 1 . 9	3 . 0 . 14
Myšák dlouhoocasý Blue-naped Mousebird <i>Urocolius macrourus</i>	2 . 3 . 0			0 . 0 . 5	2 . 0 . 0	0 . 3 . 5
Srostloprstí Kingfishers and Relatives Coraciiformes						
Dudek chocholatý Hoopoe <i>Upupa epops</i>	1 . 0 . 0	0 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Dudkovec stromový Green Woodhoopoe <i>Phoeniculus purpureus</i>	1 . 1 . 0		0 . 1 . 0	vejce	1 . 0 . 0	0 . 0 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Vlha nubijská Northern Carmine Bee-eater <i>Merops nubicus</i>	0 . 0 . 0	1 . 3 . 0				1 . 3 . 0
Mandelík hajní European Roller <i>Coracias garrulus</i>	1 . 1 . 0				0 . 1 . 0	1 . 0 . 0
Mandelík modrobřichý Blue-bellied Roller <i>Coracias cyanogaster</i>	2 . 2 . 0			vej		2 . 2 . 0
Zoborožec Deckenův Von der Decken's Hornbill <i>Tockus deckeni</i>	0 . 1 . 0	1 . 0 . 0				1 . 1 . 0
Zoborožec žlutozobý Eastern Yellow-billed Hornbill <i>Tockus flavirostris</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Zoborožec šedý Grey Hornbill <i>Tockus nasutus</i>	1 . 1 . 0	0 . 1 . 1				1 . 2 . 1
Zoborožec strakatý African Pied Hornbill <i>Tockus fasciatus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Zoborožec naříkavý Silvery-cheeked Hornbill <i>Bycanistes brevis</i>	2 . 1 . 0		1 . 0 . 0			1 . 1 . 0
Zoborožec šedolící Trumpeter Hornbill <i>Bycanistes bucinator</i>	1 . 1 . 0		0 . 1 . 0	0 . 1 . 0		1 . 1 . 0
Zoborožec chechtavý Piping Hornbill <i>Bycanistes fistulator</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Zoborožec kaferský Southern Ground Hornbill <i>Bucorvus leadbeateri</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Šplhavci Woodpeckers and Toucans <i>Piciformes</i>						
Vousák senegalský Bearbet Barbet <i>Lybius dubius</i>	2 . 0 . 0	2 . 2 . 0	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0	2 . 2 . 0
Pěvci Passerines <i>Passeriformes</i>						
Tyran benteví Great Kiskadee <i>Pitangus sulphuratus</i>	2 . 1 . 0		2 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Medosavka modrolící Blue-faced Honeyeater <i>Entomyzon cyanotis</i>	1 . 4 . 2		1 . 4 . 2			0 . 0 . 0
Krkavec bělokrký White-necked Raven <i>Corvus albicollis</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Bulbul zahradní White-vented Bulbul <i>Pycnonotus barbatus inornatus</i>	3 . 4 . 0			1 . 1 . 3	0 . 0 . 3	4 . 5 . 0
Drozdík bělotemenný Snowy-headed Robin Chat <i>Cossypha niveicapilla</i>	7 . 3 . 2		4 . 1 . 0	0 . 0 . 3	1 . 1 . 5	2 . 1 . 0
Drozdík běločapkový White-crowned Robin Chat <i>Cossypha albicapilla</i>	2 . 2 . 0		0 . 1 . 0	1 . 3 . 0	1 . 1 . 0	2 . 3 . 0
Sojkovec chocholatý White-crested Laughingthrush <i>Garrulax leucolophus</i>	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0			0 . 0 . 0
Sojkovec rudocasý Red-tailed Laughingthrush <i>Trochopteron milnei</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Křivozobka kaštanovohřbetá Chestnut-backed Scimitar Babbler <i>Pomatorhinus montanus</i>	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0			0 . 0 . 0
Špaček laločnatý Wattled Starling <i>Creatophora cinerea</i>	3 . 2 . 0					3 . 2 . 0
Špaček pagodový Brahminy Mynah <i>Sturnus pagodarum</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Majna Rothschildova Bali Myna <i>Leucopsar rothschildi</i>	2 . 3 . 0		2 . 3 . 0	vejce		0 . 0 . 0
Leskoptev hnědokřídlá Red-winged Starling <i>Onychognathus morio</i>	2 . 2 . 0					2 . 2 . 0
Leskoptev purpurová Purple Glossy Starling <i>Lamprotornis purpureus</i>	1 . 4 . 0	3 . 1 . 0				4 . 5 . 0
Leskoptev smaragdová Emerald Starling <i>Lamprotornis iris</i>	1 . 1 . 0			0 . 0 . 1		1 . 1 . 1
Leskoptev nádherná Superb Starling <i>Lamprotornis superbus</i>	1 . 1 . 0	1 . 1 . 0			1 . 1 . 0	1 . 1 . 0
Leskoptev zlatoprsá Regal Starling <i>Cosmopsarus regius</i>	1 . 3 . 0		2 . 2 . 0	3 . 2 . 2	0 . 0 . 2	2 . 3 . 0
Leskoptev bělobřichá Plum-coloured Starling <i>Cinnyricinclus leucogaster</i>	3 . 3 . 0			1 . 1 . 0	1 . 0 . 0	3 . 4 . 0
Šnovatec madagaskarský Red Fody <i>Foudia madagascariensis</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Snovač kaferský Red Bishop <i>Euplectes orix</i>	4 . 1 . 0					4 . 1 . 0
Snovač oranžový Orange Bishop <i>Euplectes franciscanus</i>	2 . 2 . 0				0 . 1 . 0	2 . 1 . 0
Snovač zahradní Black-headed Weaver <i>Ploceus cucullatus</i>	9 . 7 . 7			0 . 0 . 4	0 . 1 . 1	9 . 6 . 10
Snovač zahradní Black-headed Weaver <i>Ploceus cucullatus nigriceps</i>	4 . 3 . 0				1 . 1 . 0	3 . 2 . 0
Snovač Jacksonův Golden-backed Weaver <i>Ploceus jacksoni</i>	0 . 0 . 0	3 . 3 . 0				3 . 3 . 0
Snovač rudohlavý Red-headed Quelea <i>Quelea erythrops</i>	0 . 2 . 0					0 . 2 . 0
Snovač rudozobý Red-billed Quelea <i>Quelea quelea</i>	5 . 4 . 0	1 . 1 . 0			0 . 1 . 0	6 . 4 . 0
Snovač ohnivý Black-winged Red Bishop <i>Euplectes hordeaceus</i>	3 . 3 . 0					3 . 3 . 0
Snovač bělohlavý White-headed Buffalo Weaver <i>Dinemellia dinemelli</i>	4 . 1 . 0					4 . 1 . 0
Snovač Napoleonův Golden Bishop <i>Euplectes afer afer</i>	2 . 0 . 0				1 . 0 . 0	1 . 0 . 0
Snovač černobřichý Zanzibar Red Bishop <i>Euplectes nigroventris</i>	0 . 1 . 0	6 . 5 . 0			1 . 0 . 0	5 . 6 . 0
Vída dlouhoocasá Yellow-mantled Whydah <i>Euplectes m. macrourus</i>	2 . 3 . 0				0 . 1 . 0	2 . 2 . 0
Vída límcová Red-collared Widow Bird <i>Euplectes ardens</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Přádelník rezavoocasý Rufous-tailed Weaver <i>Histurgops ruficauda</i>	1 . 0 . 0	1 . 1 . 0				2 . 1 . 0
Vdovka dominikánská Pin-tailed Whydah <i>Vidua macroura</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Vrabec hnědohřbetý Sudan Golden Sparrow <i>Auripasser luteus</i>	3 . 1 . 0	3 . 1 . 0				6 . 2 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Stracka velká Magpie Mannikin <i>Spermestes fringilloides</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0			0 . 1 . 0	1 . 0 . 0
Zvonohlík šedý White-rumped Seedeater <i>Serinus leucopygius</i>	0 . 0 . 0	0 . 1 . 1			0 . 1 . 0	0 . 0 . 1
Zvonohlík mozambický Yellow-fronted Canary <i>Serinus mozambicus</i>	0 . 0 . 0	5 . 2 . 0			2 . 0 . 0	3 . 2 . 0
Tangara nachová Brazilian Tanager <i>Ramphocelus bresilius</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0	vejce		0 . 0 . 0
Celkem 171 druhů, 172 forem Total 171 species	336.296.114	69.82.5	82.77.69	38.36.139	37.37.58	324.300.131

Plazi Reptiles Reptilia

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Želvy Tortoises and Turtles <i>Chelonia</i>						
Želva annámská Annam Leaf Turtle <i>Mauremys annamensis</i>	1 . 2 . 0				1 . 1 . 0	0 . 1 . 0
Želva kaspická Caspian Turtle <i>Mauremys caspica</i>	0 . 1 . 0		0 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Želva nádherná Red-eye Turtle <i>Trachemys scripta elegans</i>	5 . 4 . 9					5 . 4 . 9
Želva mapová Barbour's Map Tortoise <i>Graptemys barbouri</i>	0 . 2 . 0					0 . 2 . 0
Želva mississippská Mississippi Map Turtle <i>Graptemys pseudographica kohni</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Želva karolínská Eastern Box Turtle <i>Terrapene carolina triunguis</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Orlicie bornejská Malaysian Giant Pond Turtle <i>Orlitia borneensis</i>	2 . 3 . 0				1 . 0 . 0	1 . 3 . 0
Karetka novoguinejská New Guinean Pig-nosed Turtle <i>Carettochelys insculpta</i>	0 . 2 . 2					0 . 2 . 2
Dlouhokrčka Siebenrockova Siebenrock's Snake-necked Turtle <i>Chelodina siebenrocki</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Dlouhokrčka Schultzova New Guinea's Napping Turtle <i>Elseya schultzei</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Klapavka běloústá White-lipped Mud Turtle <i>Kinosternon leucostomum</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Želva obrovská Aldabra Tortoise <i>Aldabrachelys gigantea</i>	0 . 0 . 0	2 . 1 . 0				2 . 1 . 0
Želva skalní African Pancake Tortoise <i>Malacochersus tornieri</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Želva uhlířská Red-footed Tortoise <i>Chelonoidis carbonaria</i>	2 . 3 . 0		1 . 2 . 14	0 . 0 . 14		1 . 1 . 0
Želva paprscitá Radiated Tortoise <i>Astrochelys radiata</i>	0 . 0 . 0	2 . 0 . 0				2 . 0 . 0
Želva čtyřprstá Central Asian Tortoise <i>Testudo horsfieldii</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Emydura červenobřichá Redbellied Shortnecked Turtle <i>Emydura subglobosa</i>	1 . 1 . 1		0 . 0 . 7	0 . 0 . 7		1 . 1 . 1
Tereka africká Helmeted Turtle <i>Pelomedusa subrufa</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 5			0 . 0 . 1	0 . 0 . 4
Krokodýli Crocodilians Crocodylia						
Kajman hladkočelý Dwarf Caiman <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	1 . 5 . 1	1 . 0 . 0	1 . 5 . 1	vejce		1 . 0 . 0
Krokodýl čelnatý Dwaef Crocodile <i>Osteolaemus tetraspis</i>	0 . 0 . 0	1 . 2 . 0				1 . 2 . 0
Tomistoma úzkohlavá False Gavial <i>Tomistoma schlegelii</i>	1 . 1 . 0			vejce		1 . 1 . 0
Šupinatí Squamates Squamata						
Ještěři Lizards Lacertilia						
Chameleon jemenský Veiled Chamaeleon <i>Chamaeleo calyptratus</i>	0 . 0 . 12		0 . 0 . 9			0 . 0 . 3
Chameleon Jacksonův Jackson's Chameleon <i>Chamaeleo jacksonii</i>	0 . 0 . 0	5 . 6 . 0			4 . 4 . 0	1 . 2 . 0
Chameleon pardálí Panter Chameleon <i>Furcifer pardalis</i>	2 . 3 . 4			1 . 0 . 10	3 . 3 . 11	0 . 0 . 3

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Chameleon obrovský Oustalet's Chameleon <i>Furcifer oustaleti</i>	0 . 0 . 0	3 . 3 . 0			2 . 1 . 0	1 . 2 . 0
Leguán zelený Green Iguana <i>Iguana iguana</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Gekon obrovský Tokay Gecko <i>Gekko gekko</i>	1 . 0 . 1					0 . 1 . 1
Gekon panenský Common Smoth-scaled Gecko <i>Lepidodactylus lugubris</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Felzuma Klemmerova Yellow-headed Day Gecko <i>Phelsuma klemmeri</i>	0 . 0 . 3				0 . 0 . 1	0 . 0 . 2
Felzuma zlatoocasá Gold Dust Day Gecko <i>Phelsuma laticauda</i>	2 . 2 . 0				0 . 2 . 0	2 . 0 . 0
Dracéna krokodýlovitá Caiman Lizard <i>Dracaena guianensis</i>	1 . 1 . 1					1 . 1 . 1
Scink obrovský Blue-tongued Skink <i>Tiliqua scincoides intermedia</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Agama osadní Common agama <i>Agama agama</i>	1 . 2 . 0				1 . 2 . 0	0 . 0 . 0
Agama Weberova Weber's Crested Lizard <i>Hydrosaurus weberi</i>	0 . 0 . 5					0 . 0 . 5
Agama vousatá Bearded Agama <i>Pogona vitticeps</i>	0 . 0 . 8	1 . 0 . 0			0 . 0 . 2	1 . 0 . 6
Agama kočičinská Asian Water Dragon <i>Physignathus cocincinus</i>	0 . 0 . 1				0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Trnorep africký Dabb Spiny-tailed Lizard <i>Uromastyx acanthinura</i>	0 . 0 . 0	1 . 3 . 0			0 . 2 . 0	1 . 1 . 0
Bazilišek zelený Double Crested Basilisk <i>Basiliscus plumifrons</i>	2 . 2 . 0		1 . 1 . 0			1 . 1 . 0
Varan Mertensův Merten's Goanna <i>Varanus mertensi</i>	1 . 2 . 0	0 . 1 . 0	0 . 2 . 0		0 . 1 . 0	1 . 0 . 0
Varan nilský Nile Monitor <i>Varanus niloticus</i>	2 . 2 . 0				0 . 1 . 0	2 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Varan novoguinejský Papuan Monitor <i>Varanus salvadorii</i>	1 . 2 . 0		1 . 2 . 0			0 . 0 . 0
Varan smaragdový Emerald Monitor <i>Varanus prasinus</i>	2 . 0 . 0		2 . 0 . 0			0 . 0 . 0
Hadi Snakes Serpentes						
Anakonda velká Green Anaconda <i>Eunectes murinus</i>	2 . 0 . 0		2 . 0 . 0			0 . 0 . 0
Hroznýš královský King Boa <i>Boa constrictor</i>	1 . 0 . 1					1 . 0 . 1
Krajta tmavá Indian Python <i>Python molurus bivittatus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Krajta královská Royal Python <i>Python regius</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Krajta písmenkovaná African Rock Python <i>Python sebae</i>	0 . 0 . 0	0 . 2 . 0				0 . 2 . 0
Krajta zelená Green Tree Python <i>Morelia viridis</i>	0 . 2 . 0		0 . 2 . 0			0 . 0 . 0
Krajta koberecová Northwestern Carpet Python <i>Morelia spilota variegata</i>	2 . 1 . 1		2 . 1 . 1			0 . 0 . 0
Užovka červená Corn Snake <i>Elaphe guttata</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Užovka mandarínská Mandarin Ratsnake <i>Euprepiophis mandarinus</i>	3 . 1 . 2			0 . 0 . 2	0 . 0 . 1	3 . 1 . 3
Korálovka sedláta Sinaloan Milk Snake <i>Lampropeltis triangulum sinaloe</i>	2 . 1 . 0			0 . 0 . 1		2 . 1 . 1
Langaha madagaskarská Leaf-nosed Snake <i>Langaha madagascariensis</i>	0 . 0 . 0	2 . 2 . 0				2 . 2 . 0
Kobřík kapský African Coral Snake <i>Aspedelaps lubricus</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Mamba západoafrická West African Green Mamba <i>Dendroaspis viridis</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Kobra černá Black Forest Cobra <i>Naja melanoleuca</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Kobra kapská Cape Cobra <i>Naja nivea</i>	0 . 0 . 0	2 . 1 . 0				2 . 1 . 0
Křovinař ostnitý Eyelash Pit Viper <i>Bothriechis schlegelii</i>	2 . 2 . 0		1 . 1 . 0			1 . 1 . 0
Lijánovec kapský Twig Snake <i>Thelotornis capensis</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 2				0 . 0 . 2
Bojga stromová Mangrove Snake <i>Boiga dendrophila</i>	1 . 2 . 0		1 . 2 . 0			0 . 0 . 0
Bojga africká Boomslang <i>Dispholidus typus</i>	0 . 0 . 0	2 . 0 . 1				2 . 0 . 1
Chřestýšovec purpurový Bamboo Viper <i>Cryptelitrops purpureomaculatus</i>	1 . 2 . 0		1 . 2 . 15	0 . 0 . 15		0 . 0 . 0
Zmije Nitscheiova Great Lakes Bush Viper <i>Atheris nitschei</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 4			0 . 0 . 2	0 . 0 . 2
Zmije stromová African Bush Viper <i>Atheris squamigera</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 4				0 . 0 . 4
Zmije útočná Puff Adder <i>Bitis arietans</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Zmije gabunská Gaboon Viper <i>Bitis rhinoceros</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Zmije rohatá Desert Horned Sand Viper <i>Cerastes cerastes</i> <i>Euprepiphis mandarinus</i>	0 . 0 . 0	1 . 2 . 0			0 . 1 . 0	1 . 1 . 0
Celkem 67 druhů <i>Total 67 species</i>	47.61.56	22.22.11	14.22.47	1.0.49	12.18.18	48.49.51

Obojživelníci Amphibians *Amphibia*

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Mlokoviti Salamanders and Newts <i>Salamandridae</i>						
Čolek mečooocasy Gold Dust Newt <i>Cynops ensicauda</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Trnočolek šanjing Emperor Newt <i>Tylototriton shanjing</i>	0 . 0 . 2				0 . 0 . 2	0 . 0 . 0

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Žáby Frogs and Toads <i>Anura</i>						
Pralesnička batiková Green Arrow Frog <i>Dendrobates auratus</i>	0 . 0 . 13					0 . 0 . 13
Pralesnička harlekýn Yellow-banded Arrow Frog <i>Dendrobates leucomelas</i>	0 . 0 . 8				0 . 0 . 2	0 . 0 . 6
Rosnička pruhovaná Marbled Tree Frog <i>Phrynohyas resinifictrix</i>	0 . 0 . 10				0 . 0 . 10	0 . 0 . 0
Kasína skvrnitá Spotted Running Frog <i>Kassina maculata</i>	0 . 0 . 8				0 . 0 . 8	0 . 0 . 0
Pipa americká Surinam Toad <i>Pipa pipa</i>	0 . 0 . 3				0 . 0 . 1	0 . 0 . 2
Celkem 8 druhů Total 8 species	0.046	0.00	0.00	0.00	0.023	0.023

Ryby Fish *Pisces*

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Dvouplícní Lungfish <i>Lepidosireniformes</i>						
Bahník západoafrický Brown Lungfish <i>Protopterus annectens</i>	0 . 0 . 1				0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Mnohoploutví Polypterids <i>Polypteriformes</i>						
Bichir mramorovaný Marbled Bichir <i>Polypterus palmas</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Kostlíni Gars <i>Semionotiformes</i>						
Kostlín obrovský Alligator Gar <i>Lepisosteus spatula</i>	0 . 0 . 4					0 . 0 . 4
Ostnožajční Bonytongues <i>Osteoglossiformes</i>						
Baramundi Northern Spotted Arowana <i>Scleropages jardini</i>	0 . 0 . 1		0 . 0 . 1			0 . 0 . 0
Máloostní Cyprinids <i>Cypriniformes</i>						
Karas zlatý Goldfish <i>Carassius auratus</i>	0 . 0 . 20					0 . 0 . 20
Kapr Koi Koi <i>Cyprinus carpio Koi</i>	0 . 0 . 70				0 . 0 . 50	0 . 0 . 20

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odhod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Trnobříši Characins Characiformes						
Patetra šestipruhá Sixbarred Distichodus <i>Distichodus sexfasciatus</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 10				0 . 0 . 1
Neonka červená Neon Tetra <i>Paracheirodon axelrodi</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Piraña Pacu <i>Colossoma sp.</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Sumci Catfish Siluriformes						
Anténovec červenoo- Red Tail Catfish <i>Phractocephalus hemio-</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Anténovec tygří Tiger Catfish <i>Pseudoplatystoma</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Peřovec velkoploutvý Lizardfish <i>Synodontis velifer</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Sumeček žraločí Shark Catfish <i>Pangasius sanitwongsei</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Krunýřovec mnohoost- ný Ancistrus <i>Ancistrus multispinis</i>	0 . 0 . 7					0 . 0 . 7
Krunýřovec černopruhý Black-striped Panaque <i>Panaque nigrolineatus</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Trnovec Irwinův Irwin's Megalodoras <i>Megalodoras irwini</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Sumec Doradid <i>Doras sp.</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Ropušnicotvární Scorpaeniformes						
Perutýn krásnoploutvý Frillfin Turkeyfish <i>Pterois mombasae</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 1			0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Perutýn ohnivý Red Lionfish <i>Pterois volitans</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 1				0 . 0 . 1
Ostnoploutví Spiny-rayed Fish Perciformes						
Bodlok pestrý Palette Surgeon <i>Paracanthurus hepatus</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Bodlok žlutý Yellow Sailfin Tang <i>Zebrasoma flavescens</i>	0 . 0 . 7			0 . 0 . 1		0 . 0 . 6

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Bodlok hnědý Brown Sailfin Tang <i>Zebrasoma scopas</i>	0 . 0 . 4					0 . 0 . 4
Bodlok plachtonoš Pacific Sailfin Tang <i>Zebrasoma veliferum</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Králíčkovec čtyřpruhý Rabbitfish <i>Siganus tetrazona</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Králíčkovec Double Barred Rabbitfish <i>Siganus virgatus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Králíčkovec liščí Fox Face <i>Siganus vulpinus</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Bodlok běloocasý Ringtail Surgeonfish <i>Acanthurus blochii</i>	0 . 0 . 1				0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Bodlok běloprsý Powder Blue Tang <i>Acanthurus leucosternon</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok proužkovaný Lined Surgeonfish <i>Acanthurus lineatus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok olivový Olive Surgeonfish <i>Acanthurus olivaceus</i>	0 . 0 . 1				0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Bodlok maskovaný Yellow Mimic Tang <i>Acanthurus pyroferus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok Unicornfish <i>Naso sp.</i>	0 . 0 . 2				0 . 0 . 1	0 . 0 . 1
Sapín oranžovopruhý Spiny Puller <i>Acanthochromis polyacanthus</i>	0 . 0 . 30					0 . 0 . 30
Klaun uzdičkatý Tomato Clownfish <i>Amphiprion frenatus</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Klaun očkátý Common Clownfish <i>Amphiprion ocellaris</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Klaun tmavý Black Clownfish <i>Amphiprion polymnus</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Klipka hrotcová Pennant Butterflyfish <i>Heniochus acuminatus</i>	0 . 0 . 5				0 . 0 . 1	0 . 0 . 4
Pomec skvrnitý Yellowbar Angelfish <i>Pomacanthus maculosus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Sapín zelený Green Chromis <i>Chromis viridis</i>	0 . 0 . 20					0 . 0 . 20
Sapín azurový Yellow Tailed Azur Damsel <i>Chrysiptera hemicyanea</i>	0 . 0 . 5					0 . 0 . 5
Sapín žlutoocasý Yellow Tailed Blue Damsel <i>Chrysiptera parasema</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Sapínek South Seas Devil Damsel <i>Chrysiptera taupou</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Komorník běloocasý White-tailed Damsel <i>Dascyllus aruanus</i>	0 . 0 . 35				0 . 0 . 10	0 . 0 . 25
Sťříkoun lapavý Archerfish <i>Toxotes jaculatrix</i>	0 . 0 . 3		0 . 0 . 2		0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Klipka Kleinova Klein's Butterfly <i>Chaetodon kleinii</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Čichavec obrovský Gurami <i>Osphronemus goramy</i>	0 . 0 . 4		0 . 0 . 1			0 . 0 . 3
Cichlida ocasooká Peacock Bass <i>Cichla ocellaris</i>	0 . 0 . 1				0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Tlamovec Lake Malawi Cichlid <i>Copadichromis borleyi</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 15				0 . 0 . 15
Tlamovec Moor's Cichlid <i>Cyrtocara moorii</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 15				0 . 0 . 15
Tlamovec Lavender Mbuna Cichlid <i>Iodotropheus sprengerae</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 15				0 . 0 . 15
Tlamovec Lake Malawi Cichlid <i>Otopharynx lithobates</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 15				0 . 0 . 15

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Tlamovec Zebra Cichlid <i>Pseudotropheus ornatus</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 15				0 . 0 . 15
Cichlida madagaskarská Cichlid <i>Paratilapia polleni</i>	0 . 0 . 20	0 . 0 . 0				0 . 0 . 20
Celkem 53 druhů Total 53 species	0.0.282	0.0.87	0.0.4	0.0.0	0.0.69	0.0.296

Bezobratlí Invertebrates *Evertebrata*

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
Korálnatci Sea Anemones <i>Anthozoa</i>						
<i>Actinodiscus sp.</i>	X					X
<i>Anthelia sp.</i>	X					X
<i>Briareum asbestinum</i>	X					X
<i>Cladiella sp.</i>	X					X
<i>Discosoma florida</i>	X					X
<i>Gorgonia sp.</i>	X					X
<i>Litophyton arboreum.</i>	X					X
<i>Radianthus sp.</i>	X				X	0
<i>Rhodactis sp.</i>	X				X	0
<i>Sarcophytum sp.</i>	X				X	0
<i>Sinularia asterolobata</i>	X					X
<i>Sinularia brassica</i>	X					X
<i>Sinularia mollis</i>	X					X
<i>Sinularia polydactyla</i>	X					X
<i>Sinularia sp.</i>	X					X
<i>Xenia sp.</i>	X					X
Píži Snails <i>Gastropoda</i>						
<i>Anentome helena</i>	X				X	0
<i>Melanoides tuberculatus</i>	X				X	0
<i>Planorbarius corneus</i>	X				X	0
<i>Tectus sp.</i>	X				X	0
Míži Bivalves <i>Bivalvia</i>						
<i>Tridacna derasa</i>	1				1	0
Pavoukovci Arachnids <i>Arachnida</i>						
Pavouci Spiders <i>Aranae</i>						
<i>Acanthoscurria geniculata</i>	1				1	0
<i>Agriope flavipalpis</i>	0	1				1
<i>Avicularia geraldii</i>	2				2	0
<i>Brachypelma smithi</i>	1					1
<i>Brachypelma vagans</i>	1					1
<i>Cupiennius getazi</i>	1				1	0
<i>Geolycosa vultuosa</i>	3				3	0

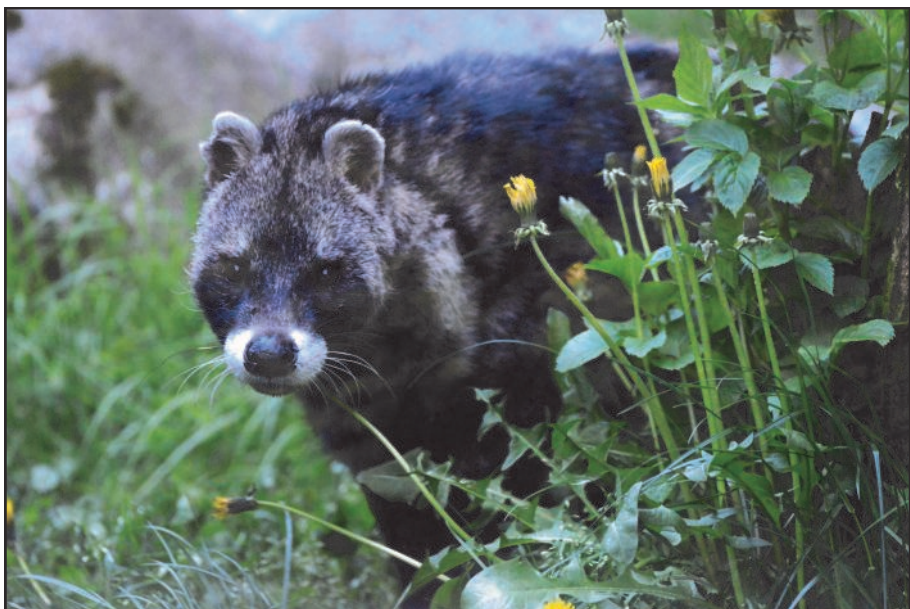
Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
<i>Heteropoda sp.</i>	X			X	X	X
<i>Loxosleces reclusa</i>	1				1	0
<i>Nephila constricta</i>	0	1				1
<i>Phiddipus regius</i>	1				1	0
<i>Plexapus sp.</i>	1				1	0
<i>Psalmopoeus cambridgei</i>	1					1
<i>Psalmopoeus irminia</i>	1					1
Štíři Scorpions Scorpionidae						
<i>Heterometrus spinifer</i>	1				1	0
<i>Heterometrus petersi</i>	2					2
<i>Pandinus imperator</i>	6				6	0
<i>Parabutus radus</i>	0	2				2
<i>Damon variegatus</i>	5	3		X	X	X
Korýši Crustaceans Crustacea						
<i>Calcinus elegans</i>	10					10
<i>Caridinia sp.</i>	X			X	X	X
<i>Gecarcinus quadratus</i>	1					1
<i>Neocaridinia heteropoda</i>	X			X	X	X
Mnohonožky Millipedes Diplopoda						
<i>Archispirostreptus gigas</i>	2					2
<i>Archispirostreptus sp.</i>	X			X		X
<i>Globotherium sp.</i>		10				10
<i>Lophostreptus rutilans</i>	X				X	0
Stonožky Centipedes Chilopoda						
<i>Scolopendra subspinipes</i>	1					1
Hmyz Insects Insecta						
Švábi Cockroaches Blattaria						
<i>Archinandrita tessellata</i>	X			X	X	X
<i>Gromphadorina grandidieri</i>	X			X	X	X
<i>Shelfordella tartara</i>	X				X	0
<i>Therea olegrandjeani</i>	X			X	X	X
Brouci Beetles Coleoptera						
<i>Anthia sexmaculata</i>	4				6	10
<i>Coelorrhina hornimani</i>	X					X
<i>Cyprolais aurata</i>	0	15				X
<i>Diconorrhina derbyana layardi</i>	X					X
<i>Eudicella smithi bertherandi</i>	X			X	X	X
<i>Eudicella tetraspilota</i>	0	5		X	X	X
<i>Chelorrhina polyphemus</i>	X					X
<i>Chlorocala africana</i>	0	7				X
<i>Mausoleopsis amabilis</i>	X					X
<i>Mecynorrhina torquata</i>	X	2				X
<i>Mecynorrhina ugandensis</i>	X				X	0
<i>Pachnoda ephippita</i>	X					X
<i>Pachnoda marginata</i>	X					X
<i>Pachnoda thoracica</i>	X					X
<i>Xylotrupes gideon bornensis</i>	0	15				X

Druh Species	1.1.2014	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2014
<i>Zophobas morio</i>	X				X	0
Polokřídlí Bugs <i>Hemiptera</i>						
<i>Platymeris biguttata</i>	X			X	X	X
<i>Platymeris rhadamanthus</i>	X			X	X	X
Kudlanky Praying mantises <i>Mantodea</i>						
<i>Hierodula membranacea</i>	1				1	0
<i>Hierodula sp.</i>	2				2	0
<i>Phyllochania paradoxa</i>	2	5			7	0
<i>Sibylla dolosa</i>	0	5				5
<i>Sphodromantis viridis</i>	0	8				8
Rovnokřídlí Grasshoppers/Locusts <i>Orthoptera</i>						
<i>Diestrarmena asynamora</i>	X					X
<i>Enyallops sp.</i>	0	2		X		X
<i>Locusta migratoria</i>	X			X	X	X
<i>Madiga liberiana</i>	2				2	0
<i>Phymateus aegrotus</i>	0	6				6
<i>Stilpnochlora coulouiana</i>	X					X
Strašilký Walkingsticks <i>Phasmatoptera</i>						
<i>Diapherodes gigantea</i>	10			X	X	X
<i>Entoria nuda</i>	X				X	0
<i>Epidares nolimentangere</i>	X			X	X	X
<i>Eurycantha calcarata</i>	X			X	X	X
<i>Extatosoma tiaratum</i>	X				X	0
<i>Heteropteryx dilatata</i>	X			X	X	X
<i>Lamponius guerini</i>	X				X	0
<i>Mnesilochus nabunturan</i>	X				X	0
<i>Neohirasea maerens</i>	X				X	0
<i>Parapachymorpha zomproi</i>	X			X	X	X
<i>Peruphasma schulzei</i>	X			X	X	X
<i>Phaenophasma khaoyaiensis</i>	X			X	X	X
<i>Pharnacia ponderosa</i>	X			X	X	X
<i>Phyllium sp.</i>	X			X	X	X
<i>Sungaya inexpectata</i>	X			X	X	X
<i>Trachyareaton sp.</i>	X			X	X	X
Ježovky Sea Urchins <i>Echinoidea</i>						
<i>Diadema sp.</i>	17				8	9
Celkem 99 druhů a forem	81+X	87			44 + X	71 + X

Gueréza angolská. (jm)

Cibetka africká - nový druh. (jm)

OBSAH

3	Úvodní slovo	
4	Vedení a zaměstnanci	
Zoo a veřejnost		
6	Marketing	
10	Významné události	
40	Vzdělávání	
56	Zahraniční cesty	
Služby a provoz zoo		
58	Návštěvnický servis	
62	Hotel Safari	
64	Safari Kemp	
66	Gastronomické služby	
72	Technický provoz a servis	
Finanční zprávy		
74	Ekonomika zoo	
80	Investiční činnost, opravy a projekce	
84	Adopce zvířat	
90	Sponzoring a dary	
93	NATURA VIVA	
Zoologické zprávy		
94	Zoologie	
96	Šelmy a malí savci	
102	Kopytníci	
109	Bezobratlí	
110	Afrotheria aneb sloni, damani a bodlíni	
112	Ptáci	
120	Primáti	
124	Obojživelníci, plazi a ryby	
126	Veterinární zpráva	
128	Oddělení výměny zvířat	
130	Výživa	
	In situ a další ochranné projekty	
132	BURH HORNS SAVE RHINOS	
142	Nosorožci dvouroží v Mkomazi	
146	Nosorožci tuponosí severní v OI Pejetě	
152	Sledování migrace husy velké	
156	Návrat pelikánů skvrnozobých na Filipíny	
162	Stavy zvířat	

